

Programmabegroting 2026 - 2029

Behandeling in de gemeenteraad op 6 november 2025

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
SAMEN MAKEN WE ROERDALEN	3
SAMEN ZIJN WE ROERDALEN	3
ALLES HANGT MET ELKAAR SAMEN	3
KEUZES MAKEN, RICHTING GEVEN	3
ONZE STRATEGISCHE RICHTING	4
WONEN NAAR BEHOEFTE: BOUWEN AAN EEN TOEKOMSTBESTENDIG THUIS	4
SAMEN STUREN: EEN TRANSPARANTE ORGANISATIE DIE LUISTERT, VERBINDT EN VERSTERKT	5
RUIMTE OM TE DOEN WAT ERTOE DOET	5
OLS 2026	5
FINANCIËEL BEELD.....	6
OPBOUW PROGRAMMABEGROTING	8
2. PROGRAMMAPLAN	9
PROGRAMMA 1: KRACHTIGE DORPEN	9
PROGRAMMA 2: PARTICIPATIE, ONDERSTEUNING EN ZORG	13
PROGRAMMA 3: VEILIGE DORPEN.....	17
PROGRAMMA 4: ECONOMIE, NATUUR, TOERISME, CULTUUR EN DUURZAAMHEID	21
PROGRAMMA 5: WOONOMGEVING	29
PROGRAMMA 6: MOBILITEIT, INFRASTRUCTUUR EN OPENBAAR GROEN	35
PROGRAMMA 7: BESTUUR, ORGANISATIE EN DIENSTVERLENING.....	40
PROGRAMMA 8: ALGEMENE MIDDELEN	44
3. PARAGRAFEN	49
PARAGRAAF BEDRIJFSVOERING	49
PARAGRAAF WET OPEN OVERHEID	54
PARAGRAAF ONDERHOUD KAPITAALGOEDEREN	56
PARAGRAAF GEMEENTELIJK GRONDBELEID.....	61
PARAGRAAF LOKALE HEFFINGEN	64
PARAGRAAF VERBONDEN PARTIJEN	71
PARAGRAAF WEERSTANDSVERMOGEN EN RISICOBEBEERSING	82
PARAGRAAF FINANCIERING	91
4. FINANCIËN IN HOOFDLIJNEN	97
VERLOOP VAN HET SALDO	97
OVERZICHT BATEN EN LASTEN.....	97
OVERZICHT BEGROTINGSEVENWICHT	99
FINANCIËLE POSITIE, PROGNOSE MEERJARENBALANS	101
OVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN	102
JAARLIJKS TERUGKERENDE ARBEIDSKOSTEN GERELATEERDE VERPLICHTINGEN.....	106
INVESTERINGSSCHEMA.....	106
BIJLAGEN	107
OVERZICHT BATEN EN LASTEN PER PROGRAMMA OP TAAKVELDNIVEAU (UITVOERINGSINFORMATIE).....	107
OVERZICHT BATEN EN LASTEN 2025 PER (HOOFD)TAAKVELD	110
OVERZICHT BELEIDSINDICATOREN.....	112
AFKORTINGEN.....	114

1. Inleiding

Samen maken we Roerdalen

Samen zijn we Roerdalen

Roerdalen is een gemeenschap. Onze dorpen zijn levendig en sociaal verbonden: jong en oud, nieuwe en oude burens, mantelzorgers, vrijwilligers en ondernemers dragen op hun eigen manier bij. Inwoners nemen initiatief, zorgen voor elkaar en voeren regie over hun eigen leven. Die betrokkenheid – samenredzaamheid – vormt het fundament van onze samenleving.

In een tijd waarin de veerkracht en weerbaarheid van onze gemeenschap steeds belangrijker wordt, is het essentieel dat we deze kracht blijven koesteren én versterken. Daarom bouwen we in deze begroting voort op de beweging die we eerder zijn gestart: een dorpsgerichte aanpak, dichtbij georganiseerd, met oog voor preventie, positieve gezondheid en samenwerking.

Alles hangt met elkaar samen

De uitdagingen waar we voor staan zijn complex en onderling verbonden. Bestaanszekerheid, duurzaamheid, goed wonen en een veerkrachtige, weerbare samenleving versterken elkaar. Als mensen voldoende inkomen hebben, een woning, toegang tot zorg en onderwijs, dan kunnen ze meedoen en bijdragen. Een samenleving is sterker als mensen elkaar helpen en samen uitdagingen aangaan, zoals klimaatverandering of economische onzekerheid.

Duurzaamheid speelt hierin een sleutelrol: door zuinig om te gaan met energie en grondstoffen bouwen we aan een gezonde toekomst. Daar waar onze inwoners wonen komt dit samen. Betaalbare, duurzame woningen in een groene omgeving zorgen ervoor dat mensen zich veilig voelen, gezonder leven en elkaar makkelijker ontmoeten en ondersteunen. In deze begroting kiezen we daarom zoveel mogelijk voor een integrale benadering.

Keuzes maken, richting geven

De wereld verandert snel. Gemeentelijke taken worden complexer, intensiever en vaker regionaal georganiseerd. Tegelijkertijd zijn tijd, geld en capaciteit niet onbeperkt. Hoewel het 'ravijnjaar' is uitgesteld tot 2028, blijft het financiële perspectief onzeker. Dat vraagt om prioritering, scherpe keuzes en bestuurlijke wendbaarheid.

Het Rijk trekt steeds meer de regie naar zich toe en laat daarbij steeds meer taken door de gemeenten uitvoeren zonder hiervoor capaciteit en middelen beschikbaar te stellen. We worden geconfronteerd met complexe vraagstukken die onze leefomgeving ingrijpend beïnvloeden. We staan voor de uitdaging om onze inzet steeds opnieuw af te wegen: tussen het realiseren van concrete resultaten in Roerdalen en het beïnvloeden van nieuwe plannen en wetgeving van hogere overheden. De druk vanuit provincie en Rijk neemt toe met meer overleg, afstemming en complexe trajecten die veel tijd en aandacht vragen van onze medewerkers.

Daarom is het belangrijk dat we flexibel blijven, prioriteiten stellen en samen met onze inwoners bepalen wat écht belangrijk is. We investeren in de relatie tussen gemeente en gemeenschap, betrekken inwoners actief en zoeken samen naar oplossingen die werken.

Onze strategische richting

In onze krachtige dorpen doet en zorgt iedereen mee

We bouwen aan krachtige dorpen waarin mensen zich thuis voelen, elkaar kennen en samen zorgen voor een sterke sociale basis. We geloven dat nabijheid en betrokkenheid de sleutel zijn tot leefbare gemeenschappen. Daarom investeren we in voorzieningen dichtbij huis, in ontmoeting en in ondersteuning die past bij de menselijke maat.

We willen dat iedereen in Roerdalen mee kan doen. Dat vraagt om ondersteuning die aansluit bij de leefwereld van inwoners. We zetten in op preventie, positieve gezondheid, bestaanszekerheid en het versterken van zelf- en samenredzaamheid. Vooral voor jongeren en kwetsbare groepen maken we het verschil door vroegtijdig te signaleren en integraal te werken. Dit komt bijvoorbeeld tot uiting in onze inzet op burgerbiebs, mensontwikkelbedrijf, mantelzorgondersteuning, het stimuleren van informele zorg en het actief betrekken van inwoners bij beleid en uitvoering. Samen - gemeente, inwoners en maatschappelijke partners - bouwen we aan een sterk Roerdalen, waar iedereen kan meedoen, zich kan ontwikkelen en zich verbonden voelt.

Samen werken aan veiligheid en weerbaarheid.

We bereiden ons voor om, naast de traditionele vormen van criminaliteit zoals inbraak of overlast, ook complexere en minder zichtbare dreigingen aan te kunnen. Denk aan ondermijning, digitale criminaliteit, polarisatie, zorgfraude en maatschappelijke spanningen. Ook zorg- en veiligheidsvraagstukken raken steeds vaker met elkaar verweven.

We blijven bouwen aan een stevige lokale basis. We investeren in bestuurlijke alertheid en versterken de samenwerking met inwoners, maatschappelijke partners en veiligheidspartijen. We reageren op incidenten en zetten in op preventie en bewustwording, bijvoorbeeld door jongeren via de Risk Factory bewust te maken van risico's in hun leefomgeving.

Veiligheid begint bij vertrouwen en nabijheid. Daarom ook hier een dorpsgerichte aanpak. Door inwoners actief te betrekken, signalen serieus te nemen en zichtbaar aanwezig te zijn, bouwen we aan dorpen waar mensen zich veilig voelen én veilig zijn.

Gebiedsgericht werken aan een duurzame en vitale leefomgeving

Roerdalen is rijk aan natuur, cultuur en ondernemerschap. Onze ligging in het groen én aan de grens biedt unieke kansen. We werken actief samen in Midden-Limburg, met de Provincie en onze Duitse bureaus. Die samenwerking is geen doel op zich, maar een middel om onze dorpen en regio toekomstbestendig te maken.

We verbinden duurzaamheid met economie, toerisme en cultuur. Dat betekent investeren in een aantrekkelijk landschap, in klimaatadaptatie en in initiatieven die bijdragen aan brede welvaart. Tegelijkertijd worden we geconfronteerd met landelijke opgaven die impact hebben op onze leefomgeving. We brengen onze belangen actief in en kiezen bewust waar we onze capaciteit op inzetten.

We willen dat inwoners, ondernemers en bezoekers zich verbonden voelen met hun omgeving. Daarom werken we gebiedsgericht, met oog voor natuurwaarden, erfgoed en economische vitaliteit. Zo bouwen we aan een Roerdalen dat aantrekkelijk is om in te wonen, te werken én te recreëren.

Wonen naar behoefte: bouwen aan een toekomstbestendig thuis

Wonen is een basisvoorwaarde voor bestaanszekerheid én voor een goed leven. In Roerdalen bouwen we aan een woningvoorraad die aansluit bij de behoeften van onze inwoners – nu én in de toekomst. Iedereen moet een passende plek kunnen vinden: jong en oud, alleenstaand of samen, met of zonder zorgvraag. We streven naar 500 nieuwe woningen in vier jaar en stimuleren nieuwe woonvormen,

zoals combinaties van wonen en werken voor jonge zelfstandigen. Tegelijkertijd verduurzamen we bestaande woningen, met aandacht voor betaalbaarheid en leefbaarheid.

Een prettige leefomgeving begint buiten de voordeur. We investeren in dorpen die goed bereikbaar zijn, veilig aanvoelen en uitnodigen tot ontmoeting. Mobiliteit, openbare ruimte, groen en leefbaarheid worden in samenhang aangepakt. Denk aan projecten zoals het centrumplan Herkenbosch en de ontwikkeling van Wienkeskoel in Melick. Samen met woningcorporaties, huurdersorganisaties en onze buitendienst zorgen we voor een inclusieve woonomgeving die ook in de toekomst aantrekkelijk blijft – voor inwoners én bezoekers.

Samen sturen: een transparante organisatie die luistert, verbindt en versterkt

Goed bestuur begint bij verbinding. In Roerdalen werken we aan een open en transparante overheid die luistert, uitlegt en samenwerkt. We zijn een communicatieve organisatie waarin inwoners zich gehoord voelen en mee kunnen denken over hun leefomgeving. Dat vraagt om nabijheid, vertrouwen en het lef om samen keuzes te maken.

We informeren tijdig en duidelijk, via passende kanalen en afgestemd op de beleving van onze inwoners. Tegelijkertijd halen we actief signalen op – via onderzoek, sociale media en gesprekken in de dorpen. Die informatie gebruiken we om beleid, projecten en dienstverlening beter te laten aansluiten op wat er leeft. Communicatie is daarbij geen aparte taak, maar een gedeelde verantwoordelijkheid van iedereen in de organisatie.

We stimuleren eigenaarschap, samenwerking en het werken vanuit opgaven. Zo bouwen we aan een organisatie die de kracht van de samenleving ondersteunt, ruimte geeft aan initiatief en bijdraagt aan het geluk van onze inwoners. Want samen maken we Roerdalen – ook in ons bestuur.

Ruimte om te doen wat ertoe doet

Een gezonde financiële huishouding is de basis voor alles wat we doen. In Roerdalen willen we blijven investeren in wat ertoe doet – ook als omstandigheden veranderen. Daarom werken we aan een stabiele en toekomstbestendige begroting, met voldoende ruimte om samen met inwoners keuzes te maken die bijdragen aan geluk en leefbaarheid.

We houden grip op risico's, maken bewuste keuzes en benutten onze middelen doelgericht. Onze schuldpositie is verantwoord en we beschikken over voldoende reserves om tegenvallers op te vangen. We kijken kritisch naar uitgaven én inkomsten, waaronder de inzet van algemene belastingen. Zo zorgen we dat we ook in de toekomst kunnen blijven doen wat nodig is – samen met onze gemeenschap.

Deze begroting is een vertaling van de kadernota 2026. Per programma en strategisch doel zijn de tactische doelen, acties en resultaten uitgewerkt. Zo geven we samen richting aan een Roerdalen dat sociaal, duurzaam en toekomstbestendig is.

Tot slot

OLS 2026

Op 12 juli jl. won Schutterij Sint Andreas uit Melick d'n UM. Dit betekent dat het OLS 2026 nabij Melick wordt gehouden. De impact van dit grootse evenement kunnen we op dit moment nog onvoldoende overzien om dit nu al te verwerken in de begroting. We komen hiervoor eind 2025 met een apart voorstel naar de gemeenteraad.

Het OLS is een mooie kans om Roerdalen op de kaart te zetten bij een groot publiek. Daarnaast verwachten we dat de organisatie van het OLS de kracht van 'samen doen' zichtbaar zal maken. Niet alleen in Melick, maar ook breder in de gemeente. Daarmee geeft het OLS ook een impuls aan de versterking van de samenwerking tussen verenigingen, dorpen en de gemeente. Zowel in de voorbereiding, tijdens het OLS én daarna.

Financieel beeld

In de voorliggende begroting is het saldo voor 2026 € 851.000 positief. Ook 2027 is het nog beperkt positief, waarna het saldo in 2028 omslaat naar negatief door een daling in de algemene uitkering. Voor 2029 resteert een negatief saldo van € 314.000.

We willen een financieel gezonde gemeente zijn, met een begroting die structureel op orde is. Waarin uitgaven en inkomsten met elkaar in evenwicht zijn. Met een weerstandscapaciteit die voldoende is om de risico's op te kunnen vangen en een schuldniveau dat op een acceptabel niveau ligt.

Na eerdere tekorten zijn in Roerdalen in Balans 2.0 en de kadernota 2025 maatregelen genomen om het financiële beeld te verbeteren. Desondanks bleef de druk op de meerjarenbegroting bestaan. In samenwerking met de raads werkgroep Gezond Financieel Perspectief is er in de voorbereiding van de Kadernota 2026 gewerkt om voor 2026 tot een sluitende begroting te komen. Dankzij extra Rijksmiddelen uit de meicirculaire is het beeld een stuk verbeterd.

Na de vaststelling van de Kadernota 2026 zijn er nog een aantal ontwikkelingen geweest die we nog hebben verwerkt in deze begroting.

Voor een gezonde gemeente is het van belang om niet alleen een sluitende begroting te hebben, maar ook een begroting die structureel in evenwicht is. Als we geen rekening houden met incidentele baten en lasten, volgens de uitgangspunten van het provinciaal toezicht, dan sluit de begroting 2026 met een structureel saldo van € 541.000.

We hebben flinke reserves en onze algemene reserve staat ruim boven de ondergrens van € 3,5 miljoen, die de raad heeft bepaald.

In onderstaand overzicht staat een samenvatting van de financiële begroting voor de komende jaren. In de programma's hebben we de financiële gegevens verder uitgewerkt bij het onderdeel "Wat mag het kosten?" Daar staat een korte toelichting op de belangrijkste wijzigingen ten opzichte van het begrotingsjaar 2025.

Daarnaast zijn in het hoofdstuk "Financiën in hoofdlijnen" het verloop van het saldo vanaf de vaststelling van de kadernota 2026, het overzicht reserves en voorzieningen, het investeringschema en het overzicht begrotingsevenwicht opgenomen.

Het overzicht van baten en lasten per programma verdeeld naar de verschillende taakvelden (de uitvoeringsinformatie) is als bijlage toegevoegd.

bedragen x € 1.000

Overzicht programma's	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1. Krachtige dorpen	- 6.384	- 6.402	- 5.982	- 6.486	- 6.472	- 6.375
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 31.804	- 33.514	- 31.630	- 31.390	- 31.344	- 31.485
3. Veilige dorpen	- 2.593	- 2.510	- 2.937	- 2.938	- 2.739	- 2.739
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.813	- 3.229	- 3.197	- 2.486	- 2.301	- 2.302
5. Woonomgeving	- 6.519	- 7.100	- 6.508	- 6.573	- 6.660	- 6.749
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 9.295	- 10.214	- 10.469	- 10.574	- 10.615	- 11.236
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 13.360	- 13.645	- 13.413	- 13.378	- 13.377	- 13.369
8. Algemene middelen	- 328	- 210	- 236	- 241	- 248	- 257
Totaal Lasten	- 73.096	- 76.825	- 74.371	- 74.065	- 73.756	- 74.512
Baten						
1. Krachtige dorpen	700	651	556	505	506	506
2. Participatie, ondersteuning en zorg	10.356	10.413	6.925	6.715	6.754	6.718
3. Veilige dorpen	30	37	37	37	37	37
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	1.267	1.567	1.500	1.104	1.104	1.104
5. Woonomgeving	6.433	4.825	4.983	5.031	5.082	5.136
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	3.411	3.109	2.938	2.957	2.981	3.306
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	4.896	3.679	1.858	2.006	1.899	1.965
8. Algemene middelen	49.821	53.963	54.429	54.893	53.927	54.929
Totaal Baten	76.914	78.244	73.226	73.248	72.290	73.702
Saldo van baten en lasten	3.818	1.419	- 1.145	- 817	- 1.466	- 810
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 9.097	- 417	- 40	- 40	- 77	- 40
Onttrekkingen	9.557	3.745	2.036	1.216	536	536
Mutatie reserves	461	3.328	1.996	1.176	459	496
Resultaat	4.279	4.746	851	359	- 1.007	- 314

Financiële uitgangspunten

- We streven in principe naar een structureel en reëel sluitende begroting. Voor 2026 en 2027 hebben we dit gerealiseerd. Voor 2028 is er als gevolg van de daling in de algemene uitkering een dip die in 2029 alweer grotendeels opgeheven wordt.
- Wij conformeren ons aan de provinciale richtlijnen uit de begrotingscirculaire 2026.
- We gaan voor de exploitatie- en investeringsbudgetten uit van een kostenstijging van 2,1 % conform CPB-raming februari 2025 prijs materiële overheidsconsumptie. Voor contractuele afspraken worden de kosten conform deze afspraken verhoogd.
- Voor de ontwikkelingen van de loonkosten gaan we uit van de CAO die loopt van 2025 tot 2027.
- Wegens verwachte CAO-ontwikkelingen gaan we voor het sociaal domein uit van een index van 4,1% conform CPB-raming februari 2025 CAO-loon marktsector.
- Voor de onroerendezaakbelasting ramen we de opbrengstenstijging van 6%. Hiervan is 2.1% conform CPB-raming februari 2025 prijs materiële overheidsconsumptie en 3,9% extra verhoging zoals al was afgenomen in het meerjarig perspectief van de begroting 2025.

Daarnaast wordt de OZB-opbrengst bijgesteld als gevolg van volume-aanpassingen voor woningen.

- Voor rioolrechten en afvalstoffenheffing ramen we de inkomsten zodat deze 100% kostendekkend zijn. Voor leges groeien we in de komende jaren steeds meer toe naar 100% kostendekkendheid.
- We ramen de post onvoorzien op € 26.000.
- We hanteren een rekenrente van 3% over het financieringstekort.
- Voor de streefwaarden voor de bepaling van de financiële positie gebruiken we de signaleringswaarde uit het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" van de Provincie.
- We zijn kritisch op kostenstijgingen bij verbonden partijen. We ramen de bedragen op basis van de vastgestelde begroting van de verbonden partijen.

We hebben deze begroting opgesteld op basis van de meest actuele financiële gegevens. We hebben de septembercirculaire 2025 nog niet kunnen verwerken. Over de septembercirculaire en mogelijke consequenties informeren wij u apart in oktober 2025. Indien nodig zal hier ook een begrotingswijziging voor worden opgesteld. We stellen voor die te behandelen op 6 november 2025, zodat de begroting meteen geactualiseerd wordt met de nieuwste financiële gegevens.

Opbouw Programmabegroting

De programmabegroting bestaat uit 3 delen: programmaplan, paragrafen en financiën in hoofdlijnen.

Het programmaplan bevat per programma een strategisch doel dat is uitgewerkt in tactische doelen (2-4 jaar), acties en concrete resultaten voor 2026. Er wordt een opsomming gegeven van de verbonden partijen en de reguliere werkzaamheden die bijdragen aan de realisatie van het programma.

We geven daarnaast een financieel overzicht van het programma, met een toelichting op de verschillen tussen de begroting 2025 (stand halfjaarrapportage) en de begroting 2026. Voor de uitwerking van de programma's zijn de ontwikkelingen uit de kadernota 2026 en het coalitieprogramma uitgangspunt geweest.

De verplichte indicatoren staan in de paragraaf "Bedrijfsvoering" en in een bijlage bij deze begroting.

2. Programmaplan

Programma 1: Krachtige dorpen

Inleiding

Het programma Krachtige Dorpen gaat over sociale samenhang en leefbaarheid in Roerdalen. Het programma omvat de basisvoorzieningen zoals de school, de vereniging, het dorps huis en het sociaal team. Het gaat om de mogelijkheden voor inwoners om elkaar te ontmoeten, te ontspannen en zich te ontplooien. We willen dat iedereen kan meedoen aan de samenleving en niemand wordt uitgesloten. Programma 1 gaat ook over het versterken van de veerkracht en de weerbaarheid van mensen. Dit programma raakt het fundament van het sociaal domein: de sociale basis.

Programma 1 gaat vooral over collectieve ondersteuning en programma 2 over individuele ondersteuning. De programma's zijn nauw met elkaar verbonden; met de beweging binnen het sociaal domein investeren we actief in een sterke sociale basis, die het mogelijk maakt dat inwoners zoveel mogelijk zelfstandig kunnen blijven. We kiezen zoveel als mogelijk voor vrij toegankelijke zorg zonder indicatie.

Roerdalen zijn we samen!

Bestaans(on)zekerheid raakt iedere inwoner in Roerdalen. We willen dat iedereen de ruimte heeft om mee te doen in onze samenleving. Het is belangrijk dat iedereen toegang heeft tot voldoende en voorspelbaar inkomen en betaalbaar wonen. Ook toegang tot betaalbare zorg en een veilige woonomgeving horen hierbij. Verduurzamen geven we extra aandacht. Kwetsbare inwoners bieden we daarbij extra ondersteuning. We zetten in op preventie. Zorg en ondersteuning regelen we zoveel mogelijk lokaal.

Samen doen Samen leren

De beweging 'Samen Doen, Samen Leren' die we samen met onze MER-collega's hebben ingezet, stelt processen ter discussie en zoekt naar eenvoudige, menselijke oplossingen, onder andere met de doorbraakmethode.

Dit vraagt om andere verhoudingen tussen inwoners, maatschappelijke partners en gemeente: een verhouding waarbij de nadruk ligt op samenwerking en het voeren van de juiste gesprekken met elkaar.

Als we investeren in een sterke sociale basis, voorkomen we dat kleine problemen groter worden en kunnen we op de lange termijn de kosten dempen. We willen ook beter begrijpen welke preventieve maatregelen echt helpen. Daarom verzamelen we gegevens en verhalen van inwoners om te zien wat werkt en hoe we het effect kunnen vergroten.

Strategisch programmadoel: krachtige dorpen met veel sociale samenhang, goede basisvoorzieningen en weerbare inwoners

Tactisch doel 1: versterken van de sociale basis

Het vergroten van de leefbaarheid en sociale samenhang in wijken en dorpen door te zorgen voor voldoende, toegankelijke en goed gespreide maatschappelijke voorzieningen die aansluiten bij de behoeften van inwoners.

Actie 1: Onze maatschappelijke partners stimuleren om onze gezamenlijke maatschappelijke doelen te realiseren

Hiermee willen we het volgende bereiken:

- Leefbare buurten waar mensen zich thuis voelen en elkaar ontmoeten.
- Sterkere verbindingen tussen inwoners, organisaties en verenigingen.
- Voldoende voorzieningen zoals buurthuizen, sportlocaties en culturele ruimtes, verspreid over de gemeente.
- Gelijke kansen voor iedereen om mee te doen, ongeacht leeftijd, achtergrond of woonplaats.

Resultaat 2026:

- Het ontwikkelen van de uitvoeringsplannen van het accommodatiebeleid 2025-2030. De uitvoeringsplannen leggen we in een apart voorstel aan de raad voor.
- Er is gestart met de eerste uitvoering van deze plannen.
- Er is een geactualiseerd subsidiebeleid.

Actie 2: Experimenteren met nieuwe samenwerkingsvormen met als doel de sociale basis te versterken

Een van die samenwerkingsvormen is de (experimentele) opleiding 'Sociaal Werker in de Wijk'. Hierbij worden de studenten breed opgeleid om te kunnen bijdragen aan het oplossen van maatschappelijke problematiek in de wijk, specifiek voor Roerdalen. Wij begeleiden de studenten samen met Gilde Opleidingen tijdens dit proces.

Resultaat 2026:

- Bijdragen aan experimentele opleiding die studenten klaarstoomt voor het werken in de wijk.

Tactisch doel 2: Inwoners in een kwetsbare situatie worden weerbaarder, méér bewust van de eigen invloed op gezondheid en ontwikkelen veerkracht en vaardigheden

Inwoners in een kwetsbare situatie worden ondersteund om hun eigen kracht te versterken. Ze worden zich bewuster van hun invloed op hun gezondheid en ontwikkeling, en bouwen aan veerkracht en vaardigheden om zelfstandig verder te kunnen.

Actie 1: Uitvoeren van een evaluatie van onze aanpak schuldhulpverlening

In 2025-2026 voeren we een onafhankelijke evaluatie uit van het huidige aanbod schuldhulpverlening. Dit doen we samen met de gemeenten Echt-Susteren, Maasgouw en Leudal met als doel de kwaliteit, volwassenheid en ontwikkelpotentie van de schuldhulpverlening in kaart te brengen.

Resultaat 2026:

- Eind 2026 is de regionale evaluatie schuldhulpverlening afgerond.
- Op basis van de uitkomsten worden drie scenario's uitgewerkt waaruit de gemeenteraad één scenario kiest.
- Op basis van dat scenario ligt er een nieuwe aanpak voor toekomstbestendige schuldhulpverlening.

Samenwerkingspartners

- Sociaal Team Roerdalen
- Stichtingen en verenigingen
- Inwoners
- Scholen
- Maatschappelijke partners
- Veiligheidsregio Noord-Limburg (VRLN)

Reguliere werkzaamheden

- Onderwijs (vroegschoolse educatie, leerplicht, leerlingenvervoer)
- Uitvoering subsidiebeleid
- Uitvoering accommodatiebeleid
- Uitvoering gezondheidsbeleid (GGD, positieve gezondheid, GALA, IZA)
- Uitvoering Sport- en beweegbeleid, waarbij sporten en bewegen een middel is om een inclusieve samenleving te stimuleren
- Kinderopvang (voorschoolse educatie)
- Inzet gedragsdeskundige op de basisschool en kinderopvang
- Praktijkondersteuner Jeugd bij de huisarts
- Ondersteuning van inwonerinitiatieven
- Bevorderen inwonersparticipatie
- Huiskamer plus
- Welzijn op recept bij de huisarts
- Inzet ervaringsdeskundigheid
- Inzet kansrijke start
- Uitvoering Basisondersteuning

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

1. Krachtige dorpen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 6.384	- 6.402	- 5.982	- 6.486	- 6.472	- 6.375
Baten	700	651	556	505	506	506
Saldo van baten en lasten	- 5.684	- 5.751	- 5.426	- 5.981	- 5.966	- 5.869
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	469	523	408	408	408	408
Mutatie reserves	469	523	408	408	408	408
Resultaat	- 5.215	- 5.228	- 5.018	- 5.573	- 5.559	- 5.461

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- Bij de begroting 2025 is aangenomen dat er vanaf 2026 een efficiencywinst van € 100.000 zal zijn door de actualisatie van het accommodatiebeleid, dat in de raad van december 2025 wordt besproken. Dit raadsvoorstel is inclusief het mogelijke groeipad om deze efficiency te realiseren. Voor de actualisatie van het accommodatiebeleid is in de begroting 2025 incidenteel € 50.000 geraamd voor de inhuur. Deze kosten worden gedekt vanuit de reserve.
- In de begroting 2025 zijn incidentele kosten geraamd van € 65.500 voor de achterstallige kosten m.b.t. 't Sweeltje en 't Ploensjbad. Deze kosten worden gedekt vanuit de reserve.
- Op basis van het meerjarig onderhoudsplan 2023 is in 2025 incidenteel een hogere storting in de voorziening gedaan, omdat deze anders negatief liep, die is gecorrigeerd in de begroting 2026. De storting is hierdoor in 2026 € 366.500 lager dan in 2025.
- Vanwege de onzekerheid over de omvang van de mogelijke uitkering SPUK Sport wordt het bedrag in 2026 € 76.000 lager geraamd dan in 2025.
- De gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord stijgt met € 152.000 in verband met het toekomstbestendig maken van de GGD.
- Vanaf 2026 nemen de kapitaallasten toe in verband met het MFA Vlodrop met ca. € 118.000.

Programma 2: Participatie, ondersteuning en zorg

Inleiding

Programma 2 gaat over de ondersteuning van inwoners met een hulpvraag. We werken vanuit nabijheid, maatwerk en betrokkenheid, zodat iedereen passende hulp krijgt. In programma 1 gaven we al aan dat we inzetten op een sterke, breed toegankelijke sociale basis. Dit blijft de insteek in het sociaal domein in Roerdalen. Professionals en vrijwilligers werken samen en dorpsgericht, waardoor ondersteuning effectief en dichtbij inwoners georganiseerd wordt.

Het sociaal domein in Roerdalen is klaar voor de volgende fase. Onze overtuiging dat we ingewikkelde hulp kunnen terugbrengen naar de menselijke maat blijft overeind. We zien de gewenste resultaten van de pilotprojecten die we sinds 2021 hebben ingezet en willen deze voor de toekomst structureel organiseren. Vanuit deze sterke sociale basis werken we verder zodat zorg en ondersteuning blijven passen bij wat onze inwoners nodig hebben. We werken volgens het idee van Positieve Gezondheid, waarbij preventie ons uitgangspunt is.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: zelfredzame inwoners die kunnen deelnemen in de samenleving

Tactisch doel 1: Inwoners hebben de rust en ruimte om zich te ontwikkelen en mee te doen in de samenleving

We werken samen met inwoners, ondernemers, verenigingen en maatschappelijke organisaties aan de meerjaren gemeenschapsopgave. Er is een gezamenlijk meerjarenagenda ontwikkeld. In 2026 worden de eerste punten van de meerjarenagenda uitgevoerd. We versterken daarnaast onze samenwerking met inwoners en maatschappelijke partners.

Actie 1: We vergroten de bewustwording rondom bestaans(on)zekerheid

We blijven actief in samenwerking met inwoners over de thema's uit de meerjaren gemeenschapsopgave.

Resultaat 2026:

- Inwoners begrijpen beter wat bestaanszekerheid is, hebben meer begrip voor elkaar en de gemeente, zijn meer bekend met lokale netwerken en weten sneller hulp en voorzieningen te vinden.

Actie 2: We werken samen met inwoners en (maatschappelijke) organisaties aan initiatieven rondom bestaanszekerheid

We passen het aanbod voor minima daar waar nodig en mogelijk aan.

Daarnaast gaan we al experimenteren met de 1-loket gedachte, gericht op het bieden van laagdrempelige, integrale ondersteuning aan inwoners.

Resultaat 2026:

- Minimaregelingen zijn aangepast (verminderen en eenvoudiger maken) en sluiten beter aan bij de behoeften van de doelgroep (voorbeeld: Regeling tegemoetkoming chronisch zieken).
- Initiatieven rondom bestaanszekerheid zijn ondersteund en gefaciliteerd.
- De 1-loket gedachte is samen met inwoners uitgewerkt en waar mogelijk gaan we alvast experimenteren met deze gedachte.

Actie 3: Focussen op preventie en vroegsignalering

Met gerichte vroegsignalering, preventie en handhaving zorgen we dat ondersteuning terechtkomt bij wie er écht recht op heeft. We zetten in op het voorkomen van onwetendheid en fraude. Hiervoor zetten we vanuit de uitvoering (MER) extra capaciteit in.

Resultaat 2026:

- Meldingen van misbruik of oneigenlijk gebruik van voorzieningen zijn afgenomen.
- Snellere interventie: signalen worden tijdig opgepakt.
- Samenwerking met partners is versterkt.

Actie 4: Uitvoering geven aan de resultaten van het onderzoek naar de mogelijkheden van een lokaal Mensontwikkelbedrijf (MOB)

Na een positief besluit van de gemeenteraad in Q4 2025 starten we in 2026 met het opzetten van ons eigen Mensontwikkelbedrijf. Het MOB biedt inwoners met een afstand tot de arbeidsmarktgerichte ontwikkel-, participatie- en re-integratiekansen. Hiermee trachten we de uitstroom uit de uitkeringen te stimuleren. We zetten hierbij extra in op activering en jongeren. Dit draagt bij aan de opgave bestaanszekerheid. We starten in 2026 met de eerste deelnemers, richten de gekozen locatie in en zoeken verbinding met lokale ondernemers en maatschappelijke initiatieven. Er wordt nauw samengewerkt met het WerkgeversServicePunt (WSP) om duurzame plaatsingen van inwoners op werkplekken te realiseren.

Resultaat 2026:

- Het MOB is zichtbaar en herkenbaar in de gemeenschap.
- Er is een sterk netwerk van lokale ondernemers, onderwijsinstellingen en maatschappelijke organisaties.
- De eerste groep deelnemers volgt ontwikkel- en participatietrajecten op maat.

Tactisch doel 2: Mensen met een hulpvraag kunnen makkelijk terecht, worden sneller en beter geholpen en voelen zich gehoord

Inwoners moeten makkelijk hulp kunnen vragen, zonder drempels of ingewikkelde loketten. We zorgen voor snelle, passende ondersteuning, afgestemd op hun situatie. Door goed te luisteren, samen te werken met partners en ruimte te geven aan maatwerk, voelen mensen zich gehoord en geholpen. Zo voorkomen we verergering van problemen en versterken we zelfredzaamheid en vertrouwen in de gemeente.

Actie 1: Inzet regionaal Plusteam

De hulpvragen, ook die van jongeren, worden steeds ingewikkelder. Er is bijvoorbeeld vaker sprake van problemen rond veiligheid. Hierbij is andere expertise nodig dan nu beschikbaar. Het Plusteam kan deze (zwaardere) situaties begeleiden en het basisteam kan zich richten op de andere hulpvragen.

Resultaat 2026:

- In situaties waar veiligheid een belangrijk onderdeel van de hulpvraag is, wordt het Plusteam tijdig betrokken. Hulpvragen worden structureel opgepakt door het Plusteam, in samenwerking met relevante partners.

Actie 2: Verbeteren van de maatschappelijke opvang/beschermd wonen in Roerdalen

In samenwerking met onze regiogemeenten ontwikkelen wij een visie op maatschappelijke opvang en beschermd wonen. Er wordt daarin onder andere bekeken of we een fysieke locatie in Roerdalen kunnen realiseren. Deze ontwikkeling hangt samen met de onze eigen Wonen, Zorg en Welzijn bouwsteen in het Volkshuisvestingsprogramma.

Resultaat 2026:

- Regiovisie maatschappelijke opvang/beschermd wonen is gereed.

Actie 3: We hervormen de arbeidsmarktinfrastructuur

In voorbereiding op de landelijke Hervorming van de Arbeidsmarktinfrastructuur (HAI), ontwikkelen we een regionaal werkcentrum met fysieke locaties. Het Werkcentrum is één herkenbaar regionaal loket voor werk, leren en ontwikkeling, en bundelt de krachten van publieke en private partners.

Resultaat 2026:

- Een goed vindbaar Werkcentrum, digitaal én fysiek toegankelijk.
- Eén centrale toegang voor inwoners, werkenden, werkzoekenden en werkgevers.
- Versterking van samenwerking en dienstverlening in de regio.

Samenwerkingspartners

- Servicecentrum MER-SD
- Gemeenschappelijke regeling Westrom
- MLO Regionale samenwerking Sociaal Domein Midden-Limburg-Oost
- Gemeenschappelijke regeling Omnibuzz
- Module gemeenschappelijke Regeling sociaal domein Limburg Noord
- Veiligheidsregio Limburg Noord (GGD)

Reguliere werkzaamheden

De reguliere werkzaamheden in dit programma houden verband met het organiseren van formele ondersteuning voor onze kwetsbare inwoners op het gebied van jeugd, Wmo, participatie, werk en inkomen en arbeidsmarkt.

- Beleid werk en inkomen
- Arbeidsmarktbeleid
- Begeleiding statushouders en migranten
- Opvang Oekraïners
- Aanpak bemoeizorg
- Ondersteuning mantelzorg
- Beleid en inkoop jeugd
- Beleid en inkoop Wmo
- Beleid inburgering

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

2. Participatie, ondersteuning en zorg	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 31.804	- 33.514	- 31.630	- 31.390	- 31.344	- 31.485
Baten	10.356	10.413	6.925	6.715	6.754	6.718
Saldo van baten en lasten	- 21.448	- 23.102	- 24.705	- 24.675	- 24.590	- 24.767
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	-	-	-	- 37	-
Onttrekkingen	414	570	280	80	-	-
Mutatie reserves	414	570	280	80	- 37	-
Resultaat	- 21.034	- 22.532	- 24.425	- 24.595	- 24.627	- 24.767

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- In 2025 zijn SPUK middelen opgenomen die voor 2026 nog niet of deels zijn begroot. Hierdoor zijn de lasten ten opzichte van 2025 € 2,7 mln. lager en de baten € 3,5 mln. lager begroot. Dit betreft voornamelijk de SPUK 'Opvang ontheemden Oekraïne'.
- De gemeentelijke bijdrage aan het servicecentrum MER-SD is in 2026 € 102.000 hoger. Dit is inclusief de inzet van extra capaciteit op het gebied van preventie en vroegsignalering.
- De rijksbijdrage en de gemeentelijke bijdrage aan Westrom zijn begroot aan de hand van de meicirculaire 2025 en hun begroting. Zowel de rijks- als de gemeentelijke bijdrage is in 2026 € 183.000 lager dan in 2025. De gelden voor Westrom zijn bedoeld voor de WsW doelgroep.
- In de begroting 2026 wordt rekening gehouden met hogere jeugdlasten van € 832.000 vanwege tariefsverhogingen naar aanleiding van de wettelijk verplicht uitgevoerde tarievenonderzoeken. Daarnaast zorgt de telkens veranderende volume en zorg-mix voor een stijging van de kosten. Aanvullend stijgt de gemeentelijke bijdrage aan het CJG is, in verband met het inrichten van een regionaal Plusteam met € 55.000.
- De gemeentelijke bijdrage aan Veilig Thuis stijgt met € 47.000 in verband met de regionale ontwikkelingen op het gebied van Samen voor Veilig in 2026.
- Ook ten aanzien van de Wmo zijn de lasten in 2026 met € 281.000 gestegen. Enerzijds heeft dit te maken met indexatie van tarieven en anderzijds met de toenemende hulpvraag als gevolg van de demografische veroudering.
- In 2025 is wordt het haalbaarheidsonderzoek voor het Lokaal Mensontwikkelbedrijf gedekt uit de algemene reserve. Hiervoor wordt in 2025 € 93.000 onttrokken aan deze reserve. In 2026 zijn andere middelen beschikbaar.
- De ontwikkelingen op het gebied van Zorg en Veiligheid, zoals beschreven in de Kadernota 2026 zorgen voor een stijging van de kosten van € 80.000 in 2026. Deze kosten worden onttrokken aan de Algemene reserve.
- In 2026 vindt conform het visiedocument Bestaanszekerheid een lagere onttrekking aan de reserve Armoedefonds plaats van € 234.000 ter dekking van de projecten.

Programma 3: Veilige dorpen

Inleiding

De wereld van veiligheid verandert ingrijpend. Waar we vroeger vooral te maken hadden met inbraken en diefstal, zien we nu steeds vaker lastig te doorgronden problemen zoals georganiseerde ondermijnende criminaliteit, digitale dreigingen, polarisatie, radicalisering en extremisme.

De afgelopen jaren lag de nadruk vooral op het oplossen van urgente kwesties en het zoveel mogelijk beperken van risico's. Met dit programma maken we een stap vooruit: we kiezen duidelijke prioriteiten en versterken onze veiligheidsorganisatie. Dat betekent investeren in beleid, goede coördinatie en een sterke uitvoering.

Daarnaast zetten we in op weerbaarheid en continuïteit. Dat doen we door beter samen te werken en te communiceren met inwoners en partners, zodat we samen sterker staan tegenover de veiligheidsuitdagingen van nu en de toekomst.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: veilige en leefbare dorpen

Tactisch doel 1: Samen met onze veiligheidspartners voorkomen en beperken we de risico's dat inwoners slachtoffer worden van criminaliteit of overlastsituaties. Waar mogelijk beëindigen we de situatie.

Het voorkomen van criminaliteit en overlast vraagt om duidelijke keuzes en een doelgerichte aanpak. We vertalen beleid naar prioriteiten en concrete doelen in overleg met onze partners en zorgen voor een balans tussen handhaving, preventie en bewustwording. Zo creëren we samen een veilige leefomgeving waarin inwoners en ondernemers zich gesteund voelen.

Actie 1: Werken volgens de systematiek van het integraal veiligheidsbeleid

Elke gemeente stelt minimaal eens per vier jaar een integraal veiligheidsplan (IVP) vast (Politiewet 2012, artikel 38b). In 2026 ontwikkelen wij het IVP samen met de gemeenten Echt-Susteren en Maasgouw. Het IVP brengt de problematiek op het gebied van veiligheid en leefbaarheid binnen Roerdalen in kaart. Zo krijgen wij inzicht in de actuele situatie en risico's. Het veiligheidsbeeld vormt de basis voor beleidsprioriteiten, die wij in een integraal uitvoeringsplan verder uitwerken. Het IVP is een instrument om te sturen op veiligheid door prioriteiten te stellen en keuzes te maken. Na vaststelling kan het college gericht uitvoering geven aan het beleid.

Resultaat 2026:

- Een meerjarig integraal veiligheidsplan en uitvoeringsplan zijn vastgesteld waarmee we voldoen aan de wettelijke verplichting.
- Er is actuele en betrouwbare informatie over veiligheid en leefbaarheid om prioriteiten en doelen te stellen.

Actie 2: Betrouwbaar organiseren voor Zorg en Veiligheid

Onveilige en complexe situaties die voortkomen uit een opstapeling van problemen zoals psychische klachten, verslavingen en schulden bij zowel volwassenen als jeugdigen komen steeds vaker voor. Het gevolg is dat er vaker opgeschaald moet worden naar samenwerkingsvormen met zorg- en veiligheidspartners. Voor de opschaling zijn nieuwe en aanvullende werkprocessen nodig die in 2026 opgesteld worden. We zetten in op een uniforme werkwijze binnen de MER-gemeenten, voor betrouwbaarheid en effectiviteit.

Resultaat 2026:

- Er zijn stappen gezet naar uniforme werkprocessen en -afspraken binnen de MER-gemeenten.
- We beschikken intern over dezelfde informatie beschikken ten behoeve van besluitvorming.
- Inwoners ontvangen tijdig toereikende en passende zorg, afgestemd op hun specifieke situatie.

Tactisch doel 2: Professionaliseren van de integrale aanpak van veiligheid

De veiligheidsopgaven worden complexer en vragen om meer specialisatie en een sterke organisatie. Professionalisering betekent dat we niet alles tegelijk doen, maar gericht investeren in mensen, middelen en werkprocessen die het meeste effect hebben. Door duidelijke prioriteiten te stellen en onze aanpak te baseren op actuele informatie en regionale samenwerking, vergroten we de slagkracht in de veiligheidsketen en zorgen we dat beleid en uitvoering beter op elkaar aansluiten.

Actie 1: Personeel en middelen dat aansluit op de aard en omvang van de veiligheidsvraagstukken

De aanpak van ondermijning en andere complexe opgaven vraagt om specialisme en capaciteit. In 2026 starten we met een specialist bestuurlijke aanpak ondermijning, die beleid vernieuwt, werkprocessen verbetert en regie voert op complexe casuïstiek. Daarnaast ondersteunt een beleidsmedewerker het team door routinetaken over te nemen, waardoor meer ruimte ontstaat voor strategische keuzes en regionale projecten binnen ondermijning, zorg en veiligheid. De extra BOA's worden ingezet voor toezicht en handhaving in de openbare ruimte, ook 's avonds en in het weekend. Na twee jaar evalueren we hoe deze bezetting aansluit op de actuele veiligheidssituatie.

Resultaat 2026:

- Specialist bestuurlijke aanpak ondermijning is aangesteld en neemt regie op de actualisatie van beleid en complexe casuïstiek.
- BOA formatie is uitgebreid met 1.5 fte.

Tactisch doel 3: Versterken weerbaarheid, continuïteit en crisisbeheersing

Wereldwijde ontwikkelingen hebben lokale impact. Naast veiligheid is weerbaarheid een steeds belangrijker thema waar wij aandacht aan willen geven om minder kwetsbaar te zijn voor gebeurtenissen die het gewone leven onderuithalen. Dat begint bij de continuïteit van de gemeente zelf, om hulp te kunnen blijven bieden wanneer dat nodig is. Daarnaast investeren we in samenwerking met partners en inwoners, zodat ook de samenleving als geheel sterker en veerkrachtiger wordt in het omgaan met crises en verstoringen.

Actie 1: Project maatschappelijke weerbaarheid

De gemeente Roerdalen werkt aan het versterken van de maatschappelijke weerbaarheid. Dit sluit aan bij de landelijke inzet van onder andere het ministerie van Justitie en Veiligheid, de nationaal coördinator terrorismebestrijding en veiligheid, de VNG en de veiligheidsregio. De urgentie voor actie neemt toe door geopolitieke spanningen, digitale afhankelijkheid, klimaatverandering en maatschappelijke polarisatie. In 2026 starten we een project, gericht op het opstellen van een bedrijfscontinuïteitsplan, de doorontwikkeling van de crisisorganisatie en het vergroten van de weerbaarheid van inwoners. Hierbij houden we rekening met langdurige digitale uitval, maatschappelijke ontregeling en hybride dreigingen. Voor deze opgave werken we samen met de MER-gemeenten en het SC-MER.

Resultaat 2026:

- Er is een bedrijfscontinuïteitsplan vastgesteld.
- Keuzes zijn inzichtelijk gemaakt voor aanpassingen en/of aanvullingen in de huidige processen van de crisisorganisatie.
- We hebben inzicht in welke noodsteun nodig is bij de diverse doelgroepen tijdens grootschalige verstoringen in de samenleving.

Actie 2: Voorzien in crisisgerichte opleidingen, trainingen en oefeningen

De veranderende veiligheidscontext maakt dat verschillende doelgroepen bewust en vaardig moeten kunnen omgaan met crisissituaties. Samen met inwoners, ondernemers en professionals zetten we ons in om kennis, bewustzijn en paraatheid collectief te stimuleren. Zo willen we op basis van het draaiboek voor hoogwatersituaties en de mogelijke overstromingen van de Roer kennis en vaardigheden toepassen in een gesimuleerde crisis. De evaluatie geeft ons inzicht in hoeverre we daadwerkelijk voorbereid zijn. Naast de dreiging van hoog water zijn er diverse andere dreigingen en crises waarvan gemeente, partners, inwoners en ondernemers zich bewust moeten zijn om keuzes te kunnen maken om hun weerbaarheid te vergroten. Denk hierbij aan cyberdreigingen en langdurige stroomuitval.

Resultaat 2026:

- Er is een multidisciplinaire oefening uitgevoerd op basis van het draaiboek hoogwater/overstroming van de Roer.
- Er is een evaluatie- en verbeterplan opgesteld op basis van de oefening, met voorstellen voor aanpassingen in rollen, verantwoordelijkheden en procedures.
- We organiseren trainingen voor interne medewerkers gericht op crisisrollen en verantwoordelijkheden.
- We organiseren bewustwordingsbijeenkomsten voor inwoners en ondernemers over risico's zoals cyberdreigingen en langdurige stroomuitval zijn uitgevoerd.

Samenwerkingspartners

- Veiligheidsregio Limburg-Noord (VRLN)
- Nationale Politie

Reguliere werkzaamheden

- Borgen van de rampenbestrijding en crisisbeheersing.
- Gemeentelijke processen oranje kolom.
- Advisering grootschalige evenementen.
- Advisering bij explosievenonderzoeken.
- Schakel tussen zorg en veiligheid.
- Regie Vangnetoverleg (Integrale aanpak complexe casuïstiek, Bemoeizorg en zorgmijders).
- Regie Hoarding, ernstig vervuilde woningen en verplichte zorg.
- Zorg- en Veiligheidshuis Midden-Limburg (Integrale aanpak complexe casuïstiek in combinatie met criminaliteit).
- Handhaving Openbare orde en veiligheid (toezicht, handhaving en buurtbemiddeling).
- Aanpak ondermijnende criminaliteit (Bibob-toets, Damoclesbeleid, integrale controles).
- Cybercrime.
- Radicalisering en polarisatie.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

3. Veilige dorpen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 2.593	- 2.510	- 2.937	- 2.938	- 2.739	- 2.739
Baten	30	37	37	37	37	37
Saldo van baten en lasten	- 2.563	- 2.474	- 2.900	- 2.901	- 2.702	- 2.702
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	-	-	195	195	-	-
Mutatie reserves	-	-	195	195	-	-
Resultaat	- 2.563	- 2.474	- 2.705	- 2.706	- 2.702	- 2.702

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- De ontwikkelingen op het gebied van Veiligheid zoals beschreven in de 'Kadernota 2026', zorgen voor stijging van de kosten in 2026 en 2027. Deze kosten worden voor € 195.000 bekostigd uit de algemene reserve.
- Vanaf 2026 wordt de BOA-capaciteit met 1,5 fte verhoogd dit betekent een stijging van de kosten €112.000.
- Zoals in de kadernota aangegeven stijgen de kosten voor de opvang van zwerfdieren vanaf 2026 met ruim € 20.000.
- De gemeentelijke bijdrage aan de Veiligheidsregio Limburg-Noord is in 2026 € 57.000 hoger dan in 2025 (Exclusief GGD).

Programma 4: Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid

Inleiding

Dit programma richt zich op nieuwe, duurzame kansen voor recreatie, toerisme, natuur, cultuur en wonen. Daarmee versterken we de lokale economie, behouden we werkgelegenheid en creëren we nieuwe bedrijvigheid en beleving. Zo blijft Roerdalen aantrekkelijk als leef-, werk- en woongemeente.

We staan voor grote uitdagingen zoals de energietransitie, klimaatadaptatie en druk op ruimte en natuur. Onze gebiedsgerichte aanpak benut de unieke ligging van Roerdalen – groen, grensoverschrijdend en rijk aan cultuurhistorie – om samen met inwoners, ondernemers en partners toekomstbestendige oplossingen te ontwikkelen.

We investeren in professioneel recreatie- en toerismebeleid, ondersteunen duurzame ondernemers, en maken natuur en landschap klimaatbestendig. Daarbij versterken we het Nationaal Park en werken we samen in de Midden-Limburgse Maasterrassen. Bij landelijke projecten, zoals de Delta Rhine Corridor, stellen wij duidelijke voorwaarden.

Duurzaamheid loopt als rode draad door dit programma. Vanuit de Koers Duurzaamheid 2050 zetten we nu al stappen met zonne- en warmteprojecten, biodiversiteit en innovatieve pilots. Samen met regio, provincie, Rijk en maatschappelijke partners verduurzamen we bedrijventerreinen en werken we aan brede welvaart.

Cultuur en erfgoed geven betekenis aan onze gemeenschap en stimuleren recreatie en toerisme. Grote evenementen, zoals het OLS 2026, versterken onze profilering, terwijl kleinschalige initiatieven bijdragen aan vitaliteit en verbondenheid in de dorpen.

Zo bouwen we aan een toekomstbestendig Roerdalen, waar economie, natuur, cultuur, toerisme en duurzaamheid elkaar versterken – nu én in de toekomst.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: bevorderen van duurzaamheid en het versterken van de gebiedsgerichte ruimtelijke, sociale en economische samenhang

Tactisch doel 1: We starten met het laatste onderdeel van de Omgevingswet, het omgevingsplan

Op 1 januari 2024 is de Omgevingswet in werking getreden. De Omgevingswet gaat over de volledige fysieke leefomgeving en kent 6 kerninstrumenten. Het omgevingsplan is één van deze instrumenten. In het omgevingsplan stelt de gemeente regels voor de fysieke leefomgeving. Zo kan de gemeente vergunningplichten of maatwerkvoorschriften opnemen. Het omgevingsplan vervangt het bestemmingsplan en andere regels die betrekking hebben op de fysieke leefomgeving.

Op dit moment heeft de gemeente een omgevingsplan van rechtswege met een tijdelijk deel. De regels uit de oude bestemmingsplannen en een aantal gemeentelijke verordeningen maken hier deel van uit. Ook zijn er rijksregels, zoals het vergunningsvrij bouwen, bij de gemeente neergelegd, de zogenaamde bruidsschat.

In 2025 zijn we gestart met het omvormen van het tijdelijke omgevingsplan naar een omgevingsplan. Wij hebben hiervoor tot 2032 de tijd. Voor het uitvoeren van het programmaplan Omgevingswet is een bestemmingsreserve ingesteld waaruit de kosten van de werkzaamheden worden gedekt.

Actie 1: Van bestemmingsplan naar Omgevingsplan

In 2025 zijn we gestart met het opstellen van het omgevingsplan. Eind 2025 hebben we de aanbesteding afgerond voor het werven van een adviesbureau dat ons gaat ondersteunen bij het opstellen van het omgevingsplan. De werkzaamheden hieromtrent zullen begin 2026 aanvangen. De opdracht is vertaald naar de volgende resultaten:

Resultaat 2026:

- Er is een transitieplan voor de overgang naar het nieuwe omgevingsplan. Dit plan gaat in op de stappen die we moeten nemen tot eind 2031 om te komen tot het omgevingsplan.
- We hebben een inventarisatie en analyse van de bestaande ruimtelijke regels om deze vervolgens te vertalen naar regels voor het omgevingsplan.
- We zijn gestart met een omgevingsplan voor een eerste deelgebied. Dit wordt een woongebied. Het opstellen van het omgevingsplan voor dit deelgebied wordt afgerond in 2027.

Tactisch doel 2: We hebben veel bos- en natuurgebieden. We willen ervoor zorgen dat deze gebieden klimaatbestendig worden en de biodiversiteit versterken

We streven in Roerdalen naar een gezonde mix van multifunctionele (voor meerdere doelen gebruikt), natuurlijke bossen (zoals maatregelen voor verjonging van het bos), natuurterreinen met hoge biodiversiteit en landschapselementen die een bijdrage leveren aan de beleving van het landschap. Door de klimaatverandering staat de gezondheid van de bos- en natuurterreinen onder druk. De komende jaren werken we verder aan het klimaatbestendiger maken van onze natuur- en bosterreinen. Deze omvormingen kosten tijd en geld en staan voor nu gepland tot en met 2031. Voor de diverse maatregelen die uitgevoerd worden, vragen wij de beschikbare subsidiemogelijkheden aan.

Zelf ontwikkelen wij geen nieuwe natuur, maar wij nemen als grondeigenaar wel deel aan initiatieven die natuurontwikkeling stimuleren, zoals het Flinke Ven.

Actie 1: Klimaatbestendige natuurontwikkeling

We werken ook aan beheers- en inrichtingsmaatregelen ter verbetering van de natuurkwaliteit en voor bos- en natuurbrandpreventie. Ook werken we aan initiatieven die biodiversiteit stimuleren. Hierbij houden we rekening met de natuurdoelen die gesteld worden vanuit de Natura 2000-beheerplannen.

Resultaat 2026:

- We werken verder aan bosverjonging en de nazorg van de aanplant van 2025.
- We voeren herstelmaatregelen uit in onze Natura 2000-gebieden voor onze Natura 2000-doelsoorten; zoals extra begrazing om gebieden open te houden, plaggen om gebieden te verschalen, maaien en verwijderen houtopstanden.
- We voeren maatregelen uit vanuit het project natuurbrandmanagement.

Tactisch doel 3: Het recreatief, toeristisch en cultureel aanbod versterken en vernieuwen in samenwerking met lokale partners

Recreatie en toerisme is voor de groene, landelijke gemeente Roerdalen een belangrijk tactisch doel, ook op economisch vlak. We werken aan dit tactisch doel vanuit het Beleidskader Recreatie en Toerisme gemeente Roerdalen 2023 – 2027, met de volgende visie: “Wij streven naar kwaliteit van ons recreatief-toeristisch product. Daarnaast vinden we het belangrijk dat onze ondernemers economisch voordeel behalen, maar alleen als dit in balans blijft met de kleinschaligheid van onze gemeente”. We werken aan deze visie, op basis van de onderstaande vier speerpunten:

1. Versterken
2. Vernieuwen en innoveren
3. Samenwerken
4. Positioneren

Actie 1: Ondersteunen Toeristisch Platform Roerdalen

Het nieuw opgerichte Toeristisch Platform van Roerdalense ondernemers en partners binnen de sector is een belangrijke samenwerkingspartij om te werken volgens de visie uit het beleidskader. Op de manier hoe het platform opereert in de gemeente profiteert ook iedereen (ondernemers, inwoners en partners) in de gemeente mee van Roerdalen als aantrekkelijke bestemming. Voorbeelden van acties die het Platform gaat uitvoeren zijn het overnemen en doorontwikkelen van de website van Klein Geluk Uit Roerdalen, het bedenken van nieuwe arrangementen en het binden van meer ondernemers en (Euregionale) partners.

Resultaat 2026:

- Het Toeristisch Platform is vanuit de gemeente gefaciliteerd met middelen en ambtelijke inzet, zodat zij aan de slag kunnen met het doorontwikkelen van de toeristische website, het realiseren van nieuwe arrangementen en het versterken van de samenwerking met ondernemers en partners.

Actie 2: Programma Recreatie en Toerisme Midden-Limburg - Vitale Toeristische Regio

Recreatie en toerisme is een thema waar we grensoverschrijdend aan werken. Daarom werken we ook actief samen met de andere Midden-Limburgse gemeenten aan het Programma Recreatie en Toerisme Midden-Limburg - Vitale Toeristische Regio. We werken op basis van drie themalijnen: Destinatie-marketing en –management, Midden door Limburg en Vitaal en excellent recreatieaanbod. We zetten met het programma in op de regiodeal.

Resultaat 2026:

- We hebben een programmamanager voor de regio.
- We werken regionaal aan concrete marketing- en promotieactiviteiten, voor Midden-Limburg en de vijf natuurgebieden.
- We versterken de toeristische sector door o.a. te werken aan een netwerk aan gravel- en mountainbikeroutes in Midden-Limburg, de realisatie van de toeristische overstappunten en het erfgoed op de kaart te zetten.

Actie 3: Promotie van Roerdalen tijdens OLS en andere evenementen

Het OLS Melick en haar groot aantal bezoekers biedt voor Roerdalen een unieke kans om de gemeente en haar toeristisch aanbod goed op de kaart te zetten. Het evenement moet zorgen voor duurzame effecten en daarom gaan we actief aan de slag met Klein Geluk op de kaart zetten en ondernemers en partners betrekken bij het evenement.

Resultaat 2026:

- We promoten Klein Geluk aan alle bezoekers van onze gemeente gedurende het OLS 2026 en andere evenementen.
- We zorgen ervoor dat ondernemers, partners en het toeristisch aanbod verbonden zijn met deze evenementen.

Tactisch doel 4: Samen werken aan gezond en toekomstbestendig ondernemersklimaat in Roerdalen

Gemeente Roerdalen biedt ruimte om toekomstbestendig te ondernemen. Om dit te stimuleren zetten we in op het verbinden van overheid, bedrijfsleven, onderwijs, maatschappelijke organisaties plus onze samenwerkingspartners (mede gelet op de landelijke Hervorming van de Arbeidsmarktinfrastructuur in 2026).

Met deze samenwerking verbeteren we het ondernemersklimaat, vereenvoudigen we het proces om een bedrijf te starten, ondersteunen we de arbeidsmarkt en innovatie, en stimuleren we kennisontwikkeling. In 2026 bouwen we door op de koers die we eerder hebben ingezet. We blijven investeren in de relatie met onze ondernemers en zoeken naar kansen en ontwikkelingen voor onze ondernemers en stimuleren nieuw ondernemerschap.

Acties 1: Beleidskader (deels) vrijkomende agrarische bebouwing (VAB)

In Roerdalen zijn er veel (deels) stoppende agrarische bedrijven. Als gemeente vinden we het belangrijk om deze ondernemers te faciliteren. Daarnaast vinden we het ook belangrijk dat deze locaties op een goede wijze worden ingevuld, passend bij de omgeving.

Resultaat 2026:

- We hebben een beleidskader waarmee we (deels) stoppende agrarische bedrijven faciliteren om nieuwe activiteiten te ontplooiën en we een goede invulling geven aan de VAB's.

Actie 2: Verduurzamen en uitbreiden bedrijventerrein(en)

Er is behoefte vanuit Roerdalense ondernemers om hun bedrijf uit te breiden dan wel te vestigen in eigen gemeente. Er ligt voorkeursrecht wonen dan wel bedrijven op een aantal percelen grenzend aan het huidige bedrijventerrein in Vlodrop. Daarnaast is er de behoefte om de bedrijventerreinen te verduurzamen.

Resultaat 2026:

- Er is een onderzoek uitgevoerd naar mogelijke uitbreiding bedrijventerrein Vlodrop voor kleinschalige (industriële) ondernemingen.
- We maken door middel van de Regiodeal een start met de duurzaamheidsslag op bedrijventerrein Roerstreek i.s.m. OML.

Tactisch doel 5: De transitie naar een duurzame leefomgeving door samen met inwoners en partners te werken aan energie, natuur, water, vastgoed en innovatie

De afgelopen jaren hebben we in Roerdalen flinke stappen gezet richting een duurzame toekomst. Maar de wereld verandert snel, en wij bewegen mee. Nu werken we met een scherpere focus naar onze doelen voor 2030 en 2050 toe. Een belangrijk doel is de opening van ons eigen zonneveld in Montfort, waarmee we onze inzet voor duurzame energie zichtbaar maken. Het gaat over samen verantwoordelijkheid nemen in de duurzaamheidsopgave. Met inwoners werken we dan ook aan de uitvoering daarvan. We werken aan vijf verschillende thema's met bijbehorende acties. Aanvullend

hierop biedt onze samenwerking met De Groene Transformator onze inwoners een plek waar allerlei initiatieven en ideeën onderdak vinden en samen gewerkt kan worden aan een mooiere, socialere en duurzamere wereld.

Actie 1: Warmtetransitie

Het hoofddoel is dat onze inwoners steeds minder aardgas gebruiken en stappen richting aardgasvrije woningen zetten. We hebben onze inwoners de afgelopen jaren volop geïnformeerd en gestimuleerd om met hun eigen woonomgeving aan de slag te gaan. De samenhang tussen de TransitieVisie Warmte (TVW), Koers Duurzaamheid en ons isolatieprogramma is groot. We verwerken dit in het nieuwe warmteprogramma. We hebben aandacht voor verschillende doelgroepen en passen onze maatregelen daarop aan. Daarnaast blijven we zoeken naar kansen om nieuwe innovatieprojecten op te starten en blijven we initiatieven op dit vlak volgen. Zo hebben we specifieke aandacht om inwoners in energiearmoede te ondersteunen.

Resultaat 2026:

- We stellen het nieuwe warmteprogramma vast.
- In 2026 voeren we minimaal 70 energiecoach-huisbezoeken uit, ondersteunen we ruim 200 woningen binnen de energiearmoede-doelgroep, ronden we de verduurzaming van 16 woningen via GVR af, en kunnen 500 woningen gebruik maken van de isolatiesubsidie (NIP).
- We leveren een Soorten Management Plan (SMP) op, hiermee vragen we de gebiedsgerichte omgevingsvergunning aan.

Actie 2: Duurzame natuur en biodiversiteit

Net als onze inwoners en partners beschouwen we natuur en biodiversiteit als onderdeel van duurzaamheid en klimaat. We gaan samen met onze inwoners en partners verder invulling geven aan het thema duurzame natuur en biodiversiteit volgens het in 2025 vastgestelde Groenstructuurplan.

Resultaat 2026:

- We versterken de biodiversiteit met behulp van projecten zoals tegelwippen en bomen-weg-geef-acties.
- We leiden 20 inwoners op om de geplaatste insectenhôtels te monitoren.

Actie 3: Duurzame waterhuishouding

We werken al lange tijd aan een gezonde waterhuishouding. We streven ernaar dat veel meer samen met onze inwoners op te pakken. We staan samen aan de lat en kunnen elkaar helpen. Het afkoppelen en opvangen van water in tuinen en in de openbare ruimte in de buurten is hier een onderdeel van, dit thema staat met name weergegeven in programma 6.

Resultaat 2026:

- We koppelen regenwater, bij reconstructies daar waar de ondergrond geschikt is, in de openbare ruimte af; in 2026 koppelen we 1 hectare af.

Actie 4: Maatschappelijk vastgoed en openbare ruimte

We hebben beleid voor ons vastgoed nodig, waarin verduurzaming een belangrijke rol speelt. De toekomstige behoefte aan het vastgoed en het gebruik ervan, wegen net als de bredere investeringen in het vastgoed mee. Het accommodatiebeleid komt terug in programma 1, en heeft raakvlakken met dit thema. Binnen de reconstructies en projecten in de openbare ruimte, vinden ook verduurzamingsmaatregelen plaats. Deze komen terug in programma 6.

Resultaat 2026:

- Het accommodatiebeleid is in 2025 afgerond, hierop volgend gaan we verduurzamingsplannen en uitvoering aan ons vastgoed in beeld brengen en starten we waar mogelijk al met de uitvoering van verduurzamingsmaatregelen.
- Nieuwbouwlocaties zoals de school in Posterholt, maar ook woningbouwprojecten, worden conform de opgaves van het Rijk duurzaam gerealiseerd zodat er voldoende ruimte is voor groen en water.
- We werken in de openbare ruimte verder aan vergroening en uitbreiding van biodiversiteit.
- Bij reconstructieprojecten passen we zoveel mogelijk groen in. Zoals parkeren op halfverharding of aanleg van extra groenstroken en robuuster groen.

Actie 5: Innovatie en experiment

Duurzaamheid vraagt om vernieuwende oplossingen die passen bij de complexe opgaven van deze tijd. In 2026 zetten we als gemeente actief in op innovatie en experiment om de energietransitie te versnellen en biodiversiteit, en duurzame waterhuishouding te versterken.

Resultaten 2026:

- We starten in 2026 met verkennend onderzoek naar alternatieve opwek (dus geen zon en wind) en manieren van energieopslag die binnen de schaal en mogelijkheden van Roerdalen passen.

Tactisch doel 6: De projecten investeren om te renderen worden afgerond

In 2025 zijn het gros van de projecten die vallen onder 'Investeren om te renderen' afgerond. Zo zijn er landbouwgronden aangekocht en hebben we een exploitant gevonden die de A0 reclameborden binnen de kernen gaat exploiteren. Het project 'realiseren van een reclamemast' langs de A73 wordt in 2026 afgerond, omdat het vergunningetraject nog lopende is en de stroomvoorziening nog gerealiseerd moet worden. De verwachting is dat de mast halverwege 2026 wordt geplaatst.

Actie 1: Reclamemast

- De exploitant van de reclamemast is verantwoordelijk voor de vergunningaanvraag. Dit proces is in het derde kwartaal 2025 opgestart. De duur van dit traject is afhankelijk van diverse factoren. De verwachting is dat het traject ergens in het eerste kwartaal van 2026 is afgerond waarna de bouwfase wordt gestart.
- Belangrijk aandachtspunt is nog steeds de stroomvoorziening. Ten tijde van het opstellen van deze begroting is het uitgangspunt nog altijd dat Enexis eind 2025 stroom op de locatie realiseert. Wij houden hierin vanwege de diverse landelijke ontwikkelingen echter wel een slag om de arm. Zonder stroomvoorziening geen reclamemast.

Resultaat 2026:

- Een functionerende reclamemast op het gemeentelijk perceel naast de stortlocatie in Montfort waardoor de gemeente vanaf dat moment inkomsten genereert.

Tactisch doel 7: Gericht samenwerken aan regionale en landelijke opgaven door kansen te benutten

Het Rijk en de provincie trekken steeds meer de regie naar zich toe en laten daarbij steeds meer taken door de gemeenten uitvoeren. Nederland staat voor een groot aantal opgaven, die allemaal gerealiseerd moeten worden in een klein land, waar ruimte schaars is. Dit biedt kansen maar levert ook extra taken op.

Actie 1: Regiodeal

De Regiodeal is zo'n kans. De komende vier jaar investeren we, samen met onze regiogemeenten, in op het versterken van de brede welvaart in Midden-Limburg.

De 4 centrale thema's van de Regio Deal Midden-Limburg zijn:

- Leefbaarheid
- Landschap en Klimaatadaptatie
- Arbeidsmarkt, Economie en Onderwijs
- Regionale Samenwerking

Deze thema's bieden volop kansen om, op een manier die past bij het DNA van onze gemeente, bij te dragen aan onze prioritaire opgaven: bestaanszekerheid, duurzaamheid en de weerbaarheid van zowel de gemeente als de gemeenschap.

Voor de langere termijn investeren we in Midden-Limburg in het versterken van de relatie met het Rijk, onder andere via het Nationaal Programma Vitale Regio's, waar ook het programma 'Elke Regio Telt!' onder valt. Binnen de Regio Deal wordt aan dit programma gewerkt onder het thema Regionale Samenwerking.

Resultaat 2026:

- We starten minimaal 2 Regiodeal projecten op waar de gemeente aan deelneemt (of op ons grondgebied liggen).

Actie 2: Energielooptuinen Limburg

Het Rijk en de Provincie voeren de regie over de energietransitie. In en nabij onze gemeente zijn verschillende grootschalige ontwikkelingen gaande, zoals de Delta Rhine Corridor, de studie naar de toekomst van de Clauscentrale in Maasbracht en de mogelijke aanlanding van gelijkstroom. Hoewel deze initiatieven kansen bieden voor de verduurzaming van Limburg, heeft de realisatie van energielooptuinen een aanzienlijke ruimtelijke en maatschappelijke impact op onze gemeente.

Resultaat 2026:

- De hierboven genoemde ontwikkeling legt een steeds groter beslag op de reguliere capaciteit. De gevolgen hiervan worden in beeld gebracht en voorgelegd ter besluitvorming.

Samenwerkingspartners

- Servicecentrum MER-Omgevingsdienst (Gemeenschappelijke Regeling)
- Grenspark Maas-Swalm-Nette (gemeenschappelijke regeling)
- Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML, vennootschap)
- Stichting Ons WCL (stichting)
- Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (gemeenschappelijke regeling)
- Euregio Rijn-Maas-Noord (overige verbonden partij)
- SML
- Keyport
- Regionale Energie Strategie (RES)

- Zonnestation Montfort B.V.
- Regiodeal Bureau
- De Groene Transformator

Reguliere werkzaamheden

- Economie
- Bedrijventerreinen
- Bedrijfscontactfunctionaris
- Ondernemersloket
- Op peil houden van het recreatief routenetwerk
- Samenwerken met ondernemers en partners binnen de recreatieve sector
- Geluksweekend
- Begeleiden ruimtelijke ontwikkelingen
- Omgevingsvergunningen
- Deelname aan diverse (eu)regionale samenwerkingsverbanden
- Gebiedsontwikkelingen t.b.v. natuurontwikkeling)
- Samenwerking Limburgse Maasterrassen/ Nationaal Park de Meinweg
- Deelname Samenwerking Midden-Limburg Ruimte
- Inzet expertise andere collega's voor de doelen van de Nationale Opgaven
- Coördinatie energicoaches

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 2.813	- 3.229	- 3.197	- 2.486	- 2.301	- 2.302
Baten	1.267	1.567	1.500	1.104	1.104	1.104
Saldo van baten en lasten	- 1.546	- 1.661	- 1.697	- 1.382	- 1.197	- 1.198
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 860	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	1.325	579	594	274	39	39
Mutatie reserves	465	579	594	274	39	39
Resultaat	- 1.081	- 1.082	- 1.103	- 1.108	- 1.158	- 1.159

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

- In 2025 waren er voor duurzaamheid nog € 212.000 aan advieskosten geraamd die werden gedekt uit de algemene reserve.
- Voor het opstellen van het omgevingsplan is in de begroting € 300.000 opgenomen die worden gedekt uit de reserve omgevingswet. In 2025 is voor de aanschaf van software in het kader van de omgevingswet incidenteel € 50.000 gedekt uit de algemene reserve.

Programma 5: Woonomgeving

Inleiding

Zes dorpen en verschillende buurtschappen met een eigen identiteit, ingebed in een landelijke- en groene omgeving, maken dat het uitstekend wonen is in Roerdalen. We streven daarbij naar een woonomgeving die voor iedereen bereikbaar is met de daarbij behorende voorzieningen.

Bouwen naar behoefte

We geven prioriteit aan woningbouw en willen in de periode 2025 tot en met 2028 in totaal 500 nieuwe woningen realiseren. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar het aantal, maar ook naar de behoefte van onze inwoners. Er is aandacht voor duurzame, betaalbare woningen. Daarmee dragen we bij aan de bestaanszekerheid van onze inwoners. In dit kader werken we aan zowel concrete projecten als beleidsmatige bouwstenen. We maken plannen om wonen, welzijn en zorg beter te combineren, werken samen met woningcorporaties en marktpartijen en kijken naar vernieuwende woonvormen. Voorbeelden zijn: Knarrenhofjes voor ouderen, jongerenhuisvesting in woon-zorgcomplexen en woon-werkplekken voor jonge ondernemers. Ook de zorg voor het huisvesten van bijzondere doelgroepen zoals ontheemden heeft onze aandacht.

Wonen voor iedereen

Door de krapte op de woningmarkt is een passende woning niet voor iedereen vanzelfsprekend. In onze woningbouwplannen houden we daar rekening mee. We werken verder aan de uitbreiding van onze woonwagencentra. Daarnaast is het mogelijk dat we (nieuwe) opgaven krijgen wat betreft de huisvesting van bijzondere doelgroepen (vluchtelingen en statushouders). Daar bereiden we ons op voor. Ook blijven we investeren in de samenwerking met de woningcorporatie(s) en de huurdersbelangenvereniging. We maken concrete prestatieafspraken op alle thema's van ons woonbeleid.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: woningen (ver)bouwen naar behoefte, zodat we zowel op de korte alsook op de lange termijn voorzien in een toekomstbestendige woningvoorraad

Tactisch doel 1: We bouwen in de periode 2025 tot en met 2028 jaarlijks gemiddeld 125 extra woningen die qua kwaliteit, aantallen en proces goed aansluiten bij de behoefte van onze inwoners

Het is belangrijk dat we een gezond evenwicht vinden tussen de huidige en toekomstige woningbehoefte. We willen ook op lange termijn een aantrekkelijke woongemeente blijven en waar mogelijk de leefbaarheid versterken. Daarom willen we als gemeente meer regie voeren op de woningbouw en zorgen dat er gebouwd wordt naar behoefte.

Daarom zetten we in op het bouwen van 500 woningen in de periode 2025 tot en met 2028. Daarvoor is het Actieplan Versnellen woningbouw vastgesteld. We bouwen in ieder dorp. Met het vestigen van het voorkeursrecht kijken we daarbij ook naar het realiseren van nieuwe woningen buiten onze kerngrenzen. Daarvoor wijzigen we de Omgevingsvisie Roerdalen 2050. We voorzien daarmee in de woonbehoefte en we willen (nieuwe) inwoners langdurig aan onze gemeente binden. Dit draagt bij aan de leefbaarheid van onze kernen. De aantrekkelijkheid van de woon- en

leefomgeving speelt daarbij een belangrijke rol. Verder wordt bereikbaarheid (zowel mobiliteit alsook digitaal) steeds belangrijker.

Dit tactisch doel kent drie belangrijke aspecten, waar in nieuwbouwprojecten rekening mee gehouden wordt:

- Een woningvoorraad die qua type woningen goed aansluit bij de wensen en behoefte van onze inwoners zowel op de korte, middellange en lange termijn;
- Een woningvoorraad die qua aantallen aansluit op de behoefte van onze inwoners. Er moet een gezond evenwicht zijn tussen de woningbehoefte en het woningaanbod;
- Een woningvoorraad die qua proces aansluit op de behoefte. Denk hierbij aan de bewuste keuze voor de gemeente om volledig de regie te nemen of de bewuste keuze om initiatiefnemers de ruimte te geven, voor de ontwikkeling van eigen initiatieven.

Actie 1: Uitvoering geven aan de projecten uit het Actieplan Versnellen woningbouw

In 2025 hebben we het Actieplan Versnellen woningbouw vastgesteld. Op basis van dit Actieplan werken we in 2026 aan concrete (woningbouw)projecten. We geven daarbij prioriteit aan de woningbouwplannen die in het Actieplan zijn opgenomen voor de korte termijn. Om te kunnen bouwen moeten beoogde woningbouwlocaties nader uitgewerkt worden. Denk aan het bepalen van het bouwprogramma, de stedenbouwkundige uitwerking en de inrichting van de openbare ruimte (met ruimte voor groen, verkeer en water). Samenwerking tussen projectleiders, ruimtelijke ordening, openbare ruimte en financiën is cruciaal om de integraliteit van al deze aspecten te kunnen borgen. Deze inzet vergt extra capaciteit. De middelen daarvoor zijn voor 2025 en 2026 opgenomen in het Actieplan Versnellen woningbouw en daarmee geborgd in de begroting. Daarnaast zijn er voor een viertal projecten (Wienkeskoel in Melick, 't Sittert in Sint Odiliënberg, de voormalige schoollocaties in Posterholt en Vlodrop en het gebied aan de Willem Alexanderlaan in Posterholt) voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld.

Resultaat 2026:

- In Wienkeskoel in Melick werken we het stedenbouwkundig plan verder uit in een planologisch kader. Het planologisch kader wordt eind 2026 / begin 2027 vastgesteld. Daarnaast gaan we op zoek naar samenwerkingspartners en sluiten we daarmee overeenkomsten.
- Voor 't Sittert in Sint Odiliënberg stellen we in 2026 een stedenbouwkundig plan vast.
- De voormalige schoolgebouwen in Vlodrop en Posterholt worden in 2026 gesloopt. Daarnaast starten we de wijziging van het planologisch kader voor beide locaties op voor vaststelling in de gemeenteraad eind 2026 / begin 2027.
- We bepalen in 2026 de ontwikkelstrategie voor het woningbouwgebied aan de Willem Alexanderlaan in Posterholt.

Actie 2: Werken aan beleidsmatige bouwstenen ten behoeve van het versnellen van de woningbouw

Het Actieplan Versnellen woningbouw kent naast concrete projecten een aantal beleidsmatige opgaven. In 2026 werken we aan de beleidsmatige bouwstenen die geprioriteerd staan voor de korte termijn.

Resultaat 2026:

- We stellen begin 2026 het Programma Kostenverhaal vast.

Actie 3: Programma Volkshuisvesting in combinatie met actualiseren Actieplan versnellen woningbouw

In 2025 hebben we het Actieplan Versnellen woningbouw vastgesteld. Op basis van dit Actieplan werken we ook in 2026 aan concrete (woningbouw)projecten en aan het op orde brengen van de beleidsmatige bouwstenen die nodig zijn om de woningbouw te versnellen. Het in 2025 vastgestelde Actieplan bevat concrete acties voor de korte termijn (periode 2025 t/m 2028). Voor de periode daarna is er in het Actieplan alleen een globale doorkijk opgenomen. In 2026 gaan we aan de slag met de verdere uitwerking hiervan zodat er voor de periode na 2028 een nieuwe ambitie bepaald kan worden ten aanzien van de te bouwen woningen in Roerdalen. In 2025 is regionaal afgesproken te werken aan het Volkshuisvestingsprogramma, onderdeel van Rijksbeleid zoals de Woondeal. Regionaal zijn een aantal ambities benoemd waarvan het parallel plannen ook onderdeel uitmaakt (verschillende fases van een bouwproject gelijktijdig uitvoeren). Daarnaast werken we in 2026 aan een financiële doorkijk van het Actieplan Versnellen woningbouw voor 2027 en verder.

Resultaat 2026:

- In 2026 stellen we het Programma Volkshuisvesting vast.
- In 2026 starten we met de actualisatie van het Actieplan Versnellen woningbouw waarbij de ambities voor de middellange termijn nader geconcretiseerd worden. De financiële doorkijk van het Actieplan wordt verwerkt in de begroting van 2027.
- In 2026 starten we met de voorbereidingen voor het opstellen van een volkshuisvestingsverordening.

Actie 4: Vaststellen geactualiseerde Omgevingsvisie Roerdalen 2050

In onze Omgevingsvisie Roerdalen 2050 hebben we onze kerngrenzen benoemd. Bij het vestigen van het voorkeursrecht is besloten dat we de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 gaan wijzigen om woningbouw mogelijk te maken buiten onze kerngrenzen. Daarvoor is een wijziging van de Omgevingsvisie op het onderdeel wonen noodzakelijk. Parallel daaraan is er een nieuw besluit van de gemeenteraad nodig voor wat betreft het bestendigen van het voorkeursrecht. Dit is een wettelijke verplichting op grond van de Omgevingswet op het moment dat een Omgevingsvisie wordt vastgesteld.

Resultaat 2026:

- In 2026 stellen we de geactualiseerde Omgevingsvisie vast.
- In 2026 wordt de raad een voorstel voorgelegd voor het al dan niet bestendigen van het voorkeursrecht op de locaties waar nu voorkeursrecht gevestigd is voor woningbouw en bijbehorende voorzieningen.

Tactisch doel 2: We hebben aandacht voor specifieke woonvormen voor bijzondere doelgroepen

We willen dat iedereen in Roerdalen kan meedoen. Zowel inwoners met wortels binnen onze gemeente als nieuwkomers. Het aandeel en aantal ouderen blijft de komende jaren groeien in onze gemeente. Het wordt steeds belangrijker om de toegankelijkheid van (bestaande) woningen te vergroten zodat onze inwoners langer zelfstandig thuis kunnen blijven wonen. Deze opgave is niet alleen via nieuwbouw (levensloopbestendig en/of zorggeschikt) te realiseren maar vraagt, naast het organiseren van passende zorg en ondersteuning, veelal ook aanpassing van de bestaande woningvoorraad. Daarnaast is het van belang om passende woonvormen te realiseren voor mensen die niet langer (zelfstandig) thuis kunnen blijven wonen of bijzondere aandacht nodig hebben. In onze prestatieafspraken met de woningcorporatie hebben we hier ook aandacht voor.

Actie 1: Uitvoering visie welzijn, wonen en zorg

In 2025 hebben we gewerkt aan een visie op welzijn wonen en zorg. Deze visie geeft richting aan de huisvestingsopgaven voor bijzondere doelgroepen. Daarnaast bevat deze visie een afwegingskader voor initiatieven op het gebied van welzijn, wonen en zorg en een pilot. Begin 2026 stellen we deze visie vast en geven we verder uitvoering aan hetgeen afgesproken is in deze visie.

Resultaat 2026:

- Begin 2026 stellen we de visie op welzijn, wonen en zorg vast.
- We presenteren de resultaten van de pilot die opgenomen wordt in de visie op welzijn wonen en zorg die start eind 2025.
- In 2026 wordt de visie gekoppeld aan het nog vast te stellen Programma Volkshuisvesting.

Actie 2: We werken aan de uitbreiding van onze woonwagenlocaties in Herkenbosch, Melick en Montfort

Voor de locaties Herkenbosch en Montfort is het planologisch kader voor de uitbreiding onherroepelijk en zijn de gronden bouwrijp gemaakt. Afhankelijk van de levertijden van de woonwagenwoningen en aansluiting op de nutsvoorzieningen worden de locaties naar verwachting medio 2026 opgeleverd. Voor de locatie in Sint Odiliënberg zijn we in gesprek met de bewoners over de standplaatsen. De uitbreiding van de woonwagenlocatie in Melick maakt onderdeel uit van het project Wienkeskoel (zie tactisch doel 1, actie 1).

Resultaat 2026:

- Opleveren van de woonwagenwoningen op de uitbreidingslocaties in Herkenbosch en Montfort. Voor beide locaties is door de gemeenteraad de GREX geopend en vastgesteld.
- Besluit over de woonwagenstandplaatsen in Sint Odiliënberg.

Tactisch doel 3: We zetten in op een duurzame woonomgeving en woningvoorraad

We vinden het belangrijk om in te zetten op klimaat en hernieuwbare energie voor onze woon- en leefomgeving. Door beter om te gaan met energie en materialen en meer ruimte voor groen en water te bieden, maken we Roerdalen duurzamer. In onze bestaande woningvoorraad en in onze nieuwbouwoopgave liggen kansen om deze doelen te realiseren.

Actie 1: We leggen de verbinding tussen onze duurzaamheidsambities en doelstellingen, en de verduurzaming van de woningvoorraad

Het verduurzamen van onze woningvoorraad en omgeving is een belangrijke opgave. Hierbij vinden we energie, materiaalgebruik, groen, water en verkeer belangrijk. Voor een prettige leefomgeving is de juiste balans van de genoemde aspecten van belang.

Resultaat 2026:

- We stellen in 2026 een beleidsstuk vast ten aanzien van groen, blauw (water) en grijs (parkeer en verkeer) in nieuwbouwplannen.

Actie 2: Vaststellen gemeenschappelijk Grondstoffenplan 2026-2029 GR RD Maasland

Samen met de deelnemende gemeenten binnen RD Maasland stellen we een nieuw grondstoffenplan vast dat de beleidsvisie afval 2019-2023 deels voortzet en waar nodig vernieuwt. Het plan concretiseert de thema's "Samen stap voor stap circulair" en "Van afval naar grondstof" uit het Strategisch Meerjarenplan 2023-2028 van de GR RD Maasland en sluit aan bij de maatschappelijke trend van bewustwording en samenwerking. Door afvalpreventie, recycling en hergebruik te stimuleren, dragen we bij aan een duurzame en toekomstbestendige leefomgeving.

Resultaat 2026:

- We leggen in 2026 het grondstoffenplan ter besluitvorming voor aan de gemeenteraad.

Samenwerkingspartners

- Servicecentrum MER-Omgevingsdienst (Gemeenschappelijke Regeling)
- Reinigingsdienst Maasland (Gemeenschappelijke regeling)
- De Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord (overige verbonden partij)
- SML
- Bodemzorg Limburg
- BsGW
- Woningcorporaties

Reguliere werkzaamheden

- Planologische procedures en omgevingsvergunningen
- Begeleiden ruimtelijke ontwikkelingen
- Grondexploitaties
- Gebiedsontwikkeling
- Planchadezaken / Nadeelcompensatie
- Trekkersrol, penvoerderschap en uitvoering Samenwerking Midden-Limburg (SML) op het gebied van Wonen
- Regionale trekkersrol en uitvoering Kernteam Woondeal Limburg
- Startersleningen
- Uitvoering afvalbeleid in samenspraak met GR RD Maasland en communicatie naar de inwoners
- Accounthouder MER-Omgevingsdienst en Regionale Uitvoeringsdienst Noord- en Midden-Limburg
- Inzet expertise andere collega's voor doelen van de Nationale Opgaven
- Subsidies binnen halen en verantwoorden

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

5. Woonomgeving	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 6.519	- 7.100	- 6.508	- 6.573	- 6.660	- 6.749
Baten	6.433	4.825	4.983	5.031	5.082	5.136
Saldo van baten en lasten	- 86	- 2.275	- 1.525	- 1.542	- 1.577	- 1.613
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 1.008	- 233	-	-	-	-
Ottrekkingen	-	833	-	-	-	-
Mutatie reserves	- 1.008	600	-	-	-	-
Resultaat	- 1.095	- 1.676	- 1.525	- 1.542	- 1.577	- 1.613

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- De Provinciale subsidie versnelling transitie landelijk gebied (geitenhouderij, € 222.300) zal in 2025 worden afgerond en wordt toegevoegd aan de Algemene Reserve.
- In de begroting 2025 is rekening gehouden met € 140.000 in het kader van de aankoop stikstofrechten. Deze kosten worden gedekt door een onttrekking uit de Algemene Reserve.
- In de begroting 2025 zijn incidentele kosten (t.w.v. € 693.000) voor de niet verhaalbare kosten Actieplan versnellen woningbouw begroot en onttrokken uit de reserve. Dit geeft een effect in zowel de lasten als de onttrekking aan de reserve.
- De kosten voor afval zijn in 2026 ten opzichte van 2025 € 113.000 hoger.
- De bijdrage aan het SC MER-OD zijn gedaald met € 58.000.
- Door het actieplan versnellen woning.

Programma 6: Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen

Inleiding

Programma 6 richt zich op de fysieke leefomgeving van onze inwoners. Het gaat om het onderhoud én de ontwikkeling van de openbare ruimte.

Een goede infrastructuur is belangrijk voor veiligheid, leefbaarheid en bestaanszekerheid. Het gaat om transport van (afval)water, elektriciteit en dataverkeer. Ook om veilig en efficiënt vervoer van mensen en goederen, voor wonen, werk en recreatie. Verlichting vergroot de verkeersveiligheid. Groen draagt bij aan welzijn, klimaat en biodiversiteit.

De komende jaren ligt de nadruk op woningbouw en nieuwe infrastructuur. Daarnaast voeren nutsbedrijven grootschalige werkzaamheden uit aan kabels en leidingen, zoals elektriciteit en water. Dit heeft gevolgen voor onze planning en doorlooptijden.

Bij beleid en inrichting van de openbare ruimte betrekken we inwoners actief. Per project kiezen we de meest geschikte vorm van participatie. Projecten lopen vaak meerdere jaren. Daardoor zijn er jaarlijks projecten in voorbereiding én in uitvoering.

Onze buitendienstmedewerkers zijn zichtbaar aanwezig in de dorpen en aanspreekbaar voor inwoners. Ze hebben een sterke binding met de kernen en weten wat er speelt. Dit helpt bij het afhandelen van meldingen over de buitenruimte.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: onze dorpen zijn leefbaar en uitnodigend. Inwoners en toeristen voelen zich er thuis, dankzij een veilige en kwalitatieve openbare ruimte

Tactisch doel 1: Samen met inwoners en belanghebbenden werken aan integrale, infrastructurele projecten

Grote infrastructurele projecten pakken we integraal aan. Zowel intern vanuit de verschillende beleidsvelden zoals bijvoorbeeld verkeer, groen en duurzaamheid maar ook samen met de inbreng van externe stakeholders zoals onze inwoners en/of ondernemers.

Actie 1: Herinrichting Reutje St. Odiliënberg

De infrastructuur van buurtschap Reutje is verouderd en aan vervanging toe. Reutje is gelegen in een waardevol landschap wat onder druk staat. Het project Reutje is aangemeld voor de Regiodeal. Een aanpak onder de Regiodeal biedt kansen om niet alleen de infrastructuur te vervangen maar ook breder te kijken naar het landschap.

Resultaat 2026:

- De scope van het project is bepaald.
- Met de stakeholders is er een gebiedsdialogoog gevoerd.
- Met inbreng van inwoners is er aan het ontwerp gewerkt.

Actie 2: Herinrichting omgeving Rector van de Boornlaan Posterholt

De onderhoudstoestand van de riolering vormt de belangrijkste aanleiding om de omgeving van de Rector van de Boornlaan te vernieuwen. Bij de planvorming betrekken we de bewoners en de woningstichting. Binnen de beperkte beschikbare ruimte streven we naar een inrichting die inspelt op het veranderende klimaat.

Resultaat 2026:

- De scope van het project is bepaald.
- De onderzoeksfase is afgerond.
- De omgevingsdialoog is opgestart.

Tactisch doel 2: Beheer van de openbare ruimte met eigen mensen uitvoeren met actueel beleid

Met actueel beleid stellen we duidelijke kaders voor beheer en onderhoud. Deze kaders gebruiken we ook bij nieuwbouwontwikkelingen en projecten. In 2026 actualiseren we opnieuw een aantal beleidsthema's. Vanuit deze kaders voeren we onderhoud zoveel mogelijk zelf uit, met onze eigen mensen en in eigen beheer. Daarmee versterken we ook de verbinding met Programma 1 en de opgave bestaanszekerheid.

Actie 1: Ontwikkelen Outdoor Campus Roerdalen en borgen groenonderhoud

In 2026 zetten we de Outdoor Campus actief in als instroomvoorziening voor onze buitendienst. Hiermee werken we aan onze ambitie om werkzaamheden in eigen beheer met eigen mensen te blijven uitvoeren. Kandidaten die klaar zijn voor de volgende stap, stromen door naar het doorstroomteam en draaien mee in de buitendienst onder begeleiding van een sociaal hovenier. Tot medio 2026 verzamelen we ervaringen om daarna te bepalen of en hoe we deze aanpak structureel borgen.

Resultaat 2026:

- We doen ervaring op met het doorstroomteam en het vervolg is bepaald.
- De samenwerking met SC MER, NLG Buitenkansen en het toekomstige MOB kreeg meer vorm.

Actie 2: Actualiseren beleidsplannen en areaal

Het wegenbeheerplan en het gemeentelijk rioleringsplan zijn aan actualisatie toe. Deze plannen zijn belangrijke kaders voor beheer en ontwikkelingen in de boven- en ondergrondse infrastructuur. In beide gevallen is de looptijd van het huidige plan bijna voorbij. We houden rekening met nieuwe ontwikkelingen, zoals water- en klimaatopgaven, controleren de staat van de kapitaalgoederen en stellen een toekomstige aanpak voor. Ook actualiseren we ons beheersgebied, onder andere door nieuwe ontwikkelingen, zoals woningbouw. Ook bepalen we de financiële gevolgen van de actualisatie.

Resultaat 2026:

- Het wegenbeheerplan is geactualiseerd.
- Het Gemeentelijk Rioleringsplan is geactualiseerd.
- In onze beheerssystemen zijn de arealen geactualiseerd, die onder andere door uitbreiding woningbouw groeien of veranderen.

Tactisch doel 3: We zorgen voor meer grip op beheer en ondergrond op het gebied van kabels en leidingen

Aanpassingen aan ondergrondse infrastructuur zien we onder andere op het gebied van verzwaring elektriciteitsnet, saneren gasaansluitingen, vernieuwen waterleiding, energiecentrale Maasbracht en Delta Rhine corridor. Deze aanpassingen en vernieuwingen zorgen voor grote druk op boven- en ondergrond en heeft gevolgen voor de kwaliteit van openbare ruimte en verhardingen. We zorgen ervoor dat de organisatie robuuster is ingericht om betere coördinatie en toezicht te kunnen houden.

Actie 1: Grip op kwaliteit openbare ruimte rondom kabels- en leidingen werkzaamheden

In 2026 is er een coördinator kabels en leidingen ingewerkt waardoor we met een betere regie en afstemming de vele werkzaamheden aan kabels en leidingen in onze openbare ruimte kunnen waarborgen. Voor de netbeheerders hebben we dan één aanspreekpunt waardoor continuïteit gegarandeerd wordt. Door in 2026 ook de vacature voor een extra toezichthouder in te vullen, verbeteren we ook de grip op de kwaliteit van onze buitenruimte.

Resultaat 2026:

- We hebben extra capaciteit ingezet voor het begeleiden werkzaamheden van derden.
- We hebben voor 100.00 euro extra herstelwerkzaamheden uitgevoerd naar aanleiding van vervanging van kabels en leidingen.

Samenwerkingspartners

- Waterschap Limburg
- Provincie Limburg
- Servicecentrum-MER
- BSGW
- Enexis holding BV
- NV WML

Reguliere werkzaamheden

- Beheer en onderhoud van (veld)wegen, riolering, groen, verkeer, openbare verlichting, civiele kunstwerken en accommodaties.
- Aansluiten op initiatieven van inwoners, zoals Samenspel Montfort en Veer zeen Vlorp, die effect kunnen hebben op ons beheer en onderhoud.
- Samenwerking bij ruimtelijke ontwikkelingen.
- Ondersteuning van evenementen met parkeer- en verkeersplannen, tijdelijke bebording en uitleen van materialen.
- Advisering bij vergunningaanvragen op het gebied van water, groen, uitritten en evenementen.
- Afhandeling van meer dan 4.000 meldingen per jaar over wegen, water, openbare verlichting, verkeer en groen.
- Bewaking van de kwaliteit van geo-basisregistraties (BAG, BGT en BRO).

[Relatie met paragraaf kapitaalgoederen](#)

Meerjarig perspectief integrale infraprojecten

We hebben een meerjarenprogramma ontwikkeld, gericht op integrale infraprojecten. Vanuit verschillende beleidsvelden (riool, wegen, groen, verkeer, verlichting) bestaat de aanleiding om in eenzelfde gebied wijzigingen in de openbare ruimte te realiseren.

We scheppen duidelijkheid in de grote integrale projecten voor de komende jaren. De volgorde van belangrijkheid wordt bepaald door de onderhoudsstaat van wegen en riolen. Het (zoveel als mogelijk) combineren van werkzaamheden voorkomt kapitaalvernietiging.

De voortgang van integrale projecten is sterk afhankelijk van instemming, medewerking en beschikbaarheid van derden. Denk aan overheden, nutsbedrijven, ontwikkelaars maar ook adviseurs, aannemers en leveranciers.

De planning en prioritering van onderstaande lijst met projecten kan wijzigen door bijvoorbeeld vertraging in de voorbereiding, werkzaamheden van nutsbedrijven, of de samenhang met andere werkzaamheden.

Voor 2026 en 2027 stellen we de volgende prioritering vast:

2026

- Woonrijp maken van de woningbouwontwikkeling centrumplan Herkenbosch.
- Groot asfaltonderhoud aan Stationsweg en Waarderweg in Montfort (binnen bebouwde kom).
- Groot asfaltonderhoud aan de Waarderweg (buiten bebouwde kom) Montfort.
- Reconstrueren van de Dorpsstraat in Melick.
- Reconstrueren van de Sportlaan en omgeving te Montfort
- Realisatie van groot onderhoud van Reewoude.
- Voorbereiding van de reconstructie Reutje St. Odiliënberg.
- Voorbereiding van de reconstructie Groenstraat in Melick.
- Voorbereiden verkeerskundige aanpassingen Schaapsweg te St. Odiliënberg.
- Voorbereiding van de reconstructie van de Rector van de Boornlaan e.o. in Posterholt.
- Voorbereiding van de reconstructie van de Zandkuil e.o. te Melick.
- Bepalen van de aanpak voor het verbeteren van de riooloverstorten op de Melicker Leigraaf (Kaderrichtlijn Water).
- Voorbereiding groot onderhoud Gestraatje te Montfort.

2027

- Afronding van de reconstructie van de Dorpsstraat in Melick.
- Afronding van de reconstructie Sportlaan en omgeving te Montfort.
- Afronding van groot onderhoud van Reewoude Herkenbosch.
- Uitvoering van groot asfaltonderhoud Gestraatje Montfort.
- Start uitvoering reconstructie Reutje St. Odiliënberg.
- Start reconstructie Groenstraat in Melick.
- Voorbereiding fietspad Donckerstraat in Posterholt;
- Realisatie van verkeerskundige aanpassingen aan de Schaapsweg te St. Odiliënberg.
- Afronding van de voorbereiding van de reconstructie Reutje te St. Odiliënberg.
- Afronding voorbereiding reconstructie Rector van de Boornlaan e.o. in Posterholt.
- Afronding voorbereiding reconstructie van de Zandkuil e.o. te Melick.
- Voorbereiding reconstructie van de Huysbongerdweg in Montfort (binnen bebouwde kom).

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

	bedragen x € 1.000					
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 9.295	- 10.214	- 10.469	- 10.574	- 10.615	- 11.236
Baten	3.411	3.109	2.938	2.957	2.981	3.306
Saldo van baten en lasten	- 5.884	- 7.105	- 7.532	- 7.617	- 7.635	- 7.929
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	7	224	110	-	-	-
Mutatie reserves	7	224	110	-	-	-
Resultaat	- 5.878	- 6.881	- 7.422	- 7.617	- 7.635	- 7.929

Toelichting verschillen tussen begroting 2025 en begroting 2024.

De grootste wijzigingen in begroting 2025 ten opzichte van de begroting 2024 worden veroorzaakt door:

- In de halfjaarrapportage 2025 is het budget voor langdurigere inzet van toezicht op glasvezelaanleg verhoogd. Deze worden gecompenseerd door extra vergoedingen (€ 112.000) door aanleggende partijen.
- De formatie voor “kabels en leidingen” is met 1,25 fte structureel (€ 118.000) verhoogd
- In de kadernota is voor de van de sociaal hovenier (inhoudelijk en gericht op begeleiden van mensen) 1 fte tijdelijke ingezet voor 2026 (€ 80.000). Deze kosten worden gedekt vanuit de algemene reserve.
- In de begroting 2025 is incidenteel € 200.000 begroot voor het project data op orde in het kader van geo-informatie. Deze kosten worden onttrokken uit de algemene reserve.
- Daarnaast vindt er een onttrekking uit de reserve plaats i.v.m. kwaliteit impuls dorpsentrees van € 24.000.
- Voor het opstellen van het wegenbeleidsplan wordt € 30.000 onttrokken uit de algemene reserve.
- De kapitaallasten nemen met € 364.000 toe door de investeringen die in 2025 plaatsvinden.
- De kosten voor het nieuwe groenstructuur van € 85.000 zijn vanaf 2026 opgenomen.

Programma 7: Bestuur, organisatie en dienstverlening

Inleiding

Dit programma gaat over hoe we samenwerken en samendoen – binnen onze ambtelijke organisatie én met onze inwoners. Maar ook met vrijwilligers, ondernemers, maatschappelijke partners en andere overheden. Samen bouwen we aan gemeenschappen waarin mensen zich gezien, gehoord en gewaardeerd voelen.

Onze manier van samenwerken begint bij vertrouwen. We geven ruimte aan initiatief, behandelen elkaar met respect en gaan uit van gelijkwaardigheid. Heldere kaders, zoals de participatieverordening en het projectmatig werken, ondersteunen dit. Ook buiten onze gemeentegrenzen zoeken we actief de samenwerking op, bijvoorbeeld via de Regiodeal.

Om een betrouwbare partner te zijn bij het aanpakken van complexe maatschappelijke opgaven, investeren we in de ontwikkeling van onze organisatie én onze medewerkers. We willen een aantrekkelijke werkgever zijn, met aandacht voor talent, groei en een sterk arbeidsmarktprofiel.

Communicatie en dienstverlening spelen hierin een sleutelrol. We werken aan het vergroten van de communicatiekracht van onze organisatie. Niet meer ‘communiceren omdat het kan’, maar ‘communiceren zodat’. Door goed te luisteren en te volgen wat er leeft in de samenleving, zorgen we voor heldere informatie op het juiste moment en dienstverlening die hierbij aansluit.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: een open en transparante vorm van besturen. Een communicatieve organisatie, die de kracht van de samenleving ondersteunt en stimuleert, ruimte geeft aan initiatieven en de gemeenschap als partner betreft

Tactisch doel 1: Een communicatieve organisatie en toegankelijke dienstverlening waardoor inwoners zich gehoord, geholpen en betrokken voelen

Actie 1: Communiceren met impact

Roerdalen staat voor belangrijke maatschappelijke opgaven. Hierbij geven we als organisatie prioriteit aan duurzaamheid en bestaanszekerheid. We zetten in op de communicatie over deze thema's en de verschillende projecten die hiermee samenhangen. Ook bij de verdere werkverdeling van de vakgroep communicatie prioriteren we de belangrijkste onderwerpen. De kadernota en begroting vormen hierbij de basis.

Resultaat 2026:

- Communicatieve ondersteuning voor majeure projecten zoals OLS Melick en het programma versnellen woningbouw.

Actie 2: Basis op orde

We werken verder aan het standaardiseren van de aanpak en processen voor communicatie. In 2026 maken we een draaiboek/checklist voor het organiseren evenementen, werken we mee aan handreiking participatie en vernieuwen we het persprotocol. Vervolgens volgt de interne communicatie hierover.

Resultaat 2026:

- Communicatiestandaarden voor evenementen, participatie en pers zijn opgesteld.

Actie 3: Vergroten communicatiekracht

Alle medewerkers van de gemeente hebben een rol in de communicatieve organisatie. Team Communicatie levert de expertise en adviseert en coacht collega's.

Resultaat 2026:

- Een uitvoeringsplan voor het vergroten van de communicatiekracht van onze organisatie is opgesteld met aandacht voor training en opleiding, interne communicatie, hulpmiddelen en nieuwe medewerkers.

Actie 4: Verbeteren dienstverlening

Goede gemeentelijke dienstverlening helpt inwoners bij hun dagelijkse vragen en zaken. Wanneer antwoorden duidelijk en tijdig worden gegeven, ontstaat er meer overzicht en duidelijkheid. Een toegankelijke en klantvriendelijke gemeente maakt het eenvoudiger om gebruik te maken van beschikbare hulp en voorzieningen.

Heldere informatie en passende ondersteuning geven inwoners meer grip op hun situatie. Dat kan helpen bij het omgaan met veranderingen en vergroot de zelfstandigheid.

Samen met de andere MER-gemeenten werken we aan een programma om de dienstverlening verder te verbeteren. Daarin voeren we projecten uit, onder meer rond de invoering van nieuwe wetgeving en de doorontwikkeling van onze dienstverlening. Door kennis en middelen te delen, verbeteren we de kwaliteit en werken we efficiënter.

Tegelijkertijd houden we lokaal oog voor wat inwoners direct merken: een beter toegankelijke dienstverlening die waar mogelijk gebruikmaakt van nieuwe technologie.

Resultaat 2026:

- We richten ons op de ontwikkeling van ons zogenaamde dienstverlenings-DNA van onze medewerkers door middel van workshops, training-on-the-job en het delen van best practices.
- We verhogen de kwaliteit van onze telefonische dienstverlening. Hierbij wordt gekeken naar onder andere kortere wachttijden en de bereikbaarheid van onze teams. Hiervoor zijn technische telefoniemogelijkheden geïmplementeerd en medewerkers getraind.
- Verdere implementatie van kunstmatige intelligentie (AI) binnen de gemeentelijke dienstverlening is onderzocht. Denk daarbij o.a. aan AI-tools voor het sneller en efficiënter verwerken van klantvragen.

Tactisch doel 2: We blijven investeren in de samenwerking met inwoners en ondernemers

Een gemeente staat steeds vaker voor complexe opgaven. Zoals het verbeteren van bestaanszekerheid, het vergroten van duurzaamheid en het versterken van sociale samenhang. Deze uitdagingen kan een gemeente niet alleen oplossen. Daarom is het belangrijk dat gemeenten nauwer samenwerken met hun inwoners. Inwoners weten wat er speelt in hun dorp en hebben vaak creatieve ideeën voor verbeteringen. Door inwoners actief te betrekken, ontstaat beleid dat beter aansluit bij de praktijk, meer draagvlak heeft en bijdraagt aan een sterkere gemeenschap.

Actie 1: Stimuleren ontwikkeltraject 'samen doen'

Steeds meer inwoners willen meedenken en meedoen met wat er in hun dorp gebeurt. De nieuwe Wet versterking participatie op decentraal niveau helpt daarbij. Deze wet maakt het makkelijker voor inwoners om invloed te hebben op beleid én om zelf taken over te nemen, zoals het beheer van een park of buurthuis. We zorgen voor duidelijkheid over hoe wij inwoners betrekken bij projecten of beleid. En wat inwoners van ons kunnen verwachten als zij zelf initiatief nemen.

Resultaat 2026:

- Er is een participatieverordening met Uitdaagrecht.
- Er is een Samendoen stappenplan voor zowel inwoners als ambtenaren bij participatietrajecten.

Samenwerkingspartners

- Servicecentrum MER

Reguliere werkzaamheden

- Bestuursondersteuning B&W en management
- Bestuursondersteuning gemeenteraad/rekenkamer
- Burgerzaken
- Bestuurlijke samenwerking
- Representatie
- Bedrijfsvoering (voor toelichting zie paragraaf bedrijfsvoering)

Onder representatie vallen ook de verbindende activiteiten zoals de sleuteloverdacht, nieuwjaarsreceptie, lintjesregen, veteranendag en kransleggingen op 4 mei. Dit draagt bij aan bestuurlijke visie om dicht bij onze inwoners te zijn.

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

	bedragen x € 1.000					
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 13.360	- 13.645	- 13.413	- 13.378	- 13.377	- 13.369
Baten	4.896	3.679	1.858	2.006	1.899	1.965
Saldo van baten en lasten	- 8.464	- 9.966	- 11.554	- 11.372	- 11.478	- 11.404
Mutatie reserves						
Toevoegingen	-	-	-	-	-	-
Onttrekkingen	221	927	360	170	-	-
Mutatie reserves	221	927	360	170	-	-
Resultaat	- 8.243	- 9.039	- 11.194	- 11.202	- 11.478	- 11.404

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in de begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- In 2025 zijn er incidentele inkomsten door boekwinst van ruim € 2 mln. die is gemaakt vanwege de grondruil Flinke Ven. Deze boekwinst was incidenteel.
- We hebben ten opzichte van 2025 rekening gehouden met een toename van de rentekosten van € 296.000 voor langlopende leningen. Deze hogere kosten worden op basis de omslagrente verdeeld over de overige programma's.
- In 2025 wordt er rekening gehouden met uitgaven van € 582.000 voor organisatieontwikkeling en het project gezond financieel perspectief die worden gedekt door reserves.
- De bijdrage aan het servicecentrum MER-BV is in 2026 € 191.000 lager.
- In 2026 zijn de kosten van de gemeenteraadsverkiezingen begroot, verschil 2026 t.o.v. 2025 € 64.000.
- Het budget ziektevervanging is in 2025 € 246.000 hoger dan in 2026.
- Er vindt in 2026 een lagere storting in de voorziening gemeentelijke gebouwen plaats (onderhoud gemeentehuis) o.b.v. het meerjarig onderhoudsplan € 110.000.

Programma 8: Algemene middelen

Inleiding

In dit programma staat de financiële positie van de gemeente Roerdalen centraal. Een solide basis is randvoorwaardelijk voor het realiseren van onze ambities. We streven naar jaarlijks repressief toezicht van de provincie en werken daarom aan versterking van onze 'basis': grip op financiën, voldoende ambtelijke capaciteit en effectief risicomanagement.

Daarnaast moet er voldoende ruimte zijn om te investeren in de leefbaarheid van onze gemeente. Vanuit dat perspectief draagt dit programma indirect bij aan de verbindende thema's binnen onze gemeentelijke opgaven.

Na eerdere tekorten zijn in *Roerdalen in Balans 2.0* en de kadernota 2025 maatregelen genomen om het financiële beeld te verbeteren. Desondanks bleef de druk op de meerjarenbegroting bestaan. In samenwerking met de raads werkgroep Gezond Financieel Perspectief is er in de voorbereiding van de Kadernota 2026 hard gewerkt om voor 2026 tot een sluitende begroting te komen. Dankzij extra Rijksmiddelen uit de meicirculaire is het beeld een stuk verbeterd. Voor 2026 en 2027 is het beeld nu positief; de jaren 2028 en 2029 kennen nog tekorten.

De gemeente beschikt over voldoende middelen om financiële tegenvallers op te vangen en hanteert daarbij een bewuste risicohouding. Ook de schuldpositie is verantwoord.

De lastendruk voor inwoners wordt zo min mogelijk verhoogd, ondanks de financiële onzekerheden waarmee we als gemeente worden geconfronteerd. Waar mogelijk streven we naar kostendekkendheid: de gebruiker betaalt. Net als voorgaande jaren is kritisch gekeken naar de algemene belastingen om de begroting sluitend te houden. Dit heeft geleid tot aanvullende voorstellen om de inkomsten te vergroten.

De financiële onderbouwing van dit programma is opgenomen in de paragrafen over weerstandsvermogen, financiering en lokale heffingen. Hoewel dit programma op zichzelf geen sluitende begroting garandeert, biedt het wel het strategische kader voor een toekomstbestendige financiële positie.

Wat willen we bereiken en wat gaan we doen?

Strategisch programmadoel: een duurzaam gezonde financiële huishouding van de gemeente

Tactisch doel 1: We versterken de financiële basis van de gemeente en vergroten onze toekomstige bewegingsruimte

Om de ambities uit het coalitieakkoord en de gemeentelijke opgaven op lange termijn te kunnen realiseren, is een gezonde financiële positie noodzakelijk. Dit tactisch doel richt zich op het versterken van onze financiële basis, zodat we ook in de toekomst voldoende ruimte houden om keuzes te maken, investeringen te doen en maatschappelijke opgaven het hoofd te bieden.

Daarbij kijken we niet alleen naar het sluiten van de begroting op korte termijn, maar ook naar het structureel beheersbaar houden van lasten, risico's en investeringen. Het vergroten van onze

toekomstige bewegingsruimte betekent dat we sturen op financiële wendbaarheid: het vermogen om ook bij veranderende omstandigheden effectief te kunnen blijven handelen.

Actie 1: Kerntakendialoog en duurzame besluitvormingsstructuur

In 2026 voeren we een fundamentele kerntakendialoog uit om inzicht te krijgen in de wettelijke en niet-wettelijke taken van de gemeente. Deze dialoog stelt ons in staat om kritisch te kijken naar onze taken en prioriteiten en hierover het gesprek aan te gaan met de raad en de samenleving. De uitkomsten verwerken we in een prioriteitenlijst die richting geeft aan de kadernota en begroting 2027. Daarnaast leggen we de basis voor de ontwikkeling van structurele keuze-instrumenten, die in 2027 verder worden uitgewerkt en geïmplementeerd om toekomstige afwegingen binnen de beschikbare financiële en personele middelen te ondersteunen.

Resultaat 2026:

- Er is een prioriteitenlijst met keuzerichtingen die wordt meegenomen in de kadernota en begroting 2027.

Samenwerkingspartners

- *Belastingssamenwerking gemeenten en waterschap (BsGW)*
- *Servicecentrum MER-Bedrijfsvoering (SC MER BV)*
- *Verschillende deelnemingen*

Reguliere werkzaamheden

- Heffing en inning van belastingen (zie paragraaf lokale heffingen)
- Uitvoeren treasury functie (zie paragraaf financiering)
- Aandelenbeheer (zie paragraaf verbonden partijen)
- Analyse en berekeningen gemeentefonds
- Financiële informatieverstrekking en – verantwoording

Wat mag het kosten?

Overzicht baten en lasten

bedragen x € 1.000

8. Algemene Middelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten	- 328	- 210	- 236	- 241	- 248	- 257
Baten	49.821	53.963	54.429	54.893	53.927	54.929
Saldo van baten en lasten	49.493	53.753	54.193	54.652	53.679	54.672
Mutatie reserves						
Toevoegingen	- 7.228	- 184	- 40	- 40	- 40	- 40
Onttrekkingen	7.122	90	90	90	90	90
Mutatie reserves	- 107	- 94	50	50	50	50

Toelichting verschillen tussen begroting 2026 en begroting 2025.

De grootste wijzigingen in begroting 2026 ten opzichte van de begroting 2025 worden veroorzaakt door:

- In 2025 hebben we incidenteel een hoger dividend € 371.000 ontvangen.
- De gemeentefondsuitkering stijgt in 2026 met € 399.000.
- De OZB-opbrengst stijgt met € 105.000, de toeristenbelasting met € 94.000 en vanaf 2026 wordt Forensenbelasting opgelegd € 30.000.
- In 2025 wordt € 144.000, vanuit de Meicirculaire 2025, gestort in de reserve Omgevingswet in verband met uitvoeringskosten.

Algemene dekkingsmiddelen

In de eerste zeven programma's zijn de specifieke baten per programma opgenomen. Het grootste deel van de baten van de gemeenten kan niet rechtstreeks worden toegerekend aan een inhoudelijk programma. De belangrijkste algemene dekkingsmiddelen zijn de gemeentefondsuitkering, de belastingen en de opbrengsten van obligaties en aandelen.

Belastingen

Voor een toelichting op de belastingen verwijzen we naar de paragraaf lokalen heffingen.

Gemeentefondsuitkering

Het gemeentefonds kent drie uitkeringstypen:

- Algemene uitkering;
- Decentralisatie- en integratie-uitkeringen
- Aanvullende uitkeringen

De *algemene uitkering* is de grootste inkomstenbron voor gemeenten en kan vrij besteed worden. De verdeling gebeurt via verschillende maatstaven.

De *decentralisatie- en integratie-uitkeringen* zijn van tijdelijke aard. De reden voor deze uitkeringen kan zijn dat er een andere verdeelsystematiek wordt gevolgd of een andere indexering plaats vindt. Er kunnen door het Rijk beleidsafspraken over gemaakt worden.

Voor het deel participatie dat betrekking heeft op de sociale werkvoorziening is een integratie-uitkering opgenomen.

Aanvullende uitkeringen zijn uitkeringen die gemeenten specifiek krijgen, bijvoorbeeld de artikel 12 uitkering. Deze uitkeringen worden bekostigd uit de gemeentefondsuitkering en worden dus door alle gemeenten gezamenlijk betaald. De gemeente Roerdalen heeft geen aanvullende uitkeringen.

Om te voorkomen dat er in de algemene uitkering te veel schommelingen plaatsvinden heeft het kabinet in de voorjaarsnota besloten de gemeentefondsuitkering te indexeren op basis van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product vanaf 2024. De nieuwe financieringssystematiek houdt in dat de volume- en loon- en prijsontwikkeling van het gemeentefonds vanaf 2024 wordt gebaseerd op een historisch 8-jarlijks gemiddelde van de ontwikkeling van het bruto binnenlands product (bbp).

In onderstaand overzicht is de opbouw van de gemeentefondsuitkering voor de gemeente Roerdalen weergegeven.

bedragen x € 1.000

Algemene uitkering	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Algemene uitkering (incl. hervormingsagenda jeugdzorg)	40.941	43.540	44.784	45.266	44.335	45.240
Integratie uitkering Sociaal deelfonds	3.123	3.075	2.912	2.803	2.749	2.778
Integratie en decentralisatie-uitkeringen	736	697	404	268	265	263
Subtotaal	44.800	47.312	48.101	48.337	47.349	48.282
Verrekening voorgaande jaren	58	390				
Totaal Algemene uitkering	44.858	47.702	48.101	48.337	47.349	48.282

De belangrijkste effecten als gevolg van de meicirculaire 2025 zijn:

- de vergoeding voor loon- en prijsinflatie;
- structurele geld voor de terugval door de nieuwe berekeningssystematiek;
- de aanpassingen in de bijdrage voor de jeugdzorg:
 - de verwerking van het advies van de deskundigencommissie Van Ark ten aanzien van het budget voor jeugdzorg;
 - het ingroeipad van de maatregelen van de hervormingsagenda Jeugd worden verzacht, de volledige besparing wordt in 2028 gerealiseerd;
 - de middelen van die waren gereserveerd voor de aanvullende post voor de hervormingsagenda zijn beschikbaar gesteld;
 - daarnaast zijn er ook een aantal besparingsmaatregelen die het Rijk heeft voorgenomen verwerkt.

Voor een verdere uitleg van effecten de meicirculaire 2025 verwijzen we naar de raadsinformatiebrief van 24 juni 2025.

Treasury

We ontvangen jaarlijks dividenduitkeringen, omdat we aandelen bezitten in onder andere de Bank Nederlandse Gemeenten en Enexis BV. Door de provincie is in hun begrotingsbrief advies gegeven over de raming van het dividend van de BNG en Enexis Holding. Wij hebben het dividend op dit advies geraamd.

Naast het dividend op aandelen, valt hier ook de beleggingsopbrengst van de obligaties onder. Door de invoering van het schatkistbankieren, mag de gemeente de vrijgevallen obligaties niet opnieuw beleggen. Dit heeft tot gevolg dat onze rente-inkomsten naar de toekomst afnemen.

Voor een nadere toelichting op treasury verwijzen we naar de paragraaf financiering.

Onvoorzien

Voor de post onvoorzien is deze opgesplitst in € 26.000 voor de organisatie en € 25.000 raadsbudget.

3. Paragrafen

Paragraaf Bedrijfsvoering

In deze paragraaf vertellen we hoe onze organisatie zich ontwikkelt. We gaan kort in op Personeel & Organisatie, gegevensveiligheid en (lokale) ICT. De meeste van deze taken voert het Servicecentrum MER uit, daarom beperken we ons hier tot de hoofdlijnen voor verdere details verwijzen wij naar de begroting van het servicecentrum zelf.

Organisatieontwikkeling

Iedere dag werken we om een bijdrage te kunnen leveren aan geluk van onze inwoners. Onze organisatiestructuur en organisatieontwikkeling richt zich erop om teams en medewerkers te ondersteunen bij de vragen vanuit de samenleving. Zo kan onze organisatie de beste resultaten blijven bereiken met en voor onze inwoners.

We blijven werken om ook onze financiële basis verder te ontwikkelen en te versterken door middel van (tussentijdse) managementrapportages. Dit levert ons meer comfort en (financiële) risico's zijn beter voorspelbaar. Daardoor zijn we samen met uw raad in staat beter te sturen.

Arbo en duurzaamheid

Goede arbeidsomstandigheden zorgen ervoor dat medewerkers gezond, veilig en met plezier hun werk kunnen doen. Denk aan ergonomische werkplekken, duidelijke veiligheidsvoorschriften en aandacht voor mentale vitaliteit. Duurzaamheid sluit hierop aan door te kijken naar de lange termijn: energiezuinige gebouwen, circulair gebruik van materialen en duurzame mobiliteit dragen niet alleen bij aan een beter milieu, maar ook aan een gezonde werkomgeving. Door Arbo en duurzaamheid samen te brengen, investeren we zowel in het welzijn van onze medewerkers als in een toekomstbestendige samenleving.

In het kader van de Arbowet hebben wij een nieuwe Risico-Inventarisatie en Evaluatie (RI&E) opgesteld, inclusief een Plan van Aanpak. Ter ondersteuning hiervan bieden wij alle vaste en tijdelijke medewerkers – in overleg met de bedrijfsarts – de mogelijkheid om vrijblijvend deel te nemen aan een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) of Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek (PAGO). Tijdens het onderzoek brengen wij fysieke en mentale gezondheidsthema's in kaart om inzicht te krijgen in factoren die het welzijn van onze medewerkers beïnvloeden.

Wij gaan in 2026 de elektrificatie van machines, gereedschappen en voertuigen verder uitvoeren en verouderde middelen (waar mogelijk) vervangen door elektrische varianten.

Personeel

Toekomstgericht werkgeverschap

We werken samen met de andere MER-organisaties aan toekomstgericht werkgeverschap (TGW). Binnen het meerjarig programma TGW versterken we samen onze positie als aantrekkelijke werkgever op de arbeidsmarkt. De volgende ontwikkellijnen zijn in uitvoering:

- We bouwen aan een lerende organisatie via de interne MER Academie (leerplatform) creëren we een omgeving waarin medewerkers zich continu kunnen ontwikkelen. Afgelopen september was de livegang van de academie.

- We positioneren ons als werkgever. We werken aan een krachtige en aantrekkelijke profilering van de gemeente Roerdalen. Daarbij zetten we de samenwerking binnen MER-verband strategisch in om onze zichtbaarheid op de arbeidsmarkt te vergroten.
- We versterken onze wervingskracht.
We professionaliseren onze arbeidsmarktanalyse, arbeidsmarketing en recruitment. We werken daarbij met een systeem dat we het laatste kwartaal 2025 kiezen.
- We verbeteren instroom en doorstroom.
We zetten actief in op het aantrekken van nieuwe medewerkers én het stimuleren van loopbaanontwikkeling voor huidige medewerkers. Daarmee bereiken we een bredere doelgroep en vergroten we de kans op behoud.
- We verminderen de kwetsbaarheid.
Door het versterken van de mogelijkheden om medewerkers breder in te zetten binnen de MER-samenwerking verminderen we onze kwetsbaarheid.
- We investeren in vitaliteit en duurzame inzetbaarheid.
Het welzijn van onze medewerkers is belangrijk, daar investeren we in. Dit draagt direct bij aan hun arbeidstevredenheid en vergroot de kans dat zij bij ons blijven werken.
- We verbeteren ons inwerkprogramma.

We verbeteren de kwaliteit van de instroom van nieuwe medewerkers door inwerkprogramma's.

Strategische personeelsplanning

In 2026 optimaliseren we (in samenwerking met het servicecentrum MER) het instrument voor strategische personeelsplanning. We doen dit om inzicht te krijgen in welke HR-interventies nodig zijn om de personele inzet optimaal af te stemmen op de (bestuurlijke) opgaven. We koppelen personeelsplanning bewust aan organisatieontwikkeling, opleiden en het voeren van (ontwikkel)gesprekken. Deze elementen versterken elkaar en helpen ons om een toekomstbestendige organisatie te realiseren.

Formatie

De structurele formatie van onze organisatie per 2026 is toegenomen ten opzichte van vorig jaar. De toename is onderbouwd in de kadernota. Aanvullend op de kadernota is er in onderstaand overzicht 0,22 fte extra uitbreiding op functie van jurist leefomgeving opgenomen.

Formatie	2024	2025	2026
Teams			
Directie	2,00	1,00	1,00
Opgaven manager		1,00	1,00
Team Leefomgeving	19,56	19,11	20,62
Team Samenleving	20,10	20,51	20,40
Team Dienstverlening	28,76	29,65	30,49
Team Openbare Ruimte	32,10	32,37	33,62
Griffie	2,00	2,00	2,17
Formatie in fte totaal	104,52	105,64	109,30

Gegevensveiligheid (informatiebeveiliging en privacy)

Digitale informatie is onmisbaar in het werk van de gemeente, maar brengt ook risico's met zich mee, zoals datalekken, systeemstoringen en cybercriminaliteit. Inwoners, ondernemers en partners moeten erop kunnen vertrouwen dat hun gegevens bij onze gemeente veilig zijn.

Daarom werkt de gemeente continu aan gegevensveiligheid. We volgen landelijke richtlijnen, brengen risico's in beeld en nemen maatregelen. Dit is geen eenmalig project, maar een doorlopend proces.

Het Servicecentrum MER (SC MER) heeft hierin de regierol. Een kernteam ondersteunt ons met advies, praktische hulpmiddelen en coördinatie, en zorgt samen met andere MER-organisaties voor een gezamenlijke aanpak. In 2025 doen we metingen en analyses; in 2026 volgen verbetermaatregelen.

De nieuwe Cyberbeveiligingswet (Cbw), gebaseerd op de Europese NIS2-richtlijn, gaat in 2026 in. Deze wet verplicht overheden om nog strenger te werken aan risicobeheersing, continuïteit en veilige samenwerking. Ons uitvoeringsplan loopt daarom door in 2026.

Tot slot is er de jaarlijkse ENSIA-verantwoording. Wij moeten aantonen dat het de beveiliging op orde heeft. SC MER coördineert dit en neemt ons zoveel mogelijk werk uit handen.

Informatisering en automatisering

De komende jaren staat verdere digitalisering centraal bij onze vier MER-organisaties. Team Informatisering speelt hierin een sleutelrol en werkt vanuit zes thema's:

- Digitale dienstverlening – betere onlinediensten voor inwoners.
- Digitaal samenwerken – eenvoudig samenwerken binnen en buiten de organisaties.
- Smart technologie & innovatie – veilige inzet van nieuwe technologie om dienstverlening te verbeteren.
- Data & informatiehuishouding – zorgvuldig beheren en benutten van informatie.
- Cybersecurity & gegevensveiligheid – bescherming van gegevens en privacy.
- Techniek & ICT – een stabiele en betrouwbare ICT-basis.

Alle activiteiten zijn erop gericht om onze gemeente te ontzorgen met moderne, veilige en betaalbare ICT-diensten.

Doelen voor 2026:

- Uniforme bedrijfsvoering: gezamenlijke digitale visie en minder gebruik van papier.
- Werkplek van de toekomst: werken in Microsoft 365 met betere samenwerking en veilige opslag van bestanden.
- Datagedreven werken: gebruik van een MER-datawarehouse voor betere inzichten en sturing.
- Innovatie met AI en Cloud: vernieuwing van applicaties en verplaatsing naar de Cloud.
- Veiligheid en wetgeving: voldoen aan strengere Europese en nationale eisen rond privacy en beveiliging (NIS2, AVG, AI-act, Woo).

Activiteiten in 2026:

- Digitale dienstverlening versterken door projecten die voldoen aan wetten als Woo, Wdo en Wmebv.
- Duurzaam digitaal archief: voldoen aan de nieuwe archiefwet en voorbereiden op aansluiting bij een e-depot.
- Nieuwe digitale werkplek: laptops en Microsoft 365 als centrale toegang tot alle applicaties.
- Datagedreven werken: dashboards en rapportages uit het MER-datawarehouse.
- Applicatielandschap moderniseren: meer grip door documentatie, Cloudmigraties en beter leveranciersmanagement.
- AI-servicedesk: doorontwikkeling van een virtuele assistent als de pilot succesvol blijkt.
- Cybersecurity aanscherpen: strengere toepassing van de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO) en naleving van nieuwe wetgeving.

Financiën

Met de livegang van het nieuwe financieel pakket is gericht ingezet op het versterken en implementeren van de doelstelling van SC MER: processen te uniformeren en te optimaliseren. In 2026 gaan we samen met Maasgouw, Echt-Susteren en het SC MER met de digitalisering van de planning en control-cyclus.

Rechtmatigheid

De inwerkingtreding van de rechtmatigheidsverantwoording (RMV) houdt in dat we bij de jaarstukken verantwoording afleggen over de naleving van relevante financiële regels.

De RMV omvat drie criteria:

- Voorwaardencriterium: naleving van wet- en regelgeving bij financiële beheershandelingen.
- Begrotingscriterium: lasten binnen de geautoriseerde begroting.
- M&O-criterium: waarborgen tegen misbruik van subsidies en heffingen.

De verantwoordingsgrens is vanaf 2025 wettelijk vastgesteld op 2% van de lasten.

Het doel is om de rechtmatigheidsverantwoording (aan de voorkant) te verankeren binnen de operationele processen van de organisatie. Daarnaast zal gedurende 2026 opvolging worden gegeven aan de bevindingen die bij de jaarrekening 2025.

Frauderisico

Ondanks onze inspanningen om fraude te voorkomen, blijft er altijd een kans op oneigenlijk handelen, vooral door de menselijke factor. Het is daarom belangrijk dat onze medewerkers zich bewust zijn van de frauderisico's. Een (fraude)risico is de combinatie tussen de mogelijkheid dat een voorval of schade zich voordoet en de ernst van die schade (fraude).

Frauderisico's worden regelmatig besproken in werkoverleggen, wat helpt bij het identificeren en inschatten hiervan. Hierdoor kunnen maatregelen worden genomen om het restrisico tot een aanvaardbaar niveau te verlagen.

Daarnaast treffen we beheersmaatregelen zoals functiescheiding, mandaatregeling, procedures, het 4-ogen-principe, ICT-beveiliging en interne controles om frauderisico's te beperken.

Beleidsindicatoren bedrijfsvoering en overzicht kosten overhead

In onderstaande tabel zijn de vijf verplichte indicatoren op het gebied van bedrijfsvoering weergegeven. Ter vergelijking zijn de cijfers van vorig jaar meegenomen. Daarnaast is het overzicht opgenomen van overhead kosten.

Indicator	Toelichting	2025	2026
Formatie	De formatie in fte's per 1.000 inwoners	5,08	5,64
Bezetting	De bezetting in fte's per 1.000 inwoners	4,77	5,24
Apparaatskosten	De apparaatskosten per inwoner	€ 766	€ 826
Externe inhuur	Kosten externe inhuur als % van de totale loonsom + kosten inhuur externen	7,8%	5%
Overheadkosten	De kosten voor de overhead als % van de totale lasten	14,0%	13,4%

Toelichting

Zoals reeds eerder in deze paragraaf benoemd stijgt de formatie tot 109,3 fte. Daarnaast is er incidenteel 8 fte toegevoegd in 2026. Een en ander leidt tot hogere apparaatskosten en een wijziging van bovenstaande indicatoren.

bedragen x € 1.000

Taakveld Overhead	Begroting 2025	Begroting 2026
Overhead organisatiekosten		
Personeel en organisatie	3.919	3.977
Bedrijfsvoering	224	297
Bedrijfsvoering MER	3.264	3.132
ICT kosten	382	432
Facilitaire diensten	544	470
Huisvestingskosten gemeentehuis en werf	618	765
Bedrijfsmiddelen openbare werken	563	735
Communicatie	137	126
Totaal overheadkosten	9.651	9.935

Paragraaf Wet open overheid

Inleiding

In de paragraaf Wet open overheid zetten wij in de begroting de beleidsvoornemens uit over de uitvoering van de Wet open overheid (Woo). Een bestuursorgaan moet jaarlijks in de begroting aandacht besteden aan de beleidsvoornemens over de uitvoering van de Wet open overheid (Woo) en in de jaarlijkse verantwoording verslag doen van de uitvoering van de Woo in relatie tot die beleidsvoornemens. Deze bepaling is bedoeld om de naleving van de Woo, waaronder de bepalingen over de actieve openbaarmaking, te stimuleren.

De Woo heeft vier belangrijke pijlers:

1. Het uit eigen beweging openbaar maken van 11 informatiecategorieën (actieve openbaarmaking).
2. Een inspanningsverplichting om ook overige informatiecategorieën openbaar te maken.
3. Het beantwoorden van Woo-verzoeken (de passieve openbaarmaking).
4. De informatiehuishouding duurzaam toegankelijk op orde brengen.

Voor het vertrouwen van de burgers en bedrijven is het belangrijk om als overheid betrouwbaar en transparant te zijn over besluitvorming, en dat de onderliggende afwegingen voor iedereen inzichtelijk en begrijpelijk zijn. Openheid over besluitvorming en het beschikbaar stellen van data maakt het voor de inwoners van de gemeente mogelijk om mee te doen, mee te beslissen en mee te praten en daarmee het draagvlak in de samenleving te vergroten.

Informatiehuishouding op orde

Wij zijn aan de slag om onze informatiehuishouding te verbeteren om te kunnen voldoen aan de eisen van de Wet open overheid. We werken er aan om de informatiehuishouding op orde te krijgen teneinde sneller de informatie te kunnen vinden. Daardoor voldoen wij beter aan de wettelijke termijnen die de Woo bij afhandeling van Woo-verzoeken en kunnen medewerkers (en inwoners en partners) sneller en efficiënter werken.

Om de informatiehuishouding op orde te krijgen, is het noodzakelijk om te investeren in de bewustwording van de medewerker. Ook willen wij werkprocessen beter en slimmer inrichten. Van belang is om te zorgen dat informatie op slechts één plek wordt bewaard en dat iedereen zich ervan bewust is wat handelen vanuit openbaarheid en transparantie met zich meebrengt bij het omgaan met informatie. Wij zorgen voor bewustwording binnen de organisatie over wat openbaar en transparant handelen betekent.

Het kabinet heeft financiële middelen, voor de periode 2022 tot en met 2026, vrijgemaakt om gemeenten bij de implementatie en uitvoering van de Woo te ondersteunen. De financiële middelen bestaan uit zowel incidentele als structurele middelen. De incidentele middelen zijn bestemd voor het verbeteren van systemen, het opleiden van medewerkers en het aanpassen van processen en de organisatie. De structurele middelen zijn bedoeld voor actieve openbaarmaking van de informatiecategorieën zoals genoemd in de Woo, het aanwijzen van een contactfunctionaris en het beheer en onderhoud van systemen.

[Werkzaamheden 2026](#)

Enkele jaren geleden is gestart met een MER-brede projectgroep die de implementatie van de Woo ter hand heeft genomen. Deze projectgroep heeft 16 deelprojecten geïnventariseerd en hier een planning op hoofdlijnen aan gekoppeld. Op deze manier wordt gestructureerd en gezamenlijk gewerkt aan het inbedden van de Wet Open Overheid in onze gemeente en de overige MER-organisaties. Deze gezamenlijke aanpak zorgt er voor dat de onderdelen die door de vier MER-organisaties afzonderlijk opgepakt moeten worden, uniform voorbereid en aangepakt worden. Vanuit het MER-brede project wordt de algemene voortgang van het project bewaakt, worden de landelijke ontwikkelingen gevolgd en wordt er voor gezorgd dat nieuwe (landelijke) besluiten worden opgenomen in het (daardoor dynamische) plan van aanpak.

In 2026 zal in teken staan van de zogenoemde fase 2 van de implementatie van de Woo onder begeleiding van de projectgroep. Het gaat om de volgende acties:

- Inrichting Woo -platform en samenstelling Woo -index
- Pilot met het werken met een WOO-contactfunctionaris voor de 4 organisaties
- Juridische inbedding met daarbij behorende werkafspraken
- Adoptie door en training van medewerkers
- Periodieke monitoring en verantwoording omtrent de voortgang door de projectgroep

Paragraaf Onderhoud kapitaalgoederen

Inleiding

Het grondgebied van de gemeente Roerdalen beslaat een oppervlakte van ongeveer 88,5 km². Hier wordt gewoond, gewerkt en gerecreëerd. De gemeente heeft daarbij de directe zorg voor de noodzakelijke infrastructuur zoals wegen, riolering, bruggen, groen, openbare verlichting, sport- en spelfaciliteiten en een aantal gebouwen. Een groot deel van het vermogen van de gemeente bestaat uit deze kapitaalgoederen. Deze bevinden zich meestal op, maar ook onder de grond. Op deze kapitaalgoederen wordt over meerdere jaren afgeschreven.

De levensduur wordt gemaximaliseerd door planmatig en adequaat onderhoud aan de kapitaalgoederen te plegen. De kapitaalgoederen bepalen grotendeels de kwaliteit van de openbare ruimte. In deze paragraaf worden de kaders gesteld voor het onderhoud van de infrastructuur. De huidige kwaliteitsniveaus zijn vastgelegd in de betreffende beleidsdocumenten. We continueren de gekozen kwaliteitsniveaus. De benodigde budgetten moeten aansluiten bij de gekozen ambitie in de kadernota.

We benaderen zaken zoveel mogelijk integraal. Budgettair worden werkzaamheden gedekt uit afzonderlijke budgetten en volgend aan beleid per specialisme. Op het gebied van wegen en riolering actualiseren we de beleidsdocumenten in 2026, zie hiervoor ook programma 6. Duurzaamheid en klimaatadaptatie worden steeds verder ingebed in ons beleid, werkzaamheden en projecten. Hier ligt een link met programma 4 (Economie, Natuur, Toerisme, Cultuur en Duurzaamheid).

In het investeringsschema zien we voor de jaren 2026 en 2027 een behoorlijke verwachte uitgave. Dit betreft met name een beperkt aantal grote integrale projecten. Ook na 2026 houden we rekening met grote reconstructies, zoals de omgeving Rector van de Boornlaan in Posterholt, die financieel behoorlijke impact hebben. Deze zitten nu nog niet in de vastgestelde beleidsplannen wegen en riolering, maar hebben we nu wel in het investeringsschema opgenomen. Vanaf 2027 volgen we geactualiseerd beleid op het gebied van wegen en riolering, waarover we in 2026 nieuwe uitgangspunten en keuzes aan uw raad voorleggen. Zoals het er nu uitziet verwachten we een stijging in de kosten. Dit heeft te maken met het voldoen aan geldende wet- en regelgeving en de prijsontwikkelingen in de markt.

Riolering en water

Het GRP 2022 - 2026 en het Waterketenplan zijn het kader op het gebied van riolering en water. Hierin komt de regionale samenwerking tot uitdrukking. Ook het inspelen op het veranderende klimaat is hierin beperkt opgenomen. We nemen het afkoppelen van hemelwater waar mogelijk mee in de projecten en zoeken de verbindingen met groen zodat we de groen/blauwe structuren zoveel mogelijk versterken. Dit heeft een gunstig effect op de waterhuishouding en leefomgeving. We proberen hier ook combinaties met andere werkzaamheden in de omgeving te zoeken.

Gelet op de veranderende omstandigheden zoals hierboven al aangegeven zijn de kosten voor investeringen in 2026 in het kader van riolering nu hoger dan in het huidige GRP is opgenomen. Daarnaast rekenen we vanuit Roerdalen in Balans een groter deel toe aan riolering. In 2026 starten we met het opstellen van een nieuw GRP waarbij we deze veranderende omstandigheden opnemen in het plan. De kosten voor de middellange en lange termijn brengen we dan opnieuw in beeld.

Voor het onderhoud aan en vervanging van rioleringen zijn de volgende bedragen beschikbaar.

Onderhoud rioleringen	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	257	257	257	257
(Vervangings-)investeringen	4.414	3.080	2.950	2.788

Wegen

De onderhoudsplicht van de wegen valt onder de Wegenwet. Als wegbeheerder is de gemeente verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de wegen. De gemeente vindt het belangrijk om het onderhoudspeil van de wegen op een kwalitatief voldoende niveau te brengen en te houden. Conform het wegenbeleidsplan onderhouden we de verharde wegen binnen de kernen op niveau basis (cf. CROW normen) en de wegen in het buitengebied op niveau laag, met uitzondering van de recreatieve routes en verbindingswegen. CROW staat voor Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek. De kaders hiervoor zijn actueel en in 2026 actualiseren we het wegenbeheerplan. Hierover leest u meer in programma 6, inclusief het meerjarenprogramma van projecten in de openbare ruimte.

Daarnaast worden asfaltwegen, elementenverhardingen en andere onderdelen in de openbare ruimte regulier onderhouden. We hebben hierbij het volgende ambitieniveau vastgesteld:

Structuurelement:	Hoofdstructuur	Woongebied	Centra	Buitengebied
Kwaliteit:	Basis	Basis	Basis	laag
Beeld:				
Technische staat (duurzaamheid):	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Redelijk, matige schade	Matig, beperkt ernstige schade
Aanzien:	Standaard	Standaard	Standaard	Sober
Comfort:	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk	Matig, hinderlijk	Voldoende, incidenteel hinderlijk
Risico-index:	Beperkt	Beperkt	Beperkt	Matig
Kapitaalvernietiging:	Nihil	Nihil	Nihil	Matig

Voor het onderhouden en vervangen van verhardingen zijn budgetten beschikbaar. Uit het wegenbeheerplan volgen de gemiddelde budgetten benodigd om het onderhoudsniveau te bereiken en op niveau te houden. Daarbij hebben we geen achterstallig onderhoud. Vervolgens verwerken we de investeringsbedragen per jaar op basis van de planning van de werkzaamheden. Zie hiervoor het investeringschema voor 2026.

bedragen x € 1.000

Onderhoud wegen	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	1.233	1.233	1.233	1.233
(Vervangings-)investerings	5.386	4.425	3.664	3.724

Kabels en leidingen

Enexis heeft aangekondigd het elektriciteitsnet in Vlodrop te gaan verzwaren. Eind 2025 zijn ze hiermee gestart, dit loopt door tot begin 2027. Dit doen ze om bij te dragen aan de verduurzamingsontwikkeling, zoals zonnepanelen. De netwerken zijn overbelast. Daarmee is Vlodrop een van de eerste dorpen in Limburg waar dit gaat gebeuren. Dit heeft een grote impact op de openbare ruimte, waarbij een groot deel van de trottoirs meerdere keren worden opgebroken.

Openbare verlichting

Goede openbare verlichting draagt bij aan de sociale veiligheid, de verkeersveiligheid en de leefbaarheid. Het Beleidsplan Openbare Verlichting is het kader voor de uitvoering. Dimbare LED-verlichting wordt toegepast. We vervangen in principe armaturen na 20 jaar, waarmee we kapitaalvernietiging voorkomen. Het tempo van armatuurvervanging bepaalt ook het tempo waarmee op energieverbruik wordt bespaard. Op een beperkt aantal armaturen na zijn alle conventionele armaturen uiterlijk in 2031 vervangen. Meer dan 60% van de openbare verlichting binnen de gemeente is nu voorzien van ledverlichting. Omdat bepaalde soorten lampen niet meer toegepast mogen worden, vervangen we die eerder. Op dit moment wachten we technische ontwikkelingen af en verwachten we nog geen structurele kostenverhogende effecten door deze vervanging. De lichtmasten (palen) toetsen we op veiligheid en vervangen we pas als het echt nodig is. We hebben geen achterstallig onderhoud.

Voor het onderhoud aan en de vervanging van de openbare verlichting zijn de volgende bedragen beschikbaar:

bedragen x € 1.000

Onderhoud openbare verlichting	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	150	150	150	150
(Vervangings-)investerings	108	108	108	108

Openbaar groen

De gemeente Roerdalen beschikt over een aanzienlijke hoeveelheid openbaar groen, waaronder circa 100 hectare aan plantsoenen en gazons en ongeveer 21.000 bomen. Dit groen draagt in belangrijke mate bij aan het visuele karakter en de aantrekkelijkheid van de gemeente als woon- en recreatiegebied. Daarom is het voor de gemeente essentieel om deze groene landschappelijke uitstraling te behouden.

De gemeente handhaaft de eerder vastgestelde onderhoudsniveaus en heeft geen achterstallig onderhoud. Hoewel het reguliere onderhoud goed geborgd is, is er beperkte financiële ruimte voor nieuwe ontwikkelingen op het gebied van groenbeheer.

Er bestaat een verband tussen deze doelen en programma 6, dat ook betrekking heeft op aspecten van ruimtelijke ordening of duurzaamheid. De focus ligt op het behouden van de kwaliteit en uitstraling van het groen, zonder concessies te doen aan de onderhoudsniveaus die eerder zijn vastgesteld.

Vanaf 2026 wordt het groenareaal aangepakt op basis van het vastgestelde groenstructuurplan. Dit plan hebben we gebaseerd op 4 pijlers die ook uit de koers Duurzaamheid volgen:

- Versterken van de biodiversiteit
- Vergroten van de klimaat adaptieve capaciteit van de openbare ruimte
- Creëren van verkoeling in met name het bebouwde gebied
- Vergroening van de leefomgeving

Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud openbaar groen:

Onderhoud openbaar groen	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	1.612	1.607	1.605	1.604
(Vervangings-)investeringen	30	30	-	-

Civiele kunstwerken

Civieltechnische kunstwerken zijn onder andere bruggen, tunnels, viaducten. Het doel van het beleid voor het onderhoud van civieltechnische kunstwerken is om deze naast schoon en veilig ook functioneel te houden. De uitgangspunten voor het beheer zijn vastgelegd in het uitvoeringsprogramma. Het uitvoeringsprogramma geeft op korte en middellange termijn aan welke onderhouds- en vervangingsmaatregelen nodig zijn om het areaal in stand te houden. Op basis van dit uitvoeringsprogramma worden de nodige kleine en grote onderhoudswerkzaamheden uitgevoerd. Deze werkzaamheden zijn gebaseerd op levensduurverlenging.

Vervanging van een kunstwerk vindt uitsluitend plaats wanneer wij niet meer kunnen volstaan met groot onderhoud. Tevens ligt de focus op het periodiek inspecteren van alle civiele kunstwerken. Periodiek brengen we de kwaliteit in beeld en maken we een uitvoeringsprogramma om de veiligheid te waarborgen. Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud van de civiele kunstwerken:

Onderhoud civiele kunstwerken	bedragen x € 1.000			
	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	103	103	103	103
(Vervangings-)investeringen	-	-	-	-

Gebouwen

Relatie met de programma's

De hoofddoelstelling in het programma Krachtige Dorpen is om dorpskernen met veel sociale samenhang en passende basisvoorzieningen te realiseren en/of te behouden. Hierin ligt een directe relatie met de begrotingsprogramma's 1 en 6. We onderscheiden 3 categorieën:

- **Accommodatiebeleid:** De afgelopen jaren zijn hierover vele besluiten genomen en uitgevoerd. Uw raad heeft middels een RIB kennis genomen van de resultaten van die besluiten. Accommodatiebeleid is klaar en daaruit volgen besluiten voor het verdere onderhoud en verduurzamen van onze accommodaties.
- **Overig vastgoed:** Voor de buitenbaden geldt dat voor het Sweeltje de raad het besluit heeft genomen het beheer en exploitatie over te hevelen naar de Stichting 't Sweeltje. Voor het Ploensbad lag er een opgave vanuit de raad waarvan de uitkomst op dit moment nog niet bekend is. We blijven, in beide gevallen, eigenaar van grond en opstallen, waarmee wij verantwoordelijkheid blijven houden voor (een deel van) de wet- en regelgeving.

Onderhoud

Voor al het gemeentelijke vastgoed zijn er meerjarige onderhoudsplannen (MJOP's) en opgenomen in de meerjarenbegroting. Bij enkele zijn verbouwingen uitgevoerd die leiden tot aanpassing van de onderhoudsplannen voor deze locaties. Mogelijk heeft dat gevolgen voor de hoogte van de onderhoudsbudgetten. In dat geval zal de raad hiervoor een voorstel ontvangen. We voeren zoveel als mogelijk uitgesteld onderhoud uit rekening houdende met het nieuwe accommodatiebeleid en binnen de beschikbare budgetten. We hebben hier rekening te houden met de uitdagingen in de markt, o.a. bij aannemers.

Voor onze molens (prins Bernhardmolen en Beltkorenmolen) zijn investeringen nodig om langdurig en consistent te kunnen blijven functioneren, en te voldoen aan wet- en regelgeving. Daarnaast is het van belang te voldoen aan de richtlijnen en voorwaarden van de Monumentenwacht Limburg om subsidie veilig te stellen.

Energie

De afgelopen tijd hebben we gezien dat energietarieven sterk zijn gestegen. Dit fluctueert inmiddels behoorlijk. Zowel gemeente als verenigingen heeft hierbij de nodige financiële uitdagingen, waarbij het moeilijk is een realistische inschatting te maken. Bij verenigingen en stichtingen speelt ook dat zij zelfstandig overeenkomsten rondom energie hebben afgesloten, en toch in de financiële problemen kunnen komen. Hier hebben we een balans te bewaken tussen eigen verantwoordelijkheid, ondersteuning bieden waar dit echt nodig is en de uitdagingen die we als gemeente zelf hebben op dit terrein. Door te investeren naar verduurzaming liggen hier mogelijk kansen.

Onderwijshuisvesting

We zetten stappen in nieuwe huisvesting voor de scholen. De school in Vlodrop is in gebruik vanaf schooljaar 2025-2026. In Posterholt zal naar verwachting de nieuwe school per schooljaar 2026-2027 in gebruik worden genomen. Voor de basisschool Montfort zijn de voorbereidingen gestart om te komen vernieuwbouw of nieuwbouw. Wij houden u rib's op de hoogte.

Bedragen die beschikbaar zijn voor het onderhoud van onze gebouwen:

	bedragen x € 1.000			
Onderhoud gebouwen	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Regulier onderhoud	25	25	25	25
Planmatig onderhoud	1.032	931	1.420	1.047

Paragraaf Gemeentelijk grondbeleid

Beleidskaders

De gestelde kaders en ruimtelijke doelen zijn vastgelegd in onze op 3 november 2022 door de raad vastgestelde Kadernota grondbeleid 2022-2026. Deze nota sluit aan op de doelen en ambities uit de Omgevingsvisie Roerdalen 2050. De Kadernota grondbeleid geeft duidelijkheid over het grondbeleid dat we de komende jaren voert. Het grondbeleid is een instrument om gemeentelijke doelen te behalen. Belangrijk is de integrale afweging voor het kiezen van de juiste grondbeleidsvorm. In deze nota worden de kaders van het grondbeleid beschreven waarbinnen we werken. In het grondbeleid worden geen nieuwe doelen bepaald. Het grondbeleid is ondersteunend aan de doelen en ambities die zijn geformuleerd in afzonderlijke beleidsdocumenten, waaronder de Omgevingsvisie Roerdalen 2050 als belangrijkste ruimtelijke beleidskader.

We hanteren momenteel een situationeel grondbeleid. Dat wil zeggen dat we per project of locatie haar rol kiest en de keuze maakt voor een passief en actief grondbeleid. Deze rol wordt bepaald aan de hand van een afwegingskader. Bij bepaling van de keuze voor een bepaalde rol staat één vraag centraal: in hoeverre sluit de ontwikkeling aan bij de gemeentelijke beleidsdoelen? Afhankelijk hiervan kiezen we een actieve, actief-faciliterende of faciliterende rol. Door op deze manier per project of individuele zaak de koers te bepalen kunnen we veel flexibeler omgaan met onze grondposities.

Financieel

Het door de raad in 2021 beschikbaar gestelde budget 'Investeren om te Renderen' is de afgelopen jaren (deels) ingezet voor de aankoop van gronden. De vooraf opgestelde doelstellingen rondom de aankoop van gronden zijn gehaald. Door de huidige ontwikkelingen op het gebied van woningbouw en het hiervoor opgestelde Actieplan Versnellen Woningbouw heeft onze raad een nieuw budget beschikbaar gesteld voor de strategische aankoop van gronden. Dit om bijvoorbeeld onze grondpositie in een bepaald gebied te vergroten. Het budget 'Investeren om te Renderen' komt mede hierom na 2026 te vervallen.

Bouwgrondexploitatie

De structurele inkomsten uit beleggingen lopen terug, we zoeken naar alternatieve inkomsten. Daarom zijn er een aantal bouwgrondexploitaties geopend en in ontwikkeling. Hieronder is de status van de openstaande grondexploitaties beschreven:

- Holsterveld Vlodrop – Woningen van de projectontwikkelaar en Fijn Wonen zijn in 2025 opgeleverd. De gemeente heeft nog één vrije kavel te koop staan. Woonrijp maken van het gebied wordt in 2026 afgerond.
- De woningen in het Centrumplan Herkenbosch zijn in 2025 opgeleverd, het woonrijp maken van de buitenomgeving wordt in 2026 afgerond.
- De woonwagenlocaties Herkenbosch en Montfort – In programma 5 staat dit verder uitgewerkt.

Daarnaast zijn er voor een vijftal projecten (Wienkeskoel in Melick, 't Sittert in Sint Odiliënberg, de voormalige schoollocaties in Posterholt en Vlodrop en het gebied aan de Willem Alexanderlaan in Posterholt) voorbereidingskredieten beschikbaar gesteld. De mogelijkheid bestaat dat er voor deze projecten in 2026 een nieuwe grondexploitatie wordt geopend.

De stijgende kosten in de woningbouwmarkt hebben een vertragende werking op de daadwerkelijke uitvoering van de woningbouw. Dit heeft directe gevolgen voor onze lopende grondexploitaties.

bedragen x € 1.000

Verwachte resultaten bouwgronden in exploitatie	Boek- waarde 31-12-2024	Nog te besteden bedragen	Nog te verwachten opbrengsten	Verwacht resultaat
Herontwikkeling centrum - Herkenbosch	679	354	320	- 713
Holsterveld	-736	844	356	344 ^x
Woonwagenlocatie Herkenbosch	67	642	75	- 634
Woonwagenlocatie Montfort	140	233	45	- 328
Totaal	150	2.073	796	- 1.331

^x Het verwachte resultaat is inclusief tussentijdse winst, deze is op de boekwaarde al in mindering gebracht.

De grondexploitaties zijn recentelijk geactualiseerd. Onderstaand worden de verwachte resultaten kort toegelicht.

Centrumplan Herkenbosch

Voor de uitvoering van het plan zijn totale uitgaven geraamd voor een bedrag van € 2.903.000. De geraamde opbrengsten uit grondverkoop bedragen € 1.088.000. De provincie Limburg heeft een subsidie toegekend voor een bedrag van maximaal € 600.000. Daarnaast is uit de algemene reserve een bedrag van € 502.000 onttrokken ter afdekking van de onrendabele top van dit project. Dit alles leidt tot een verwacht negatief resultaat van € 713.000. Het verwachte negatieve resultaat is afgedekt middels een voorziening op basis van de verslaggevingsvoorschriften, zoals ook bij de jaarrekening is aangegeven.

Holsterveld

De verwachte uitgaven bedragen in totaal € 1.306.000. De opbrengsten uit grondverkoop zijn becijferd op een bedrag van € 1.650.000. Het verwachte positieve resultaat van dit project bedraagt derhalve € 344.000. Tot en met de jaarrekening 2024 is tussentijds een winst van € 95.000 verantwoord. De resterende winst bedraagt € 249.000. Bij het opmaken van de jaarrekening 2025 zal op grond van de verslaggevingsvoorschriften worden beoordeeld welke bedrag aan tussentijdse winstneming verantwoord dient te worden.

Woonwagenlocatie Herkenbosch

In de grondexploitatie worden uitgaven verwacht van € 709.000. De grondopbrengsten in verband met uitgifte van de kavels zijn beperkt en bedragen naar verwachting € 75.000. Het verwachte resultaat van negatief € 634.000 is afgedekt middels een voorziening.

Woonwagenlocatie Montfort

De geraamde uitgaven bedragen in totaal € 373.000. De grondopbrengsten in verband met uitgifte van de kavels zijn beperkt en bedragen naar verwachting € 45.000. Het verwachte resultaat van negatief € 328.000 is afgedekt middels een voorziening.

Reserve bouwgrondexploitatie

De reserve bouwgrondexploitatie is het weerstandsvermogen voor de bouwgrondexploitaties. Het doel van deze reserve is om toekomstige risico's als gevolg van onvoorziene ontwikkelingen of een stagnerende economie op te vangen. De reserve wordt onder meer gevoed uit (tussentijdse) winstnemingen vanuit de grondexploitaties. Zoals vermeld in de jaarrekening 2024 heeft de reserve eind 2024 een omvang van € 1.194.000. De verwachting is dat de huidige omvang van de reserve toereikend is voor het opvangen van risico's binnen de lopende grondexploitaties. Gelet op de versnellingsopgave woningbouw zullen de risico's opnieuw in beeld worden gebracht en wordt nagegaan in hoeverre de reserve bouwgrondexploitatie toereikend is voor het afdekken van de risico's.

Actieplan versnellen woningbouw

Het actieplan versnellen woningbouw is uitgebreid toegelicht in Programma 5 van deze begroting. De verwachting is dat deze opgave uiteindelijk zal uitmonden in diverse grondexploitaties. De kosten die hiermee gemoeid zijn worden zoveel als mogelijk verwerkt in de gemeentelijke grondexploitaties óf worden verhaald op initiatiefnemers (bij de projecten waar de gemeente een faciliterende rol heeft). De kosten die niet kunnen worden verhaald zullen uiteindelijk ten laste van de exploitatie komen.

Bedrijfskavel

De gemeente Roerdalen heeft nog 1 bouw­kavel met een bedrijfsbestemming te koop. Het betreft hier de laatste kavel binnen het Landbouw Ontwikkelingsgebied (LOG) te Montfort. In 2024 is de kavel via een publicatie opnieuw aangeboden. Hier heeft toentertijd één partij op gereageerd. Met deze partij is een zogenaamde optieovereenkomst gesloten. Dat wil zeggen dat er door de betreffende firma tot en met eind 2025 een optie is genomen op de kavel. Hiervoor betalen ze een vergoeding. Lichten ze de optie uiterlijk eind 2025 dan gaat het vooruitbetaalde bedrag af van de koopsom. Besluit men uiteindelijk om de kavel niet aan te kopen dan vloeit het vooruitbetaalde bedrag naar de gemeente Roerdalen en zal de kavel begin 2026 opnieuw in de verkoop gaan.

Landbouwgronden

We hebben in 2025 ongeveer 430 hectare landbouwgrond in eigendom. Dit is een lichte afname ten opzichte van voorgaande jaren. Reden van deze daling is grotendeels de effectuering van gemaakte afspraken met (voormalige) pachters in het Flinke Ven, voortkomend uit de grondruil die wij in 2024 aldaar met de Provincie Limburg hebben gesloten. Het gros van onze gronden verpachten wij middels reguliere (langjarige) contracten. Ongeveer 70 hectare van ons eigendom zijn landbouwpercelen welke we voor periodes van 1,3 of 6 jaar verpachten.

Natuur

De gemeente heeft ongeveer 470 hectare aan bos- en natuurgebieden in eigendom. Deze liggen grotendeels in het Nationaal Park de Meinweg en in het Roerdal. We beheren de gronden op een duurzame wijze volgens de beheervisie voor de gemeentelijke bossen, natuurterreinen en landschapselementen. Hierbij houden we rekening met de natuurdoelen die gesteld worden vanuit de Natura 2000 beheerplannen. We voeren de werkzaamheden uit op basis van jaarlijkse werkplannen conform de richtlijnen van Forest Stewardship Council (FSC).

Water

Binnen projecten zorgt water en de wateropgave, die we als gemeente hebben, regelmatig voor uitdagingen. Er is niet altijd voldoende ruimte voor water aanwezig wat bijvoorbeeld kan leiden tot wateroverlast. Per project kijken we naar de lokale situatie en spelen daar zoveel als mogelijk op in. Dit kan uiteindelijk leiden tot de aankoop van gronden die we inzetten om water te kunnen bergen of te laten infiltreren in de ondergrond.

Paragraaf Lokale heffingen

Elke gemeente in Nederland kan zelfstandig belastingen en heffingen opleggen voor algemene en specifieke taken. De hoogte van lokale heffingen hangt af van de ambities van het bestuur. Deze paragraaf biedt overzicht van de geraamde inkomsten uit gemeentelijke heffingen, de tariefontwikkelingen, woonlastendruk, kostendekkendheid van tarieven en kwijtschelding.

Soorten heffingen

In de Gemeentewet en in enkele bijzondere wetten is geregeld welke lokale heffingen de gemeente aan de inwoners en bedrijven mag opleggen. Deze zijn te verdelen in:

- belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is en;
- belastingen om kosten mee te verhalen: de bestemmingsheffingen en rechten. De opbrengst is niet vrij besteedbaar maar is gerelateerd aan een gemeentelijke zorgplicht of aan specifieke dienstverlening.

De tarieven van alle heffingen voor 2026 worden vastgesteld in de raad van 6 november 2025 aansluitend aan de behandeling van de programmabegroting 2026.

We geven hieronder aan welke heffingen wij als gemeente opleggen.

Belastingen waarvan de opbrengst vrij besteedbaar is:

OZB (onroerendezaakbelasting)

De onroerendezaakbelasting (OZB) is de belangrijkste gemeentelijke belasting waarvan de opbrengst in de algemene middelen terechtkomt. De gemeente mag deze middelen vrij besteden.

De hoogte van de OZB-aanslag hangt af van:

- De WOZ-waarde van het pand, die jaarlijks wordt vastgesteld volgens de Wet waardering onroerende zaken (Wet WOZ).
- De tarieven die door de gemeenteraad worden vastgesteld.

Er zijn verschillende tarieven voor:

- Eigenaren van woningen
- Eigenaren van niet-woningen
- Gebruikers van niet-woningen

Beleid

- De opbrengsten uit de OZB stijgen in 2026 met 6% ten opzichte van de begroting 2025, dit is 2,1% op basis van de prijsontwikkeling en 3,9% op basis van afspraken die zijn gemaakt bij Roerdalen in Balans 1.0. Deze afspraken lopen door tot en met 2027.
- Ook uitbreidingen van het aantal objecten (areaaluitbreiding) zijn verwerkt in de opbrengstprognose.
- De OZB-tarieven worden bepaald op basis van de gewenste opbrengst en de ontwikkeling van WOZ-waarden. De WOZ-waarden voor 2026 (peildatum 1 januari 2025) zijn in oktober 2025 beschikbaar. Deze vormen de grondslag voor de OZB-aanslagen in 2026.

Toeristenbelasting

Toeristenbelasting is een algemene belasting die wij heffen. Deze belasting is bedoeld voor mensen die in de gemeente overnachten, maar daar niet staan ingeschreven. Zij maken namelijk wel gebruik van gemeentelijke voorzieningen.

De belasting geldt voor overnachtingen waarvoor betaald wordt. Degene die het verblijf aanbiedt (zoals een hotel of camping) moet de belasting afdragen aan de gemeente. Volgens de regels mag deze aanbieder de kosten doorberekenen aan de gasten die blijven overnachten.

Beleid

- Vanuit Roerdalen in Balans 2.0 is het voorstel aangenomen om een differentiatie van de toeristenbelasting door te voeren, waardoor duurdere accommodaties een grotere bijdrage leveren dan goedkopere.
- Conform de vastgestelde Kadernota 2025 worden de tarieven tot en met 2026 jaarlijks, voor zowel de campings en logiesverblijven als voor de overige verblijven, verhoogd met € 0,25 per persoon per overnachting.

Forensenbelasting

Met de forensenbelasting betalen mensen die een tweede woning hebben in de gemeente, maar er niet wonen, mee aan de kosten van algemene voorzieningen.

Hoewel deze eigenaren al onroerendezaakbelasting betalen, ontvangt de gemeente voor hen geen vergoeding via de algemene uitkering, zoals dat wel gebeurt voor inwoners.

De forensenbelasting wordt rechtstreeks opgelegd aan de eigenaar van de tweede woning, als die niet in de gemeente woont. Er zijn drie voorwaarden:

1. De eigenaar woont niet in de gemeente.
2. Hij of zij heeft meer dan 90 dagen per jaar de beschikking over de woning.
3. De woning is gemeubileerd.

Beleid

Doordat 2026 het eerste jaar is dat deze belasting wordt geheven zal eerst een tarief bepaald moeten worden. Bij de bepaling van het tarief is gekeken naar:

- De gemiste inkomsten uit de algemene uitkering en gemiste inkomsten uit de toeristenbelasting.
- De gemeentelijke heffingen die de eigenaar in 2026 aan Roerdalen moet betalen.
- Welke tarieven de twee andere MER-gemeenten en de andere Limburgse gemeenten hanteren.
- Door een grens aan te brengen, bij een WOZ-waarde van € 100.000, wordt rekening gehouden met de grootte, luxe en onderhoudsstatus van het object.

Bestemmingsheffingen en rechten

Reinigingsheffingen

- Afvalstoffenheffing

De afvalstoffenheffing is een bestemmingsbelasting voor afvalinzameling en -verwerking.

Huishoudens betalen een vastrechtbedrag plus kosten per lediging van de restafvalcontainer en per inworp in de ondergrondse container. Het vastrecht is afhankelijk van de containermaat (240, 140, 40, 60, 80 liter). Daarnaast is er een vastrecht voor huishoudens die alleen afval aanleveren via een ondergrondse container.

Het variabel tarief stijgt met de containermaat. Voor de gft-container zijn er geen aparte tarieven; deze zijn inbegrepen in het vastrecht. We mogen met de afvalstoffenheffing niet meer opbrengsten genereren dan de kosten die we hiervoor maken.

- Reinigingsrecht

We verzamelen naast huishoudelijk afval in een beperkt aantal gevallen ook afval in van bedrijven en instellingen. Voor deze diensten kan geen afvalstoffenheffing worden geheven. De kosten worden verhaald via het reinigingsrecht. Dezelfde tariefstelling als voor afvalstofheffing wordt hier gehanteerd

Beleid

- De systematiek van afvalinzameling heeft als doel om het restafval terug te dringen en om mensen te stimuleren om hun afval beter te scheiden alsmede meer afval te hergebruiken.
- Uitgangspunt van deze systematiek is dat een huishouden dat afval goed scheidt goedkoper uit is dan een huishouden dat z'n afval niet goed scheidt. Getracht wordt om een juiste balans te vinden tussen het vastrechtbedrag en het variabele ledigingstarief.
- Voor afvalstoffenheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkende tariefstelling.
- Met ingang van 2025 worden de kosten van kwijschelding toegerekend aan de afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

De rioolheffing is een belasting voor het beheer van het rioolstelsel, betaald door gebruikers van woningen en niet-woningen. De gemeente is verantwoordelijk voor afval-, hemel- en grondwater. De opbrengst wordt gebruikt voor de uitvoering van deze zorgplicht.

Beleid

- Met ingang van maart 2022 is het nieuwe rioleringsplan van kracht. Dit plan heeft een looptijd tot en met 2026. In dit plan is vastgelegd hoe wij omgaan met de gemeentelijke zorgplichten voor het stedelijk afvalwater, afvloeiend hemelwater en het grondwater. Hierbij is ook rekening gehouden met het veranderend klimaat.
- Voor rioolheffing is het uitgangspunt 100% kostendekkende tariefstelling.
- De wijze van toerekening van de rioolheffing is vanaf 2026 gewijzigd. De heffing is verlegd van gebruiker naar eigenaar. Door deze verlegging komt deze rioolheffing niet meer in aanmerking voor kwijschelding.
- Om de stijgende kosten en klimaatmaatregelen te kunnen blijven dekken worden de tarieven, conform het eerder genomen raadsbesluit GRP dd. 10-03-2022, met ingang van 2023 jaarlijks verhoogd met € 6,- (exclusief inflatie).

Leges

De gemeente heft leges voor het uitvoeren van specifieke diensten. De tarieven staan in de tarieventabel bij de legesverordening. De opbrengsten dekken kosten zoals personeel, huisvesting, materialen en kwaliteitsborging.

De tarieventabel is onderverdeeld in drie hoofdstukken:

- algemene dienstverlening: o.a. burgerlijke stand, paspoorten, rijbewijzen (hoofdstuk 1);
- omgevingsvergunningen: o.a. bouw-, aanleg- en sloopvergunningen (hoofdstuk 2), en;
- diensten onder de Europese Dienstenrichtlijn: o.a. horeca en evenementen (hoofdstuk 3).

Binnen hoofdstuk 1 en 2 van de legesverordeningen mag de gemeente kruissubsidiëring toepassen. Een overschot op de ene dienst mag een tekort op een andere dekken, zolang de totale baten niet hoger zijn dan de totale kosten. Op basis van Europese regelgeving mag dit niet binnen hoofdstuk 3.

Beleid

- Voor leges waarvoor geen wettelijk vastgestelde tarieven gelden, is het beleid om toe te groeien naar kostendekkende tarieven.
- Bij diensten waarvan de gemeente gebruik wil stimuleren, worden de tarieven bewust laag gehouden om geen financiële drempels op te werpen.
- Voorstel voor 2026 is om de tarieven minimaal (voor zover toegestaan) te verhogen met 2,1% inflatiecorrectie.

Begraafrechten

De gemeente heft begraafrechten voor het gebruik van gemeentelijke begraafplaatsen en aanverwante diensten.

Beleid

- Voorstel voor 2026 is om de tarieven te verhogen 2,1% inflatiepercentage, tenzij anders gewijzigd.

Bedrijven Investeringszone (BIZ)

De Wet op de bedrijveninvesteringszones stelt de gemeenteraad in staat om een BIZ-bijdrage te heffen voor onroerende zaken in een bedrijveninvesteringszone die niet hoofdzakelijk als woning dienen. Deze bestemmingsbelasting wordt op verzoek van ondernemers geheven en is verplicht voor alle ondernemers in het gebied. De opbrengst wordt als subsidie gegeven aan een door ondernemers opgerichte organisatie en mag alleen gebruikt worden voor extra voorzieningen in de openbare ruimte en online, gericht op veiligheid, aantrekkelijkheid en bereikbaarheid. De subsidie is niet bedoeld voor het onderhoud van gemeentelijke basisvoorzieningen.

Beleid

De huidige verordening BIZ Roerdalen loopt van 2021 tot 2025. De Stichting BIZ Roerdalen heeft de gemeente gevraagd om deze te verlengen tot 2030 en een nieuwe draagvlakmeting uit te voeren. Op 2 juli 2025 is de nieuwe verordening BIZ Roerdalen 2026-2030 vastgesteld en is een subsidie beschikbaar gesteld voor de draagvlakmeting. De verordening start bij voldoende draagvlak. De BIZ is budgetneutraal voor de gemeente; de bijdragen worden als subsidie uitgekeerd aan de Stichting BIZ Roerdalen.

Kwijtscheldingsbeleid

De gemeente heeft autonomie in het kwijtschelden van gemeentelijke belastingen binnen wettelijke kaders. Burgers met inkomsten uit een uitkering of AOW komen hoofdzakelijk in aanmerking komen voor kwijtschelding. Voor de bepaling of iemand in aanmerking komt voor kwijtschelding worden de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- de bestaanskosten worden voor 100% meegenomen, en;
- hanteren we een verruimde vermogensgrens (2025: wettelijk maximum € 2.000).

Door deze uitgangspunten komen burgers eerder in aanmerking voor kwijtschelding.

Door de aanpassing van de rioolheffing naar eigenaar wordt vanaf 2026 alleen nog maar kwijtschelding verleend voor het vastrecht van de afvalstoffenheffing.

Belastingopbrengsten 2026

Onderstaand is de raming van de belastingopbrengsten 2026 in vergelijking tot de raming 2025 opgenomen:

bedragen x € 1.000

Lokale heffingen	Begroting 2025	Begroting 2026
Belastingen		
Onroerende zaakbelasting woningen	3.794	4.026
Onroerende zaakbelasting niet-woningen	1.072	1.134
Toeristenbelasting	781	803
Forensenbelasting	-	30
Totaal Belastingen	5.648	5.992
Heffingen		
Reinigingsrechten en afvalstoffenheffing	3.221	3.372
Rioolheffing	2.566	2.648
BIZ-bijdrage	13	13
Totaal Heffingen	5.801	6.033
Leges en rechten		
Leges bouwvergunningen	702	919
Leges burgerzaken	185	206
Begraafplaatsrechten	80	82
Overige leges en rechten	44	47
Totaal Leges en rechten	1.011	1.254
Totaal lokale heffingen	12.459	13.279

Kostendekkendheid

Heffingen en rechten zijn maximaal 100% kostendekkend. Dit betreft een integrale kostprijs, inclusief overhead en (omslag)rente. Daarnaast omvatten de lasten ook bijdragen voor noodzakelijke onderhoud en vervanging van de betrokken activa (onder voorwaarden) en de omzetbelasting die, op basis van de Wet op het BTW compensatiefonds, recht geeft op een bijdrage uit het fonds.

Aangezien de kosten voor overhead en BTW niet direct zijn opgenomen in de begroting op de verschillende taakvelden worden deze extracomptabel toegerekend. In onderstaande tabellen wordt de berekening van de 100% kostendekkendheid inzichtelijk gemaakt.

Afvalstoffenheffing

Berekening kostendekkendheid afval	Begroting 2026	
	Bedrag	%
Kosten heffing		
Netto kosten		
Directe kosten	3.266.880	
Inkomsten, exclusief heffingen	- 632.671	
Netto kosten	2.634.209	78,1%
Toe te rekenen kosten		
Overhead	293.555	
BTW *1)	443.775	
Toe te rekenen kosten taakveld	737.330	21,9%
Totale kosten heffing	3.371.539	100,0%
Totale opbrengsten heffing	- 3.371.539	
Dekkingspercentage heffing	0	100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Rioolheffing

Berekening kostendekkendheid riolering	Begroting 2026	
	Bedrag	%
Kosten heffing		
Netto kosten		
Directe kosten	1.833.055	100,0%
Onttrekking voorziening rioleringen	- 9.948	-0,5%
Netto kosten	1.823.107	99,5%
Toe te rekenen kosten		
Overhead	590.526	32,2%
BTW *1)	234.183	12,8%
Toe te rekenen kosten taakveld	824.709	45,0%
Totale kosten heffing	2.647.816	144,4%
Totale opbrengsten heffing	- 2.647.816	
Dekkingspercentage heffing	0	100,0%

*1) De BTW zoals opgenomen in de tabel betreft (via BCF compensabele) BTW over gemaakte kosten in het kader van heffingen zoals riool- en afvalstoffenheffing.

Leges en begraafrechten

De berekeningen met de gegevens van de begroting 2026 waren bij het schrijven van deze begroting nog niet gereed. Bij de behandeling van de belastingverordeningen 2026 in november zal de kostendekkendheid van de legestarieven 2026 en begraafrechten 2026 alsnog in beeld gebracht en door uw raad vastgesteld worden.

Woonlasten

Bij de lastendruk kijken we naar de belastingen die een gemiddeld gezin aan de gemeente betaalt, op basis van OZB, afval en riolering. Hiervoor hanteren we de volgende uitgangspunten:

- een gemiddelde WOZ-waarde van € 325.000 bij de onroerend zaakbelasting
- een container van 140 liter en 8 ledigingen voor afvalstoffenheffing.

Ten opzichte van vorig jaar is de lokale lastendruk voor huurders gedaald, doordat de rioolheffing vanaf 2026 aan eigenaren wordt opgelegd.

Gemiddelde woonlasten	Eigenaar-bewoner	Huurder
Onroerendezaakbelastingen eigenaar	413,06	0,00
Afvalstoffenheffing	353,00	353,00
Rioolheffing	248,00	0,00
Totaal	1.014,06	353,00
Gemiddelde woonlasten 2025	973,38	584,00
Mutatie lokale lastendruk	4,18%	-39,55%

Woonlasten Coelo Atlas 2025

De lokale lastendruk van Roerdalen wordt vergeleken met andere gemeenten aan de hand van cijfers uit de "Atlas van de lokale lasten 2025". Deze atlas biedt jaarlijks een overzicht van gemeentelijke, provinciale en waterschapsheffingen. In de kolom rangorde staat welke plaats Roerdalen inneemt ten opzichte van het Limburgs en Nederlands gemiddelde van een meerpersoonshuishouden.

Eigenaar-bewoner	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Roerdalen	969	1.037	
Limburg	966	1.036	16
Nederland	964	1.053	177
Huurder	Eenpersoons-huishouden	Meerpersoons-huishouden	Rangorde
Roerdalen	542	610	
Limburg	367	436	26
Nederland	376	480	276

Let wel: het gaat hierbij om de cijfers 2025. De cijfers 2026 zijn pas in de loop van volgend jaar beschikbaar.

Paragraaf Verbonden partijen

Verbonden partijen zijn belangrijk omdat zij publieke doelen realiseren. Tegelijkertijd brengen deze verbonden partijen financiële, bestuurlijke en organisatorische risico's met zich mee.

Verbonden partijen zijn organisaties met bestuurlijke en financiële banden met de gemeente. De bestuurlijke band ontstaat als de gemeente stemrecht of een zetel heeft. Financieel belang is er als de gemeentemiddelen heeft verstrekt die bij faillissement verloren gaan of als financiële problemen op de gemeente kunnen worden verhaald.

We streven naar optimale realisatie van doelen uit de Kadernota en Programmabegroting. Samenwerking met andere partijen kan nuttig zijn, mits voordelen en nadelen goed worden afgewogen. De beoordeling en weging van factoren vereist zorgvuldigheid per partij. Kadernota voor samenwerking zijn vastgelegd in de nota 'Governance bij verbonden partijen' (2015).

Daarnaast voeren we periodiek een risicoanalyse uitgevoerd op basis van financiële kenmerken en bestuurlijke kenmerken. Dit leidt uiteindelijk tot de risicomatrix.

Overzicht verbonden partijen en risicobepaling

In onderstaand overzicht staan de financiële gegevens van de verschillende verbonden partijen opgenomen. We geven aan binnen welke programma's ze een bijdrage leveren aan het realiseren van onze doelstellingen.

Programma	Financiële gegevens verbonden partijen	Omvang belang	Financiële bijdrage 2026	Eigen vermogen 01-01-2026	Eigen vermogen 31-12-2026	Vreemd vermogen 01-01-2026	Vreemd vermogen 31-12-2026	Verwacht resultaat 2026
	Gemeenschappelijke regelingen							
1,2,3	Veiligheidsregio Noord Limburg (VRLN)	3,5%	-2.770	5.271	5.316	48.649	48.749	0
2	Westrom	12,1%	-2.782 ¹⁾	ntb	ntb	ntb	ntb	ntb
5	Reinigingsdienst Maasland	13,1%	-1.267	1.653	1.653	7.659	9.978	0
2,4,5,6,7,8	Servicecentrum MER	25,6%	-9.160	131	131	5.354	5.354	0
5,6,7,8	Belastingamenwerking Gemeenten en Waterschappen (BsGW)	1,4%	-382	2.070	2.427	6.367	6.080	0
4	Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)	17,0%	-4	-37 ²⁾	-40 ²⁾	138 ²⁾	187 ²⁾	1
2	Omnibuzz	1,3%	-953	786	779	6.722	7.254	0
4,5	Regionale uitvoeringsdienst Limburg-Noord ⁴⁾	3,8%	-82	716	716	2.089	2.104	0
2	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling (MGR) Sociaal Domein Limburg Noord	4,4%	848	0	0	3.580	3.409	0
	Vennootschappen en corporaties ³⁾							
4	Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg (OML)	12,5%	0	26.197	27.516	4.301	5.158	1.317
8	NV BNG	0,0%	37	4.721.000	4.777.000	110.819.000	123.614.000	294.000
6,8	Enexis Holding BV	0,4%	231	5.320.000	5.538.000	5.140.000	5.949.000	254.000
6	NV WML	1,4%	0	204.868	216.407	387.627	398.612	11.539
5	Nazorg Limburg BV (Bodemzorg Limburg)	0,9%	0	8.959	11.038	32.451	32.965	2.079
4	Zonnestation Montfort BV	100,0%	0	0	0	0	0	0
	Stichtingen en verenigingen ³⁾							
4	Ons WCL	20%	-40	271	ntb	32	ntb	ntb
3	Antidiscriminatie voorziening (ADV)	onbekend	0	235	204	103	127	-31
	Overige verbonden partijen							
4	Euregio Rijn-Maas-Noord (RMN)	2,4%	-15	367 ²⁾	ntb ²⁾	560 ²⁾	ntb ²⁾	ntb

1) € 98.000 gemeentelijke bijdrage / € 2.684.000 WSW participatiebudget

2) Cijfers 01-01-2024 en 31-12-2024

3) Eigen vermogen en vreemd vermogen en resultaat betreft jaarrekeningen 2024 (01-01-2024 en 31-12-2024)

4) Het betreft hier de cijfers op basis van de huidige RUD, zonder de verbreding per 1 april 2026. Hiervoor volgt nog een aangepaste begroting

In de risicomatrix is aangegeven hoe hoog het financiële risico en het bestuurlijke risico van de verschillende samenwerkingspartners is.

Tot slot is per verbonden partij opgenomen wat het openbaar belang en het bestuurlijk belang voor ons is, hoe de risicocapaciteit zich verhoudt en welke belangrijke ontwikkelingen er zijn. Ten aanzien van risico's geldt voor de gemeenschappelijke regelingen dat de deelnemers op basis van de Wet Gemeenschappelijke Regelingen altijd garant staan voor eventuele tekorten. Gemeenschappelijke regelingen zijn, net als gemeenten, verplicht om in hun begroting een paragraaf weerstandvermogen en risicomanagement op te nemen. Wij nemen hier dan ook alleen op hoe de verhouding is tussen hun beschikbare weerstandscapaciteit en hun benodigde weerstandscapaciteit.

Risicomatrix verbonden partijen			
Financieel risico	Bestuurlijk risico		
	Laag	Gemiddeld	Hoog
Laag	<ul style="list-style-type: none"> - NV BNG - NV WML - ADV 	<ul style="list-style-type: none"> - Ons WCL - RUD - Enexis Holding BV - Bodemzorg Limburg - Euregio Rijn-Maas-Noord 	
Gemiddeld	<ul style="list-style-type: none"> - BsGW - Grenspark MSN - Zonnestation Montfort BV 	<ul style="list-style-type: none"> - Westrom - Omnibuzz - RD Maasland - MGR SD M-LN - OML BV 	
Hoog		<ul style="list-style-type: none"> - Veiligheidsregio 	<ul style="list-style-type: none"> - Servicecentrum MER

Veiligheidsregio Limburg Noord	
Openbaar belang	De Veiligheidsregio behartigt de belangen van de gemeenten en hun ingezetenen op het gebied van brandweezorg, crisisbeheersing en publieke gezondheid.
Bestuurlijk belang	Alle deelnemende gemeenten hebben 1 stem in het algemeen bestuur.
Risico's	De benodigde weerstandscapaciteit is bepaald op € 1.013.907. De stand van de algemene reserve is begin 2026 begroot op € 280.000. Dit is lager dan de benodigde capaciteit.
Ontwikkelingen	<p>De VRLN gaat investeren in modern materieel, regionale slagkracht en specialistische teams. Het uitvoeren van het strategische huisvestingsplan maakt hier onderdeel van uit.</p> <p>De belangrijkste ontwikkeling binnen het onderdeel GGD zijn het toekomstbestendig maken hiervan. De uitdaging ligt in het aantrekken van voldoende personeel zodat de capaciteit op orde komt. Daarnaast streeft de GGD in 2026 naar het uitvoeren van de 'GGD Visie 2030'. De basis voor bouwstenen van een toekomstbestendige brandweer ligt in de visie Brandweezorg 2030. Met dit document als basis is een traject gestart om de brandweer te moderniseren en meer toekomstbestendig te maken.</p>

Veiligheidsregio Limburg Noord

Vanuit crisisbeheersing ligt de nadruk op de opgaven en uitdagingen vanuit zowel de Landelijke Agenda Crisisbeheersing en het eigen beleidsplan. In 2023 en 2024 is daarvoor het fundament gelegd. De komende jaren staan in het teken van de verdere uitwerking zodat eind 2027 de versterkingsopgaven gerealiseerd zijn.

De maatschappelijke en militaire dreigingen onderstrepen het belang van civiele bescherming. Samen met gemeenten, partners en inwoners wordt gebouwd aan een weerbare samenleving.

Westrom

Openbaar belang	Westrom re-integreert mensen die om welke reden dan ook een afstand hebben tot de arbeidsmarkt en vallen onder de Wet sociale werkvoorziening (Wsw), door middel van werk in de samenleving.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en met 2 leden in het algemeen bestuur.
Risico's	Het totaal van de gekwantificeerde risico's bedraagt in 2026 € 1,20 miljoen. Met een begrote reserve van 404.000 is de weerstandscapaciteit onvoldoende.
Ontwikkelingen	Westrom is per 1 januari 2025 voor een deel van de uitvoeringsorganisatie overgegaan naar Doon Roermond B.V. De GR Westrom blijft in stand om voor de vijf deelnemende gemeenten uitvoering te geven aan de Wsw. De feitelijke uitvoering van deze taak heeft het algemeen bestuur per 1 januari 2025 bij Doon neergelegd.

RD Maasland

Openbaar belang	Het vervullen van de zorgplicht van de lokale overheid ten aanzien van de inzameling van huishoudelijk afval en kunststof verpakkingsafval tegen de laagst mogelijke kosten met de meest optimale service.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 2 leden vertegenwoordigd in het algemeen bestuur en met 1 lid in het dagelijks bestuur.
Risico's	De gemeente betaalt mee aan een eventueel exploitatietekort.
Ontwikkelingen	<p>RD Maasland is bezig met de acquisitie en uitbreiding van het werkgebied/dienstverlening in Midden- en Noord- Limburg. Dit heeft ertoe geleid dat de gemeente Beesel en Horst aan de Maas vanaf 1 maart 2025 zijn toetreden tot RD Maasland.</p> <p>RD Maasland streeft ernaar om in het kader van circulaire economie, samen met andere gemeenten en/of collega-bedrijven, het ingezamelde afval zo veel als mogelijk her te gebruiken. In een Grondstoffenplan wordt beschreven welke beleidsveranderingen, acties en activiteiten gedaan worden in de transitie naar een circulaire economie. Deze zullen plaatsvinden op het gebied van:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Kwaliteit grondstoffen en verbeteren afvalscheiding○ Inzameling○ Brengvoorzieningen

RD Maasland

RD Maasland professionaliseert de bedrijfsvoering verder en werkt volgens Strategisch Meerjarenplan 2023-2028 aan regionale samenwerking en (circulaire) werkgelegenheid.

Servicecentrum MER

Openbaar belang

Het SC MER geeft uitvoering aan taken op het gebied van de omgevingsdienst, het sociaal domein en bedrijfsvoering. Middels deze samenwerking beogen we dat er zo efficiënt mogelijk wordt gewerkt, dat de kwetsbaarheid van de afzonderlijke gemeenten afneemt en de kwaliteit en klantgerichtheid toenemen.

Bestuurlijk belang

De colleges van de deelnemende gemeenten vormen het algemeen bestuur. Per gemeente is er één afgevaardigde in het dagelijks bestuur vertegenwoordigd.

Risico's

De totale omvang van de ingeschatte risico's bedraagt € 612.000. Dit is groter dan het beschikbare weerstandsvermogen van € 280.681.

Ontwikkelingen

In 2026 wordt verder geïnvesteerd op samenwerking in partnerschap. In dit kader worden een aantal thema's integraal opgepakt: inspelen op een krappe arbeidsmarkt, een gedurfde koers varen, toekomstbestendige digitale overheidsorganisatie en gezamenlijke dienstverlening.

Binnen het sociaal domein ligt de focus op het verbeteren van e-dienstverlening, met behoud van keuzevrijheid in contactkanalen en oog voor toegankelijkheid. Er wordt gewerkt aan een meer oplossingsgerichte werkwijze waarbij systemen minder leidend zijn. Daarnaast willen we het project Samen Doen Samen Leren een MER-breed vervolg geven door toevoeging aan het programma Dienstverlening.

De Omgevingsdienst optimaliseert de processen vanwege de Omgevingswet en de Wet kwaliteitsborging. Binnen de bedrijfsvoering ligt de nadruk op integraal werken over teams en de vier MER-organisaties.

Vanuit de MER-OD zullen medewerkers en dus deskundigheid overgaan naar de in ontwikkeling zijnde Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML). De exacte consequenties voor de MER-OD organisatie en de middelen zullen in 2026 duidelijker worden.

Op het gebied van informatisering is de aandacht gericht op digitale toekomstbestendigheid, informatiebeveiliging, privacy en het tegengaan van cyberdreigingen.

Belastingensamenwerking gemeenten en waterschappen	
Openbaar belang	BsGW behartigt als uitvoeringsorganisatie van het waterschap en de deelnemende gemeenten de zorg voor optimaal beheer en verwerking van (basis)gegevens en informatie, het heffen, innen en afdragen van de opbrengsten van lokale belastingen en het waarderen van belastingobjecten in het kader van de wet WOZ. Dit alles op basis van bedrijfseconomische principes.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur.
Risico's	BsGW heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoeringsrisico's. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de geïnventariseerde risico's is € 998.000. Het aanwezige weerstandsvermogen voor bestemming van het jaarrekeningresultaat 2024 bedraagt € 1.570.000. De ratio komt hiermee uit op 1,57.
Ontwikkelingen	<p>Na een periode van snelle groei richt BsGW zich in 2026 op stabilisatie, consolidatie en procesoptimalisatie op basis van het vigerend ondernemingsplan.</p> <p><i>Proceskosten en No Cure No Pay-bedrijven</i> No Cure No Pay-bedrijven blijven verantwoordelijk voor een aanzienlijk aantal WOZ-bezwaren, wat leidt tot hoge uitvoerings- en proceskosten. Middels het Belastingplan 2025 is de wegingsfactor voor bezwaren verlaagd, wat resulteert in lagere proceskostenvergoedingen voor WOZ-bezwaren.</p> <p><i>Samenwerkingsportaal en SOR</i> BsGW heeft de regie genomen in de ontwikkeling van een Samenwerkingsportaal voor efficiënte gegevensuitwisseling tussen de Basisregistratie Adressen en Gebouwen (BAG), de Basisregistratie Grootchalige Topografie (BGT) en de WOZ. Dit is een stap richting de landelijke Samenhangende Objectenregistratie (SOR), die nog in ontwikkeling is, met onduidelijkheid over de governance en financiering.</p>

Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)	
Openbaar belang	MSN versterkt de grensoverschrijdende samenwerking op het gebied van natuur, landschap, recreatie, toerisme, marketing en PR. Doelen zijn het behoud en de ontwikkeling van karakteristieke natuur- en cultuurlandschappen, het creëren van een gezamenlijke regionale identiteit en het verbeteren van recreatieve mogelijkheden aan beide zijden van de grens. Projecten, zoals natuur- en bosbrandpreventie, worden uitgevoerd met inzet van Europese subsidies, ondersteund door gezamenlijke marketing, milieu-educatie en voorlichting.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het Dagelijks bestuur en 1 lid in het algemeen bestuur.
Risico's	Verplichting naar rato van bijdrage (voor Roerdalen 17%) aan openstaande verplichtingen bij ontbinding en vereffening.
Ontwikkelingen	Het grenspark MSN continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Het Grenspark MSN ondersteunt de Veiligheidsregio in de uitvoering van het project natuurbrandmanagement. Daarnaast zijn ze trekker van het project

Grenspark Maas-Swalm-Nette (MSN)

Grensoverschrijdend ruiteren. Het project Kennisonwikkeling Natuurbrand gaat in uitvoering. Tot slot ondersteunt Grenspark MSN de samenwerking Limburgse Maasterrassen/ Nationaalpark de Meinweg.

Omnibuzz

Openbaar belang	Omnibuzz verzorgt het Collectief Vraagafhankelijk Vervoer (CVV) binnen de Wmo. Sinds 1 augustus 2024 is Omnibuzz ook verantwoordelijk voor het leerlingenvervoer op basis van de onderwijswetgeving. Daarbij neemt Omnibuzz administratieve, uitvoerende en controlerende taken over, in afstemming met gemeenten en andere betrokken partijen. De dienstverlening richt zich op optimaal vervoer voor reizigers en gemeenten.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	Omnibuzz heeft een risicoanalyse uitgevoerd op haar bedrijfsvoering risico's. Het totale benodigde weerstandsvermogen voor de geïnterpreteerde risico's is € 760.000. Het aanwezige weerstandsvermogen bedraagt € 726.000. De ratio komt hiermee uit op 0,96. De personele bezetting is kwetsbaar, mede door krapte op de arbeidsmarkt. Daarnaast zal er de komende jaren een toename van de vervoersaanvragen zijn door de toenemende vergrijzing.
Ontwikkelingen	Bevorderen van het zelfstandig reizen binnen het leerlingenvervoer. Denk daarbij aan vervoerscoaches.

Regionale Uitvoeringsdienst Limburg-Noord

Openbaar belang	De RUD Limburg-Noord richt zich op verbetering van de VTH-dienstverlening en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving. De focus ligt op risicovolle activiteiten en milieucriminaliteit. Sinds 1 januari 2018 werkt de RUD als netwerkorganisatie op basis van een gemeenschappelijke regeling.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	RUD heeft een totaal benodigd weerstandsvermogen voor de geïnterpreteerde risico van € 212.000. Het aanwezige weerstandsvermogen bedraagt € 205.000. De ratio komt hiermee uit op 0,97. Tevens lopen we als gemeente risico gedurende de omvorming van RUD LN. De implementatiekosten en structurele lasten kunnen afwijken van de geschatte lasten die we opgenomen hebben in onze begroting.
Ontwikkelingen	Per 1 april 2026 moet RUD Limburg Noord voldoen aan de landelijke robuustheid criteria. Dit betekent dat de huidige netwerkorganisatie omgevormd wordt naar een robuuste omgevingsdienst, de Omgevingsdienst Noord- en Midden-Limburg (ODNML). Vóór 1 april neemt de gemeenteraad hierover een besluit. Deze ontwikkeling heeft gevolgen voor de werkprocessen en de verdeling van taken, bij zowel de gemeente alsook de MER-OD. De consequenties hiervan zijn nog niet in beeld. De verwachting is dat de kosten in totaliteit stijgen. Hier is in de voorliggende begroting al rekening gehouden.

Modulaire Gemeenschappelijke Regeling Sociaal Domein Limburg-Noord

Openbaar belang	De regionale samenwerking voor Beschermd Wonen (BW), Maatschappelijke Opvang (MO) en Bemoeizorg & Preventie (B&P) waarborgt continuïteit en een regionale aanpak voor inwoners met complexe problematiek. De taken die bij het samenwerkingsverband zijn belegd zijn: Contractmanagement, Inkoop, Monitoring, Financieel beheer, Coördinatie van de toegang en Regie op het beleidsproces.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en met 1 lid in het algemeen bestuur.
Risico's	Er is een benodigd weerstandsvermogen van € 1.300.000 terwijl MGR zelf geen reserves hebben. Tot nu toe krijgen we echter nog altijd geld terug van de MGR. Het risico is dus laag.
Ontwikkelingen	De Midden-Limburgse gemeenten zijn een traject gestart om hun samenwerking te intensiveren en per 2026 ook op het gebied van inkoop, contractmanagement en datamanagement in het sociaal domein meer samen te gaan werken. Een plan van aanpak hiervoor wordt momenteel uitgewerkt.

NV BNG

Openbaar belang	BNG Bank financiert decentrale overheden en maatschappelijke instellingen met als doel maximale maatschappelijke impact, niet winstmaximalisatie. Dankzij het publieke eigenaarschap en beperkt werkterrein heeft de bank een zeer laag kredietrisico en kan zij scherp geprijsde financiering op de kapitaalmarkt doorgeven, wat leidt tot lagere kosten voor publieke voorzieningen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Het bedrag dat de bank jaarlijks aan dividend uitkeert is afhankelijk van de winst die de bank in enig jaar behaalt. Gelet op de omvang van de jaarlijkse inkomsten is dit risico zeer klein.
Ontwikkelingen	Geen ontwikkelingen voor 2026.

Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)

Openbaar belang	<p>OML is een onderneming (BV) die is opgericht door een aantal gemeenten in de regio Midden-Limburg. Doel is om namens de aandeelhoudende gemeenten het aanspreekpunt en Servicecentrum te zijn voor het bedrijfsleven. Getracht wordt om het vestigingsklimaat te verbeteren en de regionale economische structuur te versterken. De doelen van OML BV zijn als volgt:</p> <ul style="list-style-type: none">• het ontwikkelen, beheren en revitaliseren van bedrijfsterreinen in de regio;• het fungeren als intermediair tussen bedrijfsleven en overheidsorganisaties;• het uitvoeren van structuurversterkende projecten in de regio;• het bevorderen van en het invullen van de één loket functie binnen de gemeenten.
-----------------	--

Ontwikkelingsmaatschappij Midden-Limburg BV (OML)	
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Er zijn geopolitieke en landelijke ontwikkelingen zoals bijvoorbeeld de CO2-maatregelen en het Didam-arrest die op middellange termijn van invloed kunnen zijn op de verkoopprijzen. Uiteindelijk kan dat weer effect hebben op de waardering van de voorraadposities en toekomstige verkoopresultaten.
Ontwikkelingen	Vanaf volgend jaar is het nieuwe ondernemingsplan voor de periode 2026–2029 van kracht. Een ondernemingsplan waarbij er goed oog is voor het verder werken aan een sterke regio waar het goed wonen, werken en leven is.

Enexis Holding NV	
Openbaar belang	Enexis beheert het energienetwerk in Noord-, Oost- en Zuid-Nederland en zorgt voor betrouwbare en betaalbare energie voor ruim 2 miljoen aansluitingen. Als publieke netbeheerder werkt Enexis aan een duurzame energievoorziening door hoogstaande dienstverlening, tijdige netwerkontwikkeling, samenwerking met lokale partners en innovatieve oplossingen om de energietransitie te versnellen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Door de energietransitie investeert Enexis fors in het net, met als uitgangspunt financieel solide te blijven en minimaal een A-creditering te behouden. Dividenduitkeringen zijn afhankelijk van de jaarwinst; een deel kan worden ingehouden om investeringen, o.a. voor de regionale energiestrategie, te financieren. Risico's voor aandeelhouders zijn beperkt door het gereguleerde marktstelsel en de solide waarde van het bedrijf.
Ontwikkelingen	Enexis blijft inzetten op versnelling en uitbreiding van het netwerk. De vraag naar duurzame energie blijft echter sneller stijgen dan de uitbreidingen van het net. Alternatieve energiedragers, zoals groen gas, waterstof en warmtenetten spelen een belangrijke rol in een toekomstbestendig energiesysteem. Belangrijk is ook een goede samenwerking tussen de verschillende stakeholders voor het realiseren van de ambities en om samen snel tot goede oplossingen komen.

NV WML	
Openbaar belang	De kerntaak van WML is het duurzaam en doelmatig leveren van drinkwater aan inwoners, bedrijven en (overheids)instellingen in Limburg. WML stelt de openbare watervoorziening veilig, beschermt bronnen en stimuleert duurzaam gebruik van water.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Beperkt

NV WML	
Ontwikkelingen	Beschikbaarheid van drinkwater is een steeds grotere uitdaging: door klimaatverandering en groeiende vraag dreigt na 2030 een tekort. Ook de waterkwaliteit is een aandachtspunt: meer vervuilende stoffen in Maas- en grondwater maken zuivering steeds complexer en duurder. Aandacht voor de infrastructuur: grote delen van het leidingnet zijn verouderd en moeten worden vervangen: dit vraagt forse capaciteit en planning en zet de betaalbaarheid onder druk.

Bodemzorg Limburg	
Openbaar belang	Nazorg over twintig gesloten stortplaatsen in Limburg. De kernactiviteiten van Bodemzorg Limburg zijn: <ul style="list-style-type: none"> • Administratieve vastlegging van gegevens en verplichtingen per locatie. • Monitoring van stortlocaties en rapportage aan het bevoegd gezag. • Beheer en onderhoud van voorzieningen en naleving van eigendomsverplichtingen. • Vervanging of aanleg van voorzieningen waar nodig.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Beperkt.
Ontwikkelingen	Bodemzorg Limburg heeft de afgelopen jaren vanuit de financiële middelen van de nazorgvoorziening geïnvesteerd in de realisatie van een drietal zonneparken in Limburg. Reden hiervoor is dat het rendement op deze investeringen meer bedraagt dan 4,5% en hiermee voldoende zekerheid wordt verkregen ten aanzien van het rendement op de financiële middelen van de nazorgvoorzieningen. Daarnaast investeert men ook in zonneparken vanuit de beleggingsportefeuille.

Zonnestation Montfort	
Openbaar belang	Het vervullen van een bijdrage aan de duurzaamheidsopgaven van de gemeente Roerdalen.
Bestuurlijk belang	Vertegenwoordiging in de algemene vergadering van aandeelhouders.
Risico's	Het Zonnestation Montfort bevindt zich in de voorbereiding-/bouwfase. De meeste kosten zijn inzichtelijk, dus de onzekerheden op het benodigde investeringsbedrag nemen steeds meer af. Dit geeft ook duidelijkheid voor de operationele fase. Hierin is het nog af te sluiten stroomcontract met de bijbehorende voorwaarden het grootste risico.
Ontwikkelingen	Naar verwachting wordt de bouw van Zonnestation Montfort in de eerste helft van 2026 afgerond. Daarna wordt het zonneveld operationeel.

Ons WCL	
Openbaar belang	<p>De stichting heeft als doel:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het adviseren, ondersteunen en aanjagen van projecten in het kader van inrichting en beheer van het werkgebied. Zowel aan subsidiegevers als aan de indieners van deze te subsidiëren projecten. • Het zelfstandig uitvoeren van projecten alsmede het afmaken van lopende WCL-projecten. • Het in standhouden van een netwerk van organisaties, overheden en instellingen die werkzaam zijn of belang hebben bij de inrichting en het beheer van het landelijk gebied.
Bestuurlijk belang	Gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het algemeen bestuur.
Risico's	Klein
Ontwikkelingen	<p>Ons WCL continueert haar werkzaamheden voor de deelnemende gemeenten. Ons WCL heeft een coördinerende taak bij de subsidieaanvraag en uitvoering van de samenwerking Limburgse Maasterrassen/Nationaal Park De Meinweg. Ook volgt Ons WCL namens de regio Meinweg de ontwikkelingen in het landelijk gebied. Zij adviseren de gemeenten en vertegenwoordigen de regio in het overlegorgaan van de plattelandscoalitie.</p> <p>Door de ontwikkeling van de Samenwerking de Limburgse Maasterrassen is het mogelijk dat de bestaande stichting omgevormd wordt en nieuwe taken krijgt of dat Stichting Ons WCL wordt opgeheven en een nieuwe stichting wordt opgericht. Besluitvorming door ons College en uw raad zal hiervoor benodigd zijn.</p>

Anti-discriminatievoorziening (ADV Limburg)	
Openbaar belang	Discriminatie.nl Limburg heeft als doel het voorkomen en bestrijden van discriminatie en het bevorderen van gelijke behandeling in Limburg. Het in behandeling nemen van meldingen/klachten van discriminatie is daarbij een primaire taak. Evenals het registreren van en rapporteren over alle meldingen. De verschillende rapportages dienen vervolgens als basis voor gevraagde en ongevraagde adviezen aan lokale en nationale overheid.
Bestuurlijk belang	Er is geen vertegenwoordiging in het bestuur, er is geen sprake van aandelen.
Risico's	De risico's zijn beperkt. De stichting is volledig afhankelijk van gemeentelijke subsidies. Er zijn momenteel geen aanwijzingen dat deze subsidies niet langer zullen worden verstrekt.
Ontwikkelingen	De ministerraad heeft in 2024 groen licht gegeven om per 1 januari 2027 één landelijke organisatie op te richten met een regionale inbedding. Deze organisatie wordt rechtstreeks gefinancierd door het Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. De gedachte achter dit besluit is dat de huidige situatie – waarin regionale ADV's afhankelijk zijn van gemeentelijke subsidies – kwetsbaar is. Met een landelijke organisatie wil het kabinet meer continuïteit, uniformiteit en herkenbaarheid realiseren. Slachtoffers en omstanders van discriminatie moeten daarmee beter toegang krijgen tot ondersteuning.

Euregio Rijn-Maas-Noord	
Openbaar belang	De Euregio Rijn-Maas-Noord zet zich in om de Europese integratie tastbaar te maken voor de circa 2 miljoen inwoners van dit gebied. Ze wil het wederzijds begrip van de Nederlandse en Duitse inwoners van de Euregio versterken, de contacten verdiepen en samenwerking stimuleren. De Europese Unie, de deelstaat Nordrhein-Westfalen en de Nederlandse regering ondersteunen dit streven middels verschillende subsidieregelingen. De Euregio is ook verantwoordelijk voor het Grensinfopunt voor grenspendelaars.
Bestuurlijk belang	De gemeente is met 1 lid vertegenwoordigd in het dagelijks bestuur en met 3 leden in het algemeen bestuur.
Risico's	Risico's zijn beperkt, kleine organisatie met financiële reserve en bij ontbinding/liquidatie naar rato van stemmen verdeling kosten.
Ontwikkelingen	<p>Met de Euregio-visie 2030 gaat de Euregio Rijn-Maas-Noord de nieuwe uitdagingen aan. Er wordt gewerkt aan 6 thema's:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Wij gaan voor jouw toekomst • Wij planten 10 miljoen bomen • Wij zijn altijd mobiel en bereikbaar • Wij werken aan grensverleggende banen • Wij spreken dezelfde taal • Wij helpen je de grens over <p>De zes grote thema's staan voor het hele actiegebied van de euregio Rijn-Maas-Noord en hangen tegelijkertijd samen met het programma van de EU tussen 2021 en 2027. Tevens ondersteunt de Euregio in de samenwerkingen in de Regio Deal om de brede welvaart te stimuleren en de euregionale samenwerking te versterken</p>

Paragraaf Weerstandsvermogen en risicobeheersing

Inleiding

Risicobeheersing is een continu proces dat risico's identificeert, beoordeelt en vervolgstappen definieert. Het wordt toegepast in verschillende gebieden, waaronder financieel risicomanagement binnen de planning en control-cyclus. We streven naar een balans tussen bestuurlijke ambities en bijbehorende risico's. Inzicht in risico's stelt ons in staat om verantwoorde besluiten te nemen, zodat huidige en toekomstige investeringsrisico's in verhouding staan tot onze vermogenspositie. We hebben voldoende vermogen om de risico's op te vangen als onze ratio groter is dan 1.

Om onze risico's in kaart te brengen is een risicoprofiel opgesteld. Hierdoor wordt inzichtelijk wat op basis van deze risico's de benodigde weerstandscapaciteit is. Voor 2026 komt deze uit op € 3.114.700 afgerond.

De benodigde weerstandscapaciteit wordt afgezet tegen de beschikbare weerstandcapaciteit, bestaande uit de algemene reserve, de onbenutte belastingcapaciteit en de post onvoorzien. De beschikbare weerstandcapaciteit is € 16.994.000. Dit betekent dat onze ratio voor het weerstandsvermogen 5,5 (jaarrekening 2024: 7,5) is, dit is ruim voldoende.

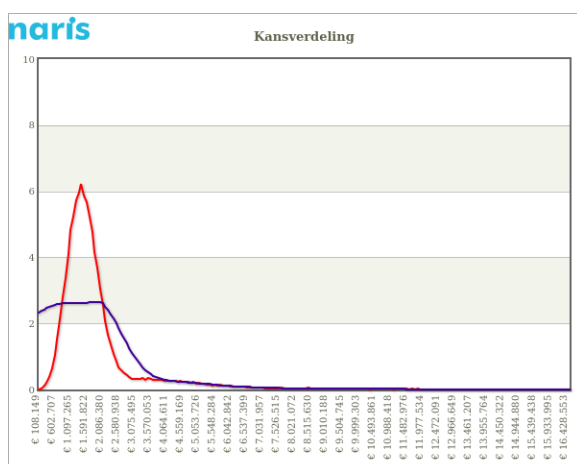
De verschillende onderdelen van risicomanagement worden hieronder verder uitgewerkt. Aan het eind van deze paragraaf gaan we in op een aantal andere financiële kengetallen die inzicht geven in onze financiële positie.

Risico-inventarisatie, beoordeling en kwantificering

Om het weerstandsvermogen te bepalen, moeten eerst de risico's in kaart worden gebracht die geen (afdoende) maatregelen hebben. Als de risico's bekend zijn is het van belang om deze te beoordelen en kwantificeren. Hierbij worden de risico's inhoudelijk beoordeeld:

- hoe groot is de kans dat een risico zich voordoet (waarschijnlijkheid) en;
- welke financiële impact heeft dit dan, zowel maximaal als verwacht.

Hierna wordt de risicoscore berekend via een risicosimulatie, De risicosimulatie wordt toegepast omdat het reserveren van het maximale bedrag ongewenst is. De risico's zullen immers niet allemaal tegelijk en in hun maximale omvang optreden. De kansverdeling en de benodigde weerstandscapaciteit bij verschillende zekerheidspercentages worden in de grafiek en tabel weergegeven, met een uitgangspunt van 90% zekerheid voor de weerstandsratio.

Zekerheidspercentage	Bedrag
10%	877.206
25%	1.152.783
50%	1.505.462
75%	1.946.926
80%	2.101.369
90%	3.114.719
95%	4.659.227

Risicokaart

Risico's waarvan de oorzaken en gevolgen in klassen ingedeeld zijn kunnen geplaatst worden in een risicokaart. De risicokaart geeft inzicht in de spreiding van de risico's naar kans en gevolg. De nummers in de risicokaart corresponderen met het nummer van het risico zoals beschreven in de risico-inventarisatie. Een risico dat in het groene gebied zit, vormt geen direct gevaar voor de continuïteit van de organisatie. Een risico dat een score heeft die in het oranje gebied zit, vraagt om aandacht. Een risico dat een risicoscore heeft die in het rode gebied zit vereist directe aandacht om te voorkomen dat de continuïteit van de organisatie wordt bedreigd.

Financieel

$x > € 1.000.000$	6,8,10		11		
$€ 500.000 < x < € 1.000.000$				3,13,16	
$€ 100.000 < x < € 500.000$		1,7	2,5,9,14	15	4,12
$€ 10.000 < x < € 100.000$					
$x < € 10.000$					
Kans	10%	30%	50%	70%	90%

Risico-inventarisatie

In de tabel op de volgende pagina's is per risico aangegeven:

- wat de risicogebeurtenis is;
- hoe we het risico hebben beoordeeld en gekwantificeerd;
- hoe we op het risico willen sturen om dit te beheersen;
- wat het maximale en het verwachte risico en in welke risico klasse het valt;
- hoe groot we de kans achten dat een risico zich voordoet;
- welke score een risico heeft op basis van bovenstaande inschattingen.

Label	Nr.	Risicobeoordening	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. klasse	Kans	Score
Algemene uitkering	1	Binnen de algemene uitkering kunnen zich een aantal risico's voordoen: 1. De plannen van het kabinet en de doorrekening daarvan in de gemeentefondsutkering zijn op dit moment nog niet duidelijk. 2. We ramen de onderschrijving van het BCF structureel, terwijl deze nog niet is opgenomen in de circulaire.	Wij beoordelen het risico dat er een negatief effect op treedt in de algemene uitkering laag in. 1. De onzekerheid uit de landelijke ontwikkelingen zijn niet te kwantificeren. 2. De onderschrijving van het BCF hebben we nu structureel opgenomen. Dit is echter afhankelijk van het uitgavenpatroon van alle andere gemeenten. We rekenen voorlopig met een nadelig effect van €320.000 ten opzichte van het nu geraamde bedrag.	Wij hebben zelf geen directe invloed op de omvang van de algemene uitkering. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet en de circulaire van het Rijk. We ondersteunen landelijke acties die inzetten op meer stabiliteit in de algemene uitkering.	96.000	320.000	3	30%	6
Bedrijfsvoering	2	De specifieke uitkering Tijdelijke regeling capaciteit decentrale overheden voor klimaat en energiebeleid loopt tot 2025. Uit deze uitkering dekken we structurele lasten voor de uitvoering. Het is waarschijnlijk dat deze gelden ook vanaf 2026 beschikbaar zijn, aangezien het beleid tot 2050 doorloopt. Daarom is € 400.000 aan structurele inkomsten opgenomen.	Wij beoordelen het risico dat er we geen uitvoeringsgelden ontvangen vanaf 2026 zeer laag. Zoals al gesteld loopt het klimaatbeleid nog een lange tijd door en is er voor de uitvoering hiervan ook capaciteit benodigd.	Wij hebben zelf geen directe invloed op het instellen van een toekomstige regeling omtrent de uitvoeringsgelden voor het klimaatbeleid. We spelen zoveel mogelijk in op aangekondigde wijzigingen en volgen hierover de berichtgeving op internet.	200.000	400.000	3	50%	9
Bedrijfsvoering	3	Gegevensveiligheid is cruciaal om privacyschendingen, economische schade en fysieke schade door systeemstoringen te voorkomen. Inwoners en ondernemers moeten vertrouwen hebben in de veiligheid van hun gegevens en de betrouwbaarheid van de informatie-uitwisseling door de gemeente.	Het jaarlijkse "Dreigingsbeeld Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten" van de IBD toont aan dat risico's zoals bedrijfscontinuïteit, imago schade en datalekken aanzienlijk blijven. Wij verwerken veel gevoelige persoonsgegevens, wat essentieel is voor digitalisering en het creëren van maatschappelijke en economische kansen, maar ook risico's met zich meebrengt. Verantwoord omgaan met deze gegevens is cruciaal, omdat de gevolgen van een beveiligingsincident ernstige verstoringen in de bedrijfsvoering kunnen veroorzaken.	Wij versterken de menselijke schakel door bewustwording en training voor medewerkers en bestuur. We bieden middelen voor veilige gegevensverwerking, met focus op beschikbaarheid, integriteit en vertrouwelijkheid van informatie. Privacy by design en security by design zijn geïntegreerd in onze processen.	50.000	1.000.000	4	70%	16
Financieel	4	Afwikeling FLO-gelden Veiligheidsregio Limburg Noord. Bij de overgang van Roermond naar VRLN is afgesproken dat FLO-gelden nog afgehandeld worden. Brandweerlieden kunnen FLO-aanvragen. Door wettelijke maatregelen, verschuivingen AOW-leeftijd en fiscale boetes, dient de juiste hoogte van het bedrag nog bepaald te worden. Uitgangspunt is dat de structurele lasten budgettair neutraal zijn. De bijdrage voor de voorziening wordt geraamd op € 112.000, met mogelijke verrekening met een batig saldo van de VRLN.	Op dit moment zijn we samen met de VRLN aan het zoeken naar een passende oplossing om de kosten FLO structureel op te nemen in de begroting van de VRLN. De gemeente Roerdaalen zal echter een eenmalig afkopsom moeten betalen voor het vormen van de benodigde voorziening.	Wij zijn in gesprek met de VRLN en de overige betrokken gemeenten om de omvang van de voorziening te beoordelen.	100.000	112.000	3	90%	15
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	5	Rendement investeren om te renderen is lager dan we hebben ingeschat. Lager rendement kan het gevolg zijn van vertraging in de projecten voor duurzame energieopwekking of reclame. Ook kan blijken dat het vooraf ingeschatte rendement lager is door kostenstijging en wisselende opbrengsten. Op dit moment lopen er nog 3 projecten dit betreft het zonnepark Montfort (zie ook risico 6), realiseren redamemasten en energiebesparing op eigen accommodaties.	We hebben sinds 2021 een beperkt aantal resultaten gehaald die leiden tot jaarlijkse inkomsten. Omdat de voorbereiding van veel projecten langer duurt realiseren we onze financiële doelen later dan 2024. De risico's inschatting van de lopende projecten is per project verschillend. We geven hier het gemiddelde aan.	We werken de verschillende projecten uit in businesscases. Hierdoor ontstaat duidelijkheid over de grootte van het te behalen rendement en het risico dat we lopen binnen het project. Ook geven we de momenten aan waarop wordt besloten of en hoe we tot uitvoering overgaan. Op basis hiervan worden de in de meerjarenbegroting opgenomen resultaatverbeteringen bijgesteld.	88.000	114.000	3	50%	9

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. Klasse	Kans	Score
Investeren in duurzaamheid en om te renderen	6	We hebben aan het Zonnestation Montfort een lening verstrekt en agio gestort. Als de realisatie niet door gaat lopen we het risico dat een deel van de lening niet terugontvangen wordt en dat we het agio moeten afschrijven. Daarnaast lopen we een risico met de begrote structurele opbrengsten.	Het risico zit er in bij geen doorgang van het project, dat deze extra investering wel gemaakt is maar heel lastig bruikbaar is voor andere doeleinden. Het moet namelijk op hetzelfde terrein zijn met dezelfde eigenschappen en dimensies. Daarom is dit lastig verkoopbaar. De mogelijke nieuwe eigenaar moet overeenstemming met Attero bereiken. Zij zijn en blijven eigenaar van de kabel en het eigendom is niet deelbaar.	Ook als het zonnestation nu niet rendabel zou blijken dan is het nog steeds beperkt mogelijk dit op een later moment alsnog te bouwen. De overeenkomst blijft geldig, net als de vergunning.	1.500.000	5.400.000	5	10%	5
Leningen en borgstellingen	7	Aan Laco Feel Fit, de eigenaar van het Apollocomplex, is circa 2/3e deel van de exploitatiebijdrage ten behoeve van het zwembad over de eerste 10 jaar vooruitbetaald in 2018. De gemeente loopt hierbij een financieel risico wanneer het Apollocomplex binnen deze 10 jaar niet levensvatbaar blijkt.	We hebben op dit moment geen signalen dat er sprake is van een vergoot risico voor gemeente.	Jaarlijks monitoren	0	208.300	3	30%	6
Leningen en borgstellingen	8	Afschrijving op achtervang Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW)	Voor het Waarborgfonds Sociale Woningbouw (WSW) staan wij per 1/07/2025 voor € 12.557.000 in de achtervangpositie. De woningbouwcorporatie heeft op 07/2025 een loan to value van 40%. Op grond van deze 40% is de kans dat de woningbouwcorporatie in de problemen komt dus al gering. Het WSW geeft tevens zelf aan dat op basis van risicomodellen en stress testen de kans zeer klein wordt geacht dat achtervang-gemeenten een renteloze lening moeten verstrekken als de andere buffers onvoldoende zijn.	Halverwege 2024 is de nieuwe vorm van garantstelling ingegaan voor nieuwe leningen. Bij nieuwe leningen wordt het risico voor de gemeente groter. We kunnen garantstelling alleen afwijzen als alle gemeenten waarin de woningcorporatie actief is het hierover eens zijn. Daarnaast wordt de afloop van de bestaande achtervangpositie jaarlijks gemonitord.	0	12.557.000	5	5%	5
Leningen en borgstellingen	9	De leningen die zijn versterkt aan de dorpshuizen in het kader van het accommodatiebeleid worden niet of deels terugbetaald.	Om de dorpshuizen klaar te maken voor de gewenste maatschappelijke functie was bij een aantal locaties een verbouwing nodig. De beheerstichting moet zelf voor financiering van een gedeelte van deze investering zorgen. Wanneer de beheerstichting hiervoor geen lening uit de markt kan halen, kan zij onder voorwaarden een beroep doen op de gemeente. Zij kan op dat moment tegen marktconforme voorwaarden bij de gemeente een lening afsluiten. Deze lening die ze van de gemeente ontvangen, lossen zij in maandelijkse termijnen af. Wanneer de dorpshuizen niet rendabel blijken te zijn, bestaat het risico dat de leningen niet verder afgelost worden.	Jaarlijks monitoren	170.750	341.500	3	50%	9
Leningen en borgstellingen	10	Het risico van borgstellingen is dat de debiteur de betalingen niet verricht aan ons of aan de geldverstrekker waarvoor wij borg staan. Een borgstelling kost niet direct geld. Wij geven met een borgstelling aan dat wij de restantschuld van de lening op ons nemen als de schuldenaar niet aan de verplichtingen voldoet. Op het moment dat wij aan de geldverstrekker (een deel van) de verplichting moeten voldoen, komt hiervoor een directe lening aan de schuldenaar in de plaats.	De borgstellingen aan Stichting Wonen Limburg, RD Maasland en OWL BV bedragen afgerond € 1,2 mln. We hebben hier in de afgelopen jaren nog nooit een kennisgeving ontvangen van de schuldeisers dat de schuldenaars niet aan hun verplichtingen voldoen. Toch loop je als borgnemer altijd een risico naar de toekomst toe. Daarom we nemen 5% van de borgstelling mee in het weerstandsvermogen.	Jaarlijks monitoren.	0	1.170.000	5	5%	5

Labels	Nr.	Risicogebeurtenis	Beoordeling en kwantificeren	Sturen en beheersen	Verwacht risico	Maximaal risico	Fin. Klasse	Kans	Score
Ruimtelijke ordening	11	Aankoop percelen binnen voorkeursrechtgebieden ten behoeve van uitvoering actieplan versnellen woningbouw.	Er worden momenteel gronden aangekocht door de gemeente in door de raad vastgestelde voorkeursrechtgebieden. In de aankooprij wordt rekening gehouden met het potentieel bouwen van woningen. De kans is echter aanwezig dat aangekochte percelen uiteindelijk niet voor woningbouw gebruikt gaan worden. Het risico in deze is dat we het bedrag wat we voor de grond betaald hebben niet terug verdienen.	Er worden alleen gronden aangekocht waarvan wij het momenteel zeer reëel achten dat er woningbouwontwikkeling in de toekomst plaats gaat vinden.	300.000	1.500.000	5	50%	15
Ruimtelijke ordening	12	Claims van derden vanwege ruimtelijke projecten en infrastructurele projecten	We zijn vaker zelf initiatiefnemer van projecten en daarmee ligt de verantwoordelijkheid voor claims, waaronder naadeelcompensatie ook bij de gemeente. Deze kunnen we dan niet verhalen op derden. En er worden ook kosten gemaakt voor het beoordelen van de claims.	We nemen in de risicoafweging bij nieuwe projecten dit aspect mee en proberen daar een zo goed mogelijke inschatting van te maken. Soms laten we al een onderzoek doen door een gespecialiseerd bureau om een goede inschatting te krijgen van schade of risico. Derden hebben de mogelijkheid om een claim of naadeelcompensatie in te dienen, echter dit gebeurt niet altijd.	55.000	150.000	3	90%	15
Ruimtelijke ordening	13	De areaaluitbreiding actieplan versnellen woningbouw is verwerkt in de begroting. Hiervoor zijn meeropbrengsten opgenomen bij de bouwlijes, extra opbrengsten OZB en uitkering gemeentefonds.	We hebben vooraf een inschatting gemaakt van de te verwachten opbrengsten doordat we meer willen gaan bouwen. Het is afhankelijk van de marktpartijen en marktomstandigheden en wettelijke ontwikkelingen of we de versnelling kunnen bereiken. We proberen als gemeente meer regie te voeren maar lopen daarbij vaak tegen dezelfde beperkingen aan zoals onderzoeken naar omgevingsaspecten en procedures tegen plannen.	De omgevingsvergunningen zijn een vraaggestuurd product, hoewel we in het kader van de woningbouwopgave hierin willen stimuleren hebben we geen invloed op het daadwerkelijke aantal aanvragen. Stijging van de OZB en de algemene uitkering gemeentefonds zijn hier een gevolg van.	320.000	570.000	4	70%	16
Sociaal domein	14	Het Ministerie kan de gemeente verplichten om een fysieke bibliotheekvestiging te realiseren. Op dit moment worden ons bibliotheeknetwerk zoals we dat in Roerdata hebben ontwikkeld, gedoogd.	Momenteel is het kabinet demissionair en wordt dit thema niet opgepakt. De verwachting is dat in 2026 weer een kabinet is gevormd en dit thema weer wordt opgepakt. Hoe groot dit risico is, is moeilijk in te schatten.	Wij blijven bij ons standpunt over de wijze waarop wij de bibliotheekvoorziening hebben geregeld.	60.000	300.000	3	50%	9
Sociaal domein	15	In de jeugdzorg zitten veel open-einde regelingen. Zeker de open-einde regeling voor duurdere jeugdzorg is een groot risico. Een extra traject in dit kader kost € 160.000	We zijn van de raming voor de duurdere jeugdzorg uitgegaan van ervaringscijfers van de afgelopen jaren. We zijn echter verplicht om extra aanvragen te financieren. Daarom nemen we als extra risico nog 2 extra duurdere zorg trajecten op.	Met de arrangementenmonitor krijgen we steeds meer ervaringscijfers en daardoor inzicht in de ontwikkelingen in het sociaal domein. We monitoren de ontwikkelingen en sturen zo nodig bij.	160.000	320.000	3	70%	12
Verbonden partijen	16	Verbonden partijen voeren een deel van ons beleid uit. Dit gebeurt onder meer door gemeenschappelijke regelingen (GR). GR's hebben te maken met risico's die voor hen specifiek zijn. Deze hebben we per partij opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Voor alle verbonden partijen geldt dat er momenteel veel onzekerheden zijn in de omgeving waarin zij werkzaam zijn. Wanneer risico's bij verbonden partijen uiteindelijk uitgroeien tot feitelijke gebeurtenissen, zal dit ook bij de ons tot dilemma's leiden. Ofwel doordat er een (financieel) beroep op ons gedaan wordt, ofwel doordat de dienstverlening van de verbonden partij aan onze inwoners verandert.	We nemen een inschatting op voor de mogelijke bijbetaling als gevolg van een nadelig exploitatieresultaat of tussentijdse begrotingsbijstellingen. We schatten dit in op 5% van de totale bijdragen.	We houden de ontwikkelingen van de gemeenschappelijke regelingen bij en nemen onze standpunten mee in het algemeen bestuur. Waar we zitting hebben in het dagelijks bestuur zijn we kritisch op de voorstellen die aan de deelnemers worden voorgelegd. Bij de advisering over zienswijzen die de raad kan indienen op begrotingen en begrotingswijzigingen van de gemeenschappelijke regelingen houden we dezelfde koers aan als die we uitdragen in de algemene besturen van de gemeenschappelijke regelingen.	360.000	720.000	4	70%	16

Naast de risico's in bovenstaande tabel hebben we ook nog een aantal risico's waarvan de impact niet of moeilijk te bepalen. Deze risico's hebben we hieronder weergegeven.

Juridische geschillen

Het besturen van een gemeentelijke organisatie vereist voortdurende besluitvorming. Besluiten kunnen negatieve gevolgen voor bedrijven en inwoners hebben en daardoor leiden tot juridische geschillen en procedures. Indien besluiten geen standhouden bij de rechter, kan dit (grote) financiële risico's met zich meebrengen, zoals proceskosten en griffierechten.

Ook als we besluiten niet tijdig nemen kan dit leiden tot financiële risico's. We lopen dan het risico op het verbeuren van een dwangsom.

Daarnaast bewegen we ons steeds meer op het snijvlak tussen markt en overheid. Dit vraagt bewustwording in de organisatie over de inzet van publieke middelen, vooral in het mededingingsrecht.

Verder zijn we bezig met dorpsgericht werken. Deze manier van werken gaat uit van vertrouwen in de burger en het zo veel mogelijk praktisch aanpakken en oplossen van zaken. Dit uitgangspunt past bij de gewenste ontwikkelingen binnen Roerdalen. Wel is het van belang dat vanuit juridisch oogpunt gezocht wordt naar een balans tussen praktische oplossingen en wettelijke mogelijkheden en risico's.

Tot slot krijgen we als gemeente ook claims binnen met betrekking tot aansprakelijkheid. Deze claims kunnen voortvloeien uit besluiten, een overeenkomst (contractuele aansprakelijkheid) of uit de wet, zoals bij een onrechtmatige daad. Denk bij dit laatste aan bijvoorbeeld schade door achterstallig onderhoud of schade door opgewekt vertrouwen.

Beoordelen en kwantificeren

De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen

Het risico op juridische geschillen verkleinen we door, voordat we besluiten nemen, de gevolgen en de risico's zo goed mogelijk in beeld te brengen. Voor aansprakelijkheidstellingen hebben we een verzekering afgesloten. Daardoor is het risico bij deze claims meestal beperkt tot het eigen risico. Gezien de Wet open overheid is het verder van belang om als gemeente transparant en toegankelijk te zijn en de informatiehuishouding op orde te hebben.

Maatschappelijke ontwikkeling en aanpassing wet en regelgeving

Maatschappelijke ontwikkelingen beïnvloeden onze taken en uitgaven steeds sneller, wat leidt tot onverwachte kosten die vaak niet volledig gedekt worden door rijksuitkeringen (SPUK of Algemene Uitkering). Dit probleem is actueler en omvangrijker dan voorheen. We willen enkele specifieke ontwikkelingen benoemen.

Jeugdzorg

Jeugdzorgorganisaties komen steeds vaker in financiële problemen door stijgende kosten. De huidige bedrijfsvoering sluit onvoldoende aan bij deze ontwikkelingen, en de vastgestelde tarieven – hoewel gebaseerd op kostprijsonderzoeken – blijken in de praktijk niet toereikend door o.a. veranderingen in de zorgvraag.

Steeds meer organisaties trekken aan de bel en vragen om financiële steun. Wanneer zo'n verzoek wordt gedaan, kunnen we dit niet zomaar afwijzen. Doen we dat toch, en oordeelt de provincie dat onze afwijzing onterecht is, dan grijpt zij in en worden wij alsnog verantwoordelijk voor de kosten.

Dit is dan ook een stevige onzekerheid en een mogelijk financieel risico. En hoewel nog lastig te kwantificeren, willen we deze onzekerheid wel noemen in deze paragraaf.

Subsidies ruimtelijke ontwikkelingen

Het Rijk en de provincie ontwikkelen subsidieregelingen voor ruimtelijke projecten, zoals woningbouw. Aanvragen moeten vaak via gemeenten ingediend worden, ook voor derden. Gemeenten lopen risico's bij terugbetaling van subsidies of als achteraf blijkt dat er sprake is van staatsteun. Voor nieuwe projecten met derden brengen we de risico's vooraf beter in kaart, voordat er besluiten worden genomen.

Beoordelen en kwantificeren

De impact en de kans is moeilijk te vertalen in een risicoscore.

Sturen en beheersen

Dit risico kunnen we verkleinen door de maatschappelijke en landelijke ontwikkelingen nauwgezet te volgen en daar waar mogelijk in een vroegtijdig stadium inschattingen proberen te maken wat een ontwikkeling voor de gemeente Roerdalen kan betekenen.

De weerstandscapaciteit en ratio weerstandsvermogen

Bij de weerstandscapaciteit kan onderscheid worden gemaakt tussen incidentele en structurele capaciteit en tussen directe en indirecte capaciteit.

De *incidentele weerstandscapaciteit* is de algemene reserve. Deze kan een eenmalig ingezet worden om calamiteiten op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortgang van andere taken.

De *direct beschikbare weerstandscapaciteit* bestaat uit middelen die direct kunnen worden gebruikt voor de kosten van een calamiteit.

De *structurele weerstandscapaciteit* verwijst naar het vermogen om eenmalige calamiteiten op te vangen zonder dat dit invloed heeft op de voortgang van de taken.

De *niet direct beschikbare weerstandscapaciteit* zijn de onbenutte belastingcapaciteit en stille reserves. Om deze beschikbaar te krijgen moeten eerst trajecten in gang worden gezet.

De benodigde weerstandscapaciteit bedraagt op basis van de geïnventariseerde risico € 3.114.719. Voor de berekening van de ratio weerstandsvermogen wordt de beschikbare weerstandscapaciteit afgezet tegen de benodigde weerstandscapaciteit.

bedragen x € 1.000

Weerstandscapaciteit per 1-jan-2026	Structureel	Incidenteel	Totaal
Direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Algemene reserve	-	15.912	15.912
Post onvoorzien	26	-	26
Direct beschikbare weerstandscapaciteit	26	15.912	15.938
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit			
Onbenutte belastingcapaciteit	1.057		1.057
Stille reserves		p.m.	-
Niet direct beschikbare weerstandscapaciteit	1.057	-	1.057
Beschikbare weerstandscapaciteit	1.083	15.912	16.995
Benodigde weerstandscapaciteit			3.115
Ratio weerstandsvermogen			5,5

Kengetallen financiële positie

De financiële kengetallen vergroten het inzicht in de financiële positie van onze gemeente. Een getal op zichzelf zegt niet meteen iets. Op basis van de onderlinge verhouding wordt een beoordeling de financiële positie gegeven. Voor de streefwaarden voor de bepaling van de financiële positie gebruiken we de signaleringswaarde uit het "Gemeenschappelijk Financieel Toezichtkader" van de Provincie.

Kengetallen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Verplichte kengetallen						
1a. Netto schuldquote	18,8%	74,3%	83,4%	86,9%	92,8%	91,0%
1b. Netto schuldquote gecorr. voor alle verstrekte leningen	16,1%	69,1%	75,4%	79,3%	85,4%	84,0%
2. Solvabiliteitsratio	41,8%	29,8%	25,9%	23,5%	21,1%	20,8%
3. Grondexploitatie	0,2%	-0,3%	1,1%	1,1%	1,1%	1,1%
4. Structurele exploitatieruimte	-0,9%	0,3%	0,7%	0,4%	-1,4%	-0,4%
5. Gemeentelijke belastingcapaciteit	92,8%	100,1%	104,6%	102,8%	102,8%	102,8%
Eigen kengetallen						
6. Ratio weerstandsvermogen	7,5	6,8	5,5	5,3	5,1	5,2
7. Omvang algemene reserve (x € 1.000)	14.540	13.055	15.357	14.927	14.964	14.964

Conclusie

In de loop van de begroting zoals, deze nu voorligt, zien we bij een aantal kengetallen een verslechtering in de loop van de jaren. Als we dit echter vergelijken met de financiële kengetallen uit het meerjarig perspectief van vorig jaar (zie begroting 2025) dan is er toch een significante verbetering.

De afzonderlijke kengetallen zeggen nog weinig over de financiële positie. De kengetallen zullen altijd in samenhang moeten worden gezien, omdat ze alleen gezamenlijk en in hun onderlinge verhouding een goed beeld kunnen geven van de financiële positie van een gemeente.

Voor de beoordeling van de financiële positie is het belangrijk dat zowel naar de balans als naar de exploitatie wordt gekeken. In de kengetallen structurele exploitatieruimte en belastingcapaciteit komt tot uitdrukking of de gemeente over voldoende structurele baten beschikt, en welke

mogelijkheid er is om de structurele baten op korte termijn te vergroten. De kengetallen netto schuldquote en netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen, solvabiliteitsratio en grondexploitatie hebben betrekking op de balans.

De netto-schuldquote loopt in de komende jaren op. Dit hangt samen met de grote investeringen die we voor de komende jaren hebben gepland en waar we deels ook leningen voor moeten afsluiten. Ook de terugloop van de solvabiliteitsratio hangt hier mee samen. Het eigen vermogen blijft in de komende jaren namelijk nagenoeg gelijk, terwijl het vreemd vermogen toeneemt. Hoewel de begroting 2026 en 2027 structureel sluitend is, zien we voor de jaren daarna tekorten ontstaan. Hierdoor verslechterd dan ook logischer wijze de indicator voor structurele exploitatieruimte.

[Uitleg kengetallen](#)

Netto schuldquote

De netto schuldquote beoordeelt de schuld als percentage van de inkomsten. Een lage netto schuldquote wijst op lagere druk van rente en aflossingen. Hoe lager het percentage, hoe gunstiger. Voor een nauwkeurig beeld wordt het schuldbedrag gecorrigeerd met het doorgeleende bedrag.

Solvabiliteitsratio

Dit kengetal geeft inzicht in de mate waarin wij in staat zijn aan onze financiële verplichtingen te voldoen. Dit gebeurt door het eigen vermogen uit te drukken in een percentage van het totale vermogen.

Grondexploitatie

Dit kengetal is relevant door de impact van grondexploitatie op de financiële positie van een gemeente. Hiervan is vooral sprake als een gemeente geldleningen heeft afgesloten om grond van toekomstige woningbouwprojecten te verwerven.

Structurele begrotingsruimte

Het kengetal toont de structurele begrotingsruimte aan door de structurele lasten te vergelijken met de totale baten. Een positief percentage duidt op voldoende structurele baten om de lasten te dekken, wat resulteert in een structureel sluitende begroting.

Belastingcapaciteit

De belastingcapaciteit geeft inzicht in de mate waarin bij het voordoen van een financiële tegenvaller in het volgende begrotingsjaar kan worden opgevangen of ruimte is voor nieuw beleid. We maken gebruik van de cijfers van Coelo (atlas lokale lasten).

Paragraaf Financiering

Inleiding

Wij financieren onze activiteiten met eigen middelen en geleend geld. Daarnaast hebben we nu nog geld belegd in obligaties. Soms verstrekken we leningen voor publieke taken. De financiering is gebonden aan wettelijke kaders van de Wet financiering decentrale overheden (Fido).

Uitgangspunt bij financiering is het beheersen van risico's. De wettelijke regels zijn er op gericht grote rentefluctuaties te vermijden. Gedurende het jaar trekken we kort geld aan omdat de geldstromen niet synchroon verlopen.

Beleid

De belangrijkste doelen van ons beleid zijn:

- voorzien in de financieringsbehoefte op korte en lange termijn tegen zo laag mogelijk (rente)kosten;
- vanuit onze publieke taak, waar nodig, instellingen helpen bij hun financiering, en;
- risico's beheersen en beperken bij het aangaan of het verstrekken van een lening;

Het uitgangspunt hierbij is om het renteresultaat voor de gemeente zo gunstig mogelijk te houden. . Ondanks de beperkte obligatieportefeuille die in 2027 eindigt, evalueren we de verkoop van een deel ervan voordat we langlopende leningen aangaan. De meeste leningen zijn bij de Bank Nederlandse Gemeenten afgesloten, en we spreiden deze om renterisico's te beperken. Bij nieuwe leningen kijken we naar aflossing in termijnen of aan het einde van de looptijd. Door de afname van de obligatieportefeuille en de groeiende financieringsbehoefte wordt een goede liquiditeiten begroting steeds belangrijker. In 2026 willen we hier dan ook een verbeteringslag in maken.

Voor leningen op de korte termijn wordt gekeken naar het daadwerkelijke banksaldo. Op basis hiervan worden kasgeldleningen met verschillende looptijden afgesloten, variërend van 2 weken tot 2 maanden.

Bij het verstrekken van leningen of borgstellingen worden zekerheden gesteld. Instellingen en verenigingen moeten eerst zelf zorgen voor hun financiering. Alleen als dat niet lukt, kan de gemeente om een lening of borgstelling worden gevraagd, met voorkeur voor borgstelling.

Hoeveel lenen we als gemeente?

Financieringsbehoefte ontstaat door investeringen en leningen aan derden. Investeringsbehoefte betreft bijvoorbeeld onze gebouwen, wegen en riolering, maar ook de investeringen in het kader van duurzaamheid en in projecten zoals actieplan versnellen woningbouw. Wij gaan nagenoeg geen financiering aan voor specifieke investeringen of projecten maar kijken naar totaal financiering.

In de afgelopen jaren is de omvang van onze leningenportefeuille gestegen. Voor de komende jaren voorzien we dat we opnieuw meer geld zullen moeten lenen. Dit is onder meer te wijten aan de aanzienlijke investeringen in infrastructurele projecten en faciliteiten. Daarnaast betreft het ook de voorfinanciering van de kosten in het kader van het actieplan voor het versnellen van de woningbouw.

In het onderstaande overzicht is de ontwikkeling van de leningenportefeuille weergegeven. Begin 2025 hebben we in totaal 6 uitstaande leningen, waarvan de laatste in 2038 zal worden afgelost. Het gemiddelde rentepercentage van de reeds uitstaande leningen bedraagt 2,14%. Voor de nieuw af te sluiten leningen hanteren we een percentage van 3% (volgens de afspraak in de kadernota 2026).

bedragen x € 1.000.000

Leningenportefeuille	Begroting	MJR	MJR	MJR
	2026	2027	2028	2029
Stand per 1 januari	27	31	35	38
Nieuwe leningen	6	6	6	6
Reguliere aflossingen	- 2	- 2	- 3	- 3
Vervroegde aflossingen	-	-	-	-
Stand per 31 december	31	35	38	41

De toename van de leningen portefeuille betekend dat de rentekosten in de komende jaren ten opzichte van 2025 met afgerond € 350.000 toenemen.

Waar hebben we ons geld in belegd?

De gemeente bezit aandelen in vennootschappen. Deze zijn opgenomen in de paragraaf verbonden partijen. Meest recent is de deelneming in de BV Zonnestation Montfort, waar we voor 100% eigenaar van zijn. Naast de aandelen hebben we hier ook een agio gestort van € 1,4 mln.

In 2010 zijn de opbrengsten van de verkoop van aandelen Essent in obligaties belegd. De marktwaarde van deze belegging was op 30 juni 2025 € 1,500 mln. Het cumulatief rendement dat we tot nu toe hebben behaald over de obligatieportefeuille bedraagt 50,70%.

De verdeling van de obligaties per 30 juni 2025 is als volgt:

bedragen x € 1.000

Verdeling obligaties	Overheid en overheidsgelateerd		Financiële instellingen		Totaal	
	Bedrag	%	Bedrag	%	Bedrag	%
Rating						
AAA	727	48%	-	0%	727	48%
AA	670	45%	103	7%	773	52%
A	-	0%	-	0%	-	0%
BBB	-	0%	-	0%	-	0%
Totaal	1.397	93%	103	7%	1.500	100%

Alle obligaties voldoen aan de voorwaarden die bij aanschaf in het treasury statuut stonden. Obligaties met een rating tussen A en AAA zijn kredietwaardig. Dat wil zeggen van goede kwaliteit, de kans op terugbetaling is nagenoeg gegarandeerd.

In de komende jaren zullen jaarlijks obligaties vrijkomen, met de laatste aflossing in 2027. Nieuwe beleggingen in obligaties zijn niet meer toegestaan door verplichte schatkistbankieren. Afgeloste obligaties worden gebruikt als financiering of op de rekeningcourant bij het Rijk geplaatst. Onderstaand is het vrijvalschema vanaf 30 juni 2025.

bedragen x € 1.000

Vrijval obligaties	Nominaal bedrag	rente-baten
Jaar van vrijval		
2025	700	72
2026	100	40
2027	585	37
	1.385	

Risicobeheersing

Door het Rijk zijn verschillende normen gesteld die erop moeten toe zien dat overheidsinstellingen op verantwoorde wijze met hun financiering omgaan. Deze normen zijn:

- de kasgeldlimiet;
- de renterisiconorm;
- het EMU-saldo;
- het drempelbedrag voor schatkistbankieren.

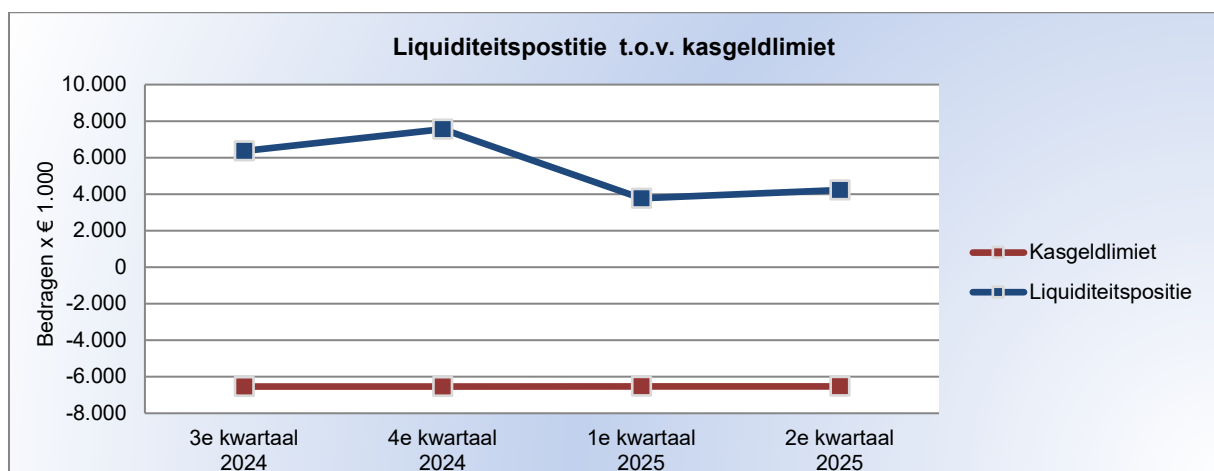
Kasgeldlimiet

Beheersing van het renterisico op korte schuld wordt weergegeven in de kasgeldlimiet.

bedragen x € 1.000

Liquiditeitspositie t.o.v. kasgeldlimiet	3e kwartaal 2024	4e kwartaal 2024	1e kwartaal 2025	2e kwartaal 2025
Netto vlottende schuld				
Omvang vlottende schulden	- 291	- 255	- 208	- 302
Omvang vlottende middelen	6.069	7.305	3.565	3.917
Netto vlottende schuld (+) of overschot middelen (-)	- 6.360	- 7.560	- 3.773	- 4.219
Toegestane kasgeldlimiet				
Omvang begroting (=grondslag)	76.896	76.896	76.825	76.825
Kasgeldlimiet (in % van de grondslag)	8,5%	8,5%	8,5%	8,5%
Minimum bedrag	300	300	300	300
Toegestane kasgeldlimiet	6.536	6.536	6.530	6.530
Toets kasgeldlimiet				
Ruimte onder kasgeldlimiet	12.896	14.096	10.303	10.749
Overschrijding van de kasgeldlimiet				

Met deze limiet wil de wetgever voorkomen dat uitsluitend kortlopende leningen worden afgesloten. Deze leningen zijn aantrekkelijk bij lage rente, maar het risico van stijgende rente bij herfinanciering is groot. Gemeenten mogen maximaal 8,5% van het begrotingstotaal gebruiken voor kortlopende leningen. Volgens de wet Fido mag de kasgeldlimiet twee kwartalen achtereen worden overschreden zonder extra maatregelen. Tot en met het 2de kwartaal van 2025 is deze limiet niet overschreden.

Renterisiconorm

De renterisiconorm beheerst het renterisico op langlopende schuld. Deze norm beperkt tegenvallers door een optimale opbouw van de leningenportefeuille. Jaarlijkse aflossingen en herfinanciering mogen maximaal 20% van het begrotingstotaal zijn. Een goede spreiding van de looptijd waarborgt flexibiliteit en minimaliseert rentekosten.

bedragen x € 1.000

Renterisico	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Renterisico vaste schulden				
Renteherzieningen	-	-	-	-
Herfinanciering	-	3.000	4.000	-
Renterisico vaste schulden	-	3.000	4.000	-
Toegestane renterisiconorm				
Omvang begroting 2026 (=grondslag)	74.371	74.371	74.371	74.371
Renterisiconorm (in % van de grondslag)	20,0%	20,0%	20,0%	20,0%
Minimum bedrag	2.500	2.500	2.500	2.500
Toegestane renterisiconorm	14.874	14.874	14.874	14.874
Toets renterisiconorm				
Ruimte onder renterisiconorm	14.874	11.874	10.874	14.874
Overschrijding renterisiconorm				

EMU-saldo

Landen in de EMU moeten zich houden aan begrotingsvoorschriften, waaronder limieten voor de overheidsschuld, met een jaarlijkse groei van netto overheidsschuld van max. 3% van het bbp. Nederland heeft deze normen vastgelegd in de Wet houdbare overheidsfinanciën, die ook voor gemeenten geldt. Het EMU-saldo, het verschil tussen inkomsten en uitgaven, kan een tekort of overschot zijn. Decentrale overheden moeten dit saldo berekenen voor nationale bepalingen.

bedragen x € 1.000

Berekening EMU-saldo via exploitatie en balans (volgens EMU-enquête)	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
1. (+) Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q. onttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c).	1.419	- 1.145	- 817	- 1.466	- 810
2. (-) Mutatie (im)materiële vaste activa	22.531	12.249	4.942	4.114	3.072
3. (+) Mutatie voorzieningen	779	- 625	- 240	- 709	- 337
4. (-) Mutatie voorraden (incl. bouwgronden in exploitatie)	1.989	337	-	-	-
Berekend EMU-saldo	- 22.322	- 14.356	- 5.999	- 6.289	- 4.219

Schatkistbankieren

Decentrale overheden moeten overtollige middelen boven 2% van het begrotingstotaal in de schatkist houden. Voor Roerdalen is dit € 1.487.000,-. Afhankelijk van de liquiditeitsbehoefte kunnen deze middelen teruggehaald worden naar de gemeenterekening.

Rentetoerekening

Deze toerekening geeft inzicht in de rentelasten, het renteresultaat, de wijze waarop rente aan investeringen, grondexploitaties en taakvelden wordt toegerekend. Vanaf 2025 hebben we een negatief renteresultaat. Dit komt door de afname van onze obligatieportefeuille. De omslagrente die wordt gebruikt voor de toerekening aan de vaste activa is 1%.

bedragen x € 1.000

Renteschema		Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026
a. Externe rentelasten over de korte en lange financiering	(+)	- 490	- 648	- 945
b. Externe rentebaten (idem)	(+)	267	234	291
Saldo rentelasten en rentebaten		- 223	- 414	- 654
c1. Rente die aan de grondexploitatie moet worden doorberekend	(+)	-	-	-
c2. Rente van projectfinanciering die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
c3. De rentebaat van doorverstrekte leningen indien daar een specifieke lening voor is aangetrokken (= projectfinanciering), die aan het betreffende taakveld moet worden toegerekend	(+)	-	-	-
Aan taakvelden toe te rekenen externe rente		- 223	- 414	- 654
d1. Rente over eigen vermogen	(+)	-	-	-
d2. Rente over voorzieningen (contante waarde)	(+)	44	44	44
Totaal aan taakvelden toe te rekenen rente		- 179	- 370	- 610
e. Aan taakvelden toegerekende rente (renteomslag)	(-)	-	- 462	- 794
f. Renteresultaat op het taakveld treasury		- 179	92	184

Meerjarenbalans

De geprojecteerde balans is opgenomen in hoofdstuk 5 "Financiën in hoofdlijnen".

4. Financiën in hoofdlijnen

Verloop van het saldo

Na de vaststelling van de Kadernota 2026 zijn er nog een aantal ontwikkelingen geweest die leiden tot een gewijzigd begrotingssaldo. In onderstaande tabel zijn deze ontwikkelingen in het kort weergegeven.

Begroting 2026-2029	bedragen x € 1.000			
	2026	2027	2028	2029
Saldo kadernota 2026	301	-212	-1.791	-1.210
Effect Meicirculaire 2025	366	254	379	539
Kapitaallasten	148	506	612	287
Effect sluiten riolering en afval	79	-65	-33	288
Bijstelling formatieplan	53	18	21	21
Robuuste RUD	-24	-76	-115	-153
Kosten groenstructuurplan	-85	-85	-85	-85
Voorkomen onwetendheid en fraude sociaal domein	-26	-26	-26	-26
Diverse kleinere baten & lasten	39	45	31	25
Saldo meerjarenbegroting 2026-2029	851	359	-1.007	-314

Overzicht baten en lasten

De tabel toont de totale lasten en baten per programma, inclusief het exploitatieresultaat vóór bestemming en het beroep op de reservepositie.

Overzicht baten en lasten	bedragen x € 1.000					
	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Programma's						
1. Krachtige dorpen	- 5.684	- 5.751	- 5.426	- 5.981	- 5.966	- 5.869
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 21.448	- 23.102	- 24.705	- 24.675	- 24.590	- 24.767
3. Veilige dorpen	- 2.563	- 2.474	- 2.900	- 2.901	- 2.702	- 2.702
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 1.546	- 1.661	- 1.697	- 1.382	- 1.197	- 1.198
5. Woonomgeving	- 86	- 2.275	- 1.525	- 1.542	- 1.577	- 1.613
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 5.143	- 6.087	- 6.537	- 6.572	- 6.591	- 6.750
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	497	- 618	- 3.013	- 2.868	- 2.979	- 2.890
8. Algemene middelen	- 278	4.157	- 279	5.035	4.062	5.055
Totaal Programma's	- 36.251	- 37.812	- 46.082	- 40.885	- 41.540	- 40.734
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien						
Algemene dekkingsmiddelen	49.574	49.574	54.429	49.574	49.574	49.574
Overhead	- 9.501	- 10.309	- 9.467	- 9.480	- 9.474	- 9.625
Onvoorzien	-	- 25	- 26	- 26	- 26	- 26
Heffing Vpb	- 4	- 10	-	-	-	-
Totaal Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	40.069	39.230	44.936	40.068	40.074	39.924
Saldo van baten en lasten	3.818	1.419	- 1.145	- 817	- 1.466	- 810
Mutatie reserves						
Mutatie reserves	460	3.328	1.996	1.176	459	496
Mutatie reserves	460	3.328	1.996	1.176	459	496
Resultaat	4.279	4.746	851	359	- 1.007	- 314

De BBV vereist een uitsplitsing van algemene dekkingsmiddelen, die geen specifiek bestedingsdoel hebben. De algemene dekkingsmiddelen zijn: lokale heffingen zonder doel, algemene uitkeringen, dividend, saldo financieringsfunctie en overige middelen.

bedragen x € 1.000

Algemene dekkingsmiddelen	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Uitkeringen Gemeentefonds						
Algemene uitkering	41.734	44.627	45.188	45.534	44.600	45.504
Uitkering sociaal deelfonds	3.123	3.075	2.912	2.803	2.749	2.778
Saldo van baten en lasten	44.857	47.702	48.101	48.337	47.349	48.282
OZB niet-woningen						
Belastingopbrengsten	843	1.072	1.134	1.177	1.177	1.177
Totaal OZB niet-woningen	843	1.072	1.134	1.177	1.177	1.177
OZB woningen						
Belastingopbrengsten	3.095	3.794	4.026	4.210	4.232	4.302
Totaal OZB woningen	3.095	3.794	4.026	4.210	4.232	4.302
Toeristenbelasting						
Baten toeristenbelasting	565	706	800	800	800	800
Baten belasting arbeidsmigranten	3	3	3	3	3	3
Totaal Toeristenbelasting	568	709	803	803	803	803
Belasting overig						
Forensenbelasting	-	-	30	30	30	30
Overige	108	43	64	64	64	64
Totaal belasting overig	108	43	94	94	94	94
Treasury						
Dividend	204	115	37	37	37	37
Nutsvoorzieningen en deelnemingen nutsbedrijven	96	524	231	231	231	231
Overige financiële middelen	- 197	4	4	4	4	4
Totaal Treasury	103	643	272	272	272	272
Totaal algemene dekkingsmiddelen	49.574	53.963	54.429	54.893	53.927	54.929

Overzicht begrotingsevenwicht

Structureel evenwicht ontstaat wanneer structurele lasten door structurele baten zijn gedekt. Incidentele lasten kunnen door zowel structurele als incidentele baten worden gedekt. Het structureel begrotingsevenwicht wordt berekend door de totale lasten en baten te verminderen met incidentele posten. Het resterende saldo moet op termijn positief zijn. Toelichting op incidentele baten, lasten en reservemutaties volgt in de tabel.

bedragen x € 1.000

Recapitulatie begrotingsevenwicht	Begroting 2026			MIR 2027			MIR 2028			MIR 2029		
	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal	Str.	Inc.	Totaal
Programma's												
Lasten												
1. Krachtige dorpen	- 5.982		- 5.982	- 6.486		- 6.486	- 6.472		- 6.472	- 6.375		- 6.375
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 31.550	- 80	- 31.630	- 31.310	- 80	- 31.390	- 31.344		- 31.344	- 31.485		- 31.485
3. Veilige dorpen	- 2.742	- 195	- 2.937	- 2.743	- 195	- 2.938	- 2.739		- 2.739	- 2.739		- 2.739
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.742	- 455	- 3.197	- 2.331	- 155	- 2.486	- 2.301		- 2.301	- 2.302		- 2.302
5. Woonomgeving	- 6.508		- 6.508	- 6.573		- 6.573	- 6.660		- 6.660	- 6.749		- 6.749
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 9.365	- 110	- 9.475	- 9.529		- 9.529	- 9.572		- 9.572	- 10.056		- 10.056
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 4.177	- 360	- 4.537	- 4.369	- 170	- 4.539	- 4.543		- 4.543	- 4.520		- 4.520
Totaal Lasten	- 63.065	- 1.200	- 64.265	- 63.341	- 600	- 63.941	- 63.630	-	- 63.630	- 64.226	-	- 64.226
Baten												
1. Krachtige dorpen	556		556	505		505	506		506	506		506
2. Participatie, ondersteuning en zorg	6.925		6.925	6.715		6.715	6.717	37	6.754	6.718		6.718
3. Veilige dorpen	37		37	37		37	37		37	37		37
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	1.450	50	1.500	1.054	50	1.104	1.054	50	1.104	1.054	50	1.104
5. Woonomgeving	4.983		4.983	5.031		5.031	5.082		5.082	5.136		5.136
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	2.938		2.938	2.957		2.957	2.981		2.981	3.306		3.306
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	1.524		1.524	1.671		1.671	1.564		1.564	1.630		1.630
Totaal Baten	18.412	50	18.462	17.970	50	18.020	17.941	87	18.028	18.388	50	18.438
Programma's	- 44.653	- 1.150	- 45.803	- 45.371	- 550	- 45.921	- 45.689	87	- 45.602	- 45.838	50	- 45.788
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien												
Lasten												
Algemene dekkingsmiddelen	- 235		- 235	- 240		- 240	- 247		- 247	- 256		- 256
Overhead	- 9.846		- 9.846	- 9.859		- 9.859	- 9.853		- 9.853	- 10.003		- 10.003
Heffing Vpb	-		-	-		-	-		-	-		-
Onvoorzien	- 26		- 26	- 26		- 26	- 26		- 26	- 26		- 26
Totaal Lasten	- 10.106	-	- 10.106	- 10.124	-	- 10.124	- 10.126	-	- 10.126	- 10.285	-	- 10.285
Baten												
Algemene dekkingsmiddelen	54.385		54.385	54.849		54.849	53.883		53.883	54.885		54.885
Overhead	379		379	379		379	379		379	379		379
Totaal Baten	54.764	-	54.764	55.228	-	55.228	54.262	-	54.262	55.264	-	55.264
Alg. dekkingsmiddelen, overhead, vpb en onvoorzien	44.658	-	44.658	45.104	-	45.104	44.136	-	44.136	44.979	-	44.979
Mutatie reserves												
Toevoegingen	-	- 40	- 40	-	- 40	- 40	0	- 77	- 77	-	- 40	- 40
Onttrekkingen	536	1.500	2.036	536	680	1.216	536		536	536		536
Mutatie reserves	536	1.460	1.996	536	640	1.176	536	- 77	459	536	- 40	496
Resultaat	541	310	851	269	90	359	- 1.017	10	- 1.007	- 324	10	- 314

		bedragen x € 1.000			
Incidentele baten en lasten		Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Incidentele lasten					
P2	Versterken sociale basis en bijzondere aandacht voor kwetsbare jeugd, gedurende de jaren 2026 en 2027.	- 80	- 80	-	-
P3	Basis op oprde en versterking veiligheid gedurende de jaren 2026 en 2027.	- 195	- 195	-	-
P4	Procesondersteuning Regiodeal (zie p7 KN 2026-2029)	- 155	- 155	-	-
P4	Tijdelijke inzet i.v.m. Omgevingswet	- 300	-	-	-
P6	Tijdelijke formatie in 2026 sociaal hovenier	- 80	-	-	-
P6	Opstellen wegenbeleidsplan	- 30	-	-	-
P7	Inzet in 2026 i.v.m. borgen projectmatig werken	- 15	-	-	-
P7	Gemeentelijke bijdrage aan Regiodeal	- 345	- 170	-	-
Totaal incidentele lasten		- 1.200	- 600	-	-
Incidentele baten					
P2	Terugbetaling door MSS inzake continuïteitsplan	-	-	37	-
P4	Verkoop grondstroken	50	50	50	50
Totaal incidentele baten		50	50	87	50
Incidentele toevoegingen reserves					
P2	Terugbetaling gedeelte van het continuïteitsplan	-	-	- 37	-
P8	Storting gedeelte opbrengst toeristenbelasting in de reserve Toerisme	- 40	- 40	- 40	- 40
Totaal incidentele toevoegingen reserves		- 40	- 40	- 77	- 40
Incidentele onttrekkingen reserves					
P2	Onttrekking aan Algemene reserve i.v.m. versterken sociale basis en bijzondere aandacht voor kwetsbare jeugd.	80	80	-	-
P2	Onttrekking aan reserve Armoedebestrijding	200	-	-	-
P3	Onttrekking aan Algemene reserve i.v.m. versterken Veiligheid	195	195	-	-
P4	Onttrekking aan reserve Toerisme i.v.m. het uitvoeren van projecten in dit kader	100	80	-	-
P4	Onttrekking aan Algemene reserve i.v.m. procesondersteuning Regiodeal	155	155	-	-
P4	Onttrekking aan reserve Programmaplan Omgevingswet	300	-	-	-
P6	Onttrekking aan Algemene reserve i.v.m. tijdelijke formatie sociaal hovenier en opstellen wegenbeleidsplan	110	-	-	-
P7	Onttrekking aan Algemene reserve i.v.m. borgen projectmatig werken	15	-	-	-
P7	Onttrekking aan reserve Regiodeal	345	170	-	-
Totaal incidentele onttrekkingen reserves		1.500	680	-	-
Totaal incidentele baten en lasten		310	90	10	10

Financiële positie, prognose meerjarenbalans

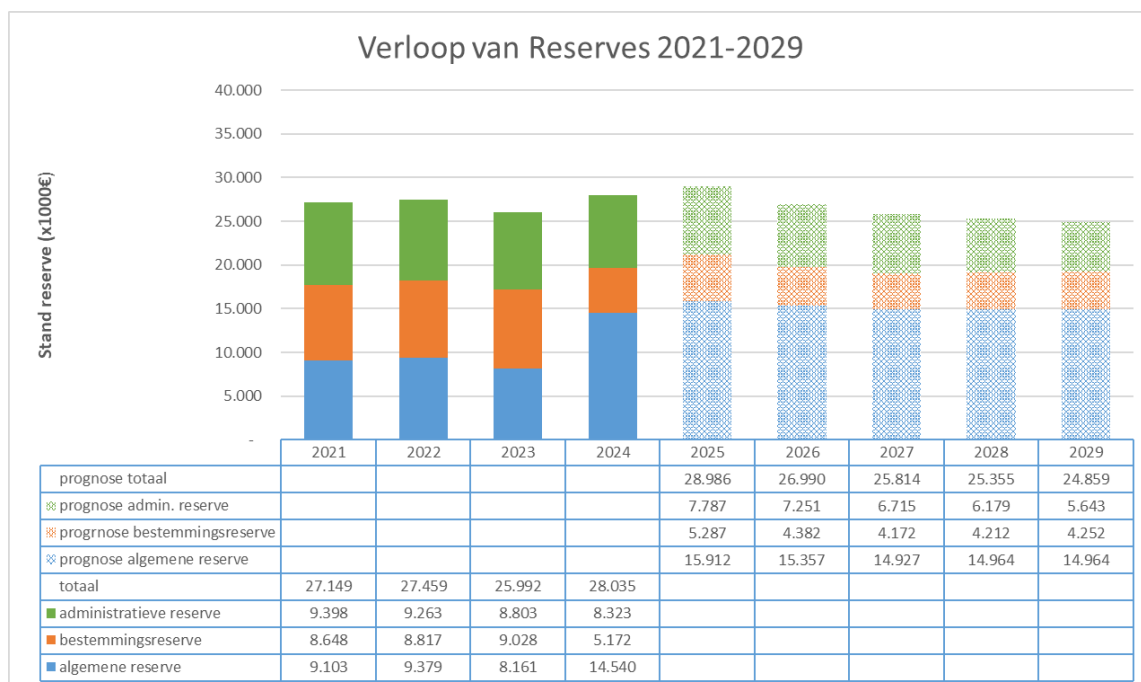
Voor een betere raming en beheersing van het EMU-saldo vereist het BBV een geprognosticeerde balans bij de financiële positie. Deze meerjarige balans biedt inzicht in investeringen, reserves, voorzieningen en financieringsbehoefte. In de prognose zitten veel aannames omdat de toekomstige mutaties ongewis zijn. Het vertrekpunt is de jaarrekening 2024.

bedragen x € 1.000

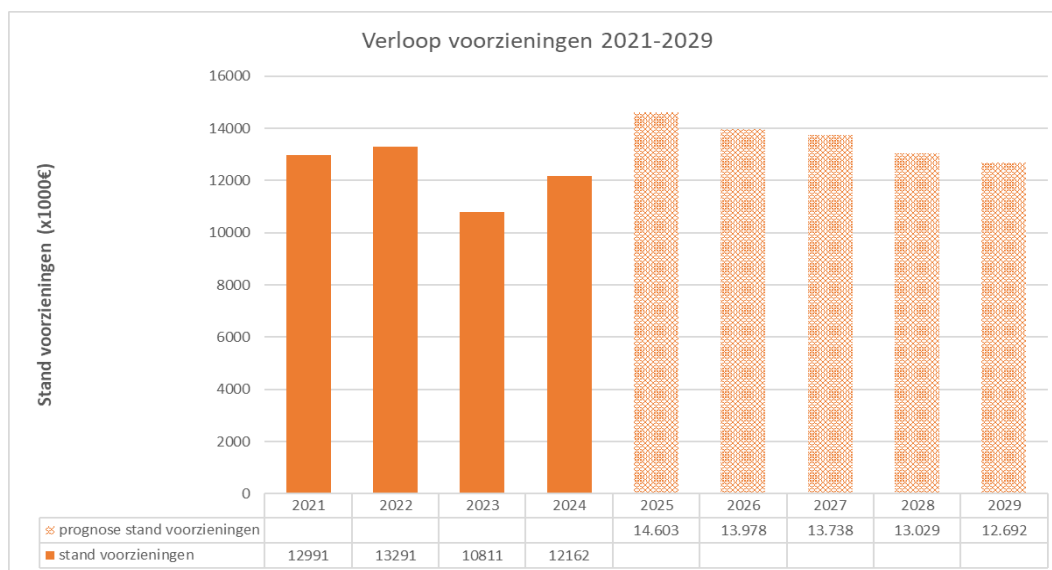
Prognose meerjarenbalans	Realisatie Ultimo 2024	Begroting Ultimo 2025	Begroting Ultimo 2026	MJR Ultimo 2027	MJR Ultimo 2028	MJR Ultimo 2029
Activa						
Vaste Activa						
Immateriële vaste activa	1.634	1.730	1.634	1.539	1.444	1.349
Materiële vaste activa	53.876	76.311	88.656	93.693	97.902	101.069
Financiële vaste activa	6.329	11.693	10.668	9.846	9.610	9.391
Totaal vaste activa	61.839	89.734	100.958	105.078	108.956	111.809
Vlottende Activa						
Voorraden	- 1.496	493	830	830	830	830
Uitzettingen korter dan één jaar	14.007	4.500	3.000	3.000	3.000	3.000
Liquide middelen	550	150	150	150	150	150
Overlopende activa	2.396	2.500	2.500	2.500	2.500	2.500
Totaal vlottende activa	15.457	7.643	6.480	6.480	6.480	6.480
Totaal activa	77.295	97.377	107.438	111.558	115.436	118.289
Passiva						
Vaste Passiva						
Eigen vermogen	32.314	33.732	27.841	26.173	24.348	24.545
Voorzieningen	12.161	12.940	12.315	12.075	11.366	11.029
Vaste schulden van één jaar of langer	20.736	24.083	31.000	35.000	38.000	41.000
Totaal vaste passiva	65.211	70.755	71.156	73.248	73.714	76.574
Vlottende Passiva						
Netto vlottende schulden korter dan één jaar	4.579	19.622	29.282	31.310	34.722	34.715
Overlopende passiva	7.504	7.000	7.000	7.000	7.000	7.000
Totaal vlottende passiva	12.083	26.622	36.282	38.310	41.722	41.715
Totaal passiva	77.295	97.377	107.438	111.558	115.436	118.289

Overzicht reserves en voorzieningen

We willen een financieel gezonde gemeente zijn, met een begroting die structureel op orde is. We zetten onze reserves op verantwoorde manier in voor ontwikkelingen die onze inwoners ten goede komen. Het totale verloop van de reserves vanaf 2021 tot en met 2029 is hieronder weergegeven. Naast de algemene reserve hebben we verschillende bestemmingsreserves. Een aantal bestemmingsreserves zijn administratief van aard en zijn gevormd om kapitaallasten te dekken van investeringen die in het verleden zijn gedaan. De overige bestemmingsreserves worden ingezet voor verschillende projecten die incidenteel van aard zijn. De reserve bouwgrondexploitatie is hierop een uitzondering, dit is een specifieke risico reserve.

Het verloop van de voorzieningen van 2021 tot en met 2029 is weergegeven in onderstaande grafiek. Voorzieningen kunnen niet vrij ingezet worden. Ze zijn om toekomstige verplichtingen en risico's mee af te dekken.

Het verloop van de verschillende reserves en voorzieningen is in het overzicht op de volgende pagina weergegeven.

Verloop reserves en voorzieningen

	Bedragen * € 1.000												
	BEGROTING 2025		BEGROTING 2026		BEGROTING 2027		BEGROTING 2028		BEGROTING 2029				
	Stand 1-1	Storting	Onttrekking	Stand 31-12	Storting	Onttrekking	Stand 31-12	Storting	Onttrekking	Stand 31-12	Storting	Onttrekking	Stand 31-12
Reserves													
Algemene reserve	14.540	2.869	1.498	15.912	555	15.357	430	14.927	37	14.964	-	-	14.964
Reserve dekking investeringen met economisch nut	7.645	-	506	7.139	506	6.633	506	6.128	-	5.622	506	-	5.116
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	678	-	30	648	30	618	30	588	-	558	30	-	528
Reserve toetsme	243	40	124	159	40	99	80	59	40	99	40	-	139
Reserve organisatie ontwikkeling	56	-	56	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve accommodatiebeleid	233	-	50	243	-	243	-	243	-	243	-	-	243
Reserve gebiedsvisie LOG Montfort - Maria Hoop	39	-	27	12	-	12	-	12	-	12	-	-	12
Reserve Begroting in Balans	526	-	526	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Reservefonds Armoedebestrijding	634	-	434	200	200	-	-	-	-	-	-	-	-
Reserve bouwgrondexploitatie	1.194	11	-	1.205	-	1.205	-	1.205	-	1.205	-	-	1.205
Reserve Programmapijan Omgevingswet	520	144	150	514	300	214	-	214	-	214	-	-	214
Reserve Opvang Ontheemden Oekraïne	806	1.632	-	2.438	-	2.438	-	2.438	-	2.438	-	-	2.438
Reserve Regiodeal	860	-	345	515	-	170	170	-	-	-	-	-	-
Totaal reserves	28.035	4.696	3.745	28.986	2.036	26.990	1.216	25.814	77	25.355	536	40	24.859
Voorzieningen													
Onderhoudsvoorzieningen	2.198	1.275	991	2.482	1.032	2.043	931	2.082	970	1.633	1.420	970	1.556
Voorziening onderhoud gemeentelijke gebouwen													
Voorzieningen gelden derden	5.182	-	154	5.028	122	4.906	215	4.692	-	4.496	196	-	4.300
Voorziening rolering toekomstige investeringen	66	-	-	66	-	66	-	66	-	66	-	-	66
Voorziening LKM binnen rode contour	50	-	-	50	-	50	-	50	-	50	-	-	50
Voorziening LKM buiten rode contour	25	-	-	25	-	25	-	25	-	25	-	-	25
Voorziening beheer gemeentelijke woningvoorraad													
Risicovoorzieningen	534	-	-	534	-	534	-	534	-	534	-	-	534
Voorziening dubieuze debiteuren	157	-	-	157	-	157	-	157	-	157	-	-	157
Voorziening dubieuze debiteuren WWB	3.501	97	168	3.431	168	3.330	168	3.229	67	3.128	168	67	3.027
Voorziening pensioenverplichting wethouders	189	60	32	217	23	253	23	290	60	326	23	60	363
Voorziening mobiliteit organisatie	439	-	-	439	-	439	-	439	-	439	-	-	439
Voorziening mobiliteit collegeleden	103	-	-	103	-	103	-	103	-	103	-	-	103
Voorziening verlofspaten	256	-	-	256	-	256	-	256	-	256	-	-	256
Voorziening overmatig verlofsaldi	152	-	-	152	-	152	-	152	-	152	-	-	152
Voorziening rulling percelen	1.663	-	-	1.663	-	1.663	-	1.663	-	1.663	-	-	1.663
Voorziening tekorten BGE													
Totaal voorzieningen	14.516	1.432	1.345	14.603	1.345	13.978	1.337	13.738	1.097	13.029	1.807	1.097	12.892
Totaal reserves en voorzieningen	42.551	6.128	5.091	43.589	3.381	40.968	2.553	39.552	1.175	38.384	2.343	1.137	37.551

Overzicht verloop reserves per programma

De inzet van reserves verloopt altijd via de exploitatie en is apart opgenomen in de staatjes “Wat mag het kosten”. In onderstaand overzicht is per programma aangegeven welke mutaties er per reserve plaatsvinden.

bedragen x € 1.000

Mutatie reserves	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
1. Krachtige dorpen						
Onttrekkingen						
Algemene reserve	-	66	-	-	-	-
Reserve Accommodatiebeleid	74	50	-	-	-	-
Reserve dekking investeringen economisch nut	365	378	378	378	378	378
Reserve dekking investeringen met maatsch. nut	30	30	30	30	30	30
Totaal Onttrekkingen	469	524	408	408	408	408
Totaal 1. Krachtige dorpen	469	524	408	408	408	408
2. Participatie, ondersteuning en zorg						
Toevoegingen						
Algemene reserve	-	-	-	-	-37	-
Totaal Toevoegingen	-	-	-	-	-37	-
Onttrekkingen						
Algemene reserve	137	136	80	80	-	-
Reserve Armoedebestrijding	277	434	200	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	414	570	280	80	-	-
Totaal 2. Participatie, ondersteuning en zorg	414	570	280	80	-37	-
3. Veilige dorpen						
Onttrekkingen						
Algemene reserve	-	-	195	195	-	-
Totaal Onttrekkingen	-	-	195	195	-	-
Totaal 3. Veilige dorpen	-	-	195	195	-	-
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur						
Toevoegingen						
Reserve regiodeal	-860	-	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	-860	-	-	-	-	-
Onttrekkingen						
Reserve dekking investeringen economisch nut	12	39	39	39	39	39
Algemene reserve	1.237	263	155	155	-	-
Reserve toerisme	69	100	100	80	-	-
Reserve Programmaplan Omgevingswet	4	150	300	-	-	-
Reserve Gebiedsvisie LOG Montfort - Mariahoop	3	27	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	1.325	579	594	274	39	39
Totaal 4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	465	579	594	274	39	39

bedragen x € 1.000

Mutatie reserves	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
5. Woonomgeving						
Toevoegingen						
Algemene reserve	- 948	- 222	-	-	-	-
Reserve bouwgrondexploitatie	- 61	- 11	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	- 1.009	- 233	-	-	-	-
Onttrekkingen						
Algemene reserve	-	833	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	-	833	-	-	-	-
Totaal 5. Woonomgeving	- 1.009	600	-	-	-	-
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen						
Onttrekkingen						
Algemene reserve	-	200	110	-	-	-
Reserve toerisme	7	24	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	7	224	110	-	-	-
Totaal 6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	7	224	110	-	-	-
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening						
Onttrekkingen						
Algemene reserve	-	-	15	-	-	-
Reserve organisatieontwikkeling	109	56	-	-	-	-
Reserve Regiodeal	-	345	345	170	-	-
Res. uitv. proj.kalender realisatie MER info.arch.	93	-	-	-	-	-
Reserve Begroting in Balans	20	526	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	222	927	360	170	-	-
Totaal 7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	222	927	360	170	-	-
8. Algemene middelen						
Toevoegingen						
Algemene reserve	- 6.056	-	-	-	-	-
Reserve toerisme	- 52	- 40	- 40	- 40	- 40	- 40
Reserve Programmaplan Omgevingswet	- 314	- 144	-	-	-	-
Reserve Opvang ontheemden Oekraïne	- 806	-	-	-	-	-
Totaal Toevoegingen	- 7.228	- 184	- 40	- 40	- 40	- 40
Onttrekkingen						
Reserve dekking investeringen economisch nut	73	90	90	90	90	90
Algemene reserve	1.615	-	-	-	-	-
Res. uitv. proj.kalender realisatie MER info.arch.	84	-	-	-	-	-
Reserve Stimuleringsfonds Duurzaamheid	1.000	-	-	-	-	-
Reserve afdekking tekorten	4.350	-	-	-	-	-
Totaal Onttrekkingen	7.122	90	90	90	90	90
Totaal 8. Algemene middelen	- 106	- 94	50	50	50	50
Totaal	462	3.330	1.997	1.177	460	497

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen

Gemeenten moeten in de begroting ingaan op jaarlijks terugkerende arbeidskostenverplichtingen, zoals aanspraken op toekomstige uitkeringen van personeel. Het BBV vereist dat verplichtingen van vergelijkbaar volume via de exploitatie lopen; anders moeten voorzieningen getroffen worden. Voorzieningen zijn er voor mobiliteit HRM, collegeleden, pensioen wethouders en verlofsparen. Verplichtingen van vergelijkbaar volume, zoals Individueel Keuze Budget, zijn in de exploitatiebegroting opgenomen.

Investeringschema

bedragen x € 1.000

Investeringscategoriën	Investeringscijfers			
	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Duurzaamheid	201	201	-	-
Gladheidsbestrijding	70	-	-	-
Onderwijs Huisvesting	4.309	-	-	-
Openbaar Groen	60	60	-	-
Openbare verlichting	108	108	108	108
Vervoermiddelen / Inventaris Openbare Ruimte	730	304	489	-
Riolering	4.213	2.879	2.950	2.788
Verkeersveiligheidsprojecten	-	-	-	-
Wegen	5.386	4.425	3.664	3.724
Woningbouw	1.627	-	-	-
Totaal investeringen	16.703	7.977	7.211	6.619

Bijlagen

Overzicht baten en lasten per programma op taakveldniveau (uitvoeringsinformatie)

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
Saldo van baten en lasten						
Lasten						
1. Krachtige dorpen	- 6.384	- 6.402	- 5.982	- 6.486	- 6.472	- 6.375
4.2 Onderwijshuisvesting	- 815	- 802	- 957	- 1.202	- 1.194	- 1.179
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 129	- 39	- 40	- 40	- 40	- 40
5.1 Sportbeleid en activering	- 324	- 335	- 188	- 188	- 188	- 188
5.2 Sportaccommodaties	- 2.073	- 1.926	- 1.531	- 1.761	- 1.755	- 1.673
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 542	- 527	- 528	- 528	- 528	- 528
5.6 Media	- 269	- 361	- 362	- 360	- 360	- 360
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 1.087	- 1.258	- 1.115	- 1.102	- 1.101	- 1.101
7.1 Volksgezondheid	- 1.145	- 1.154	- 1.260	- 1.306	- 1.306	- 1.306
2. Participatie, ondersteuning en zorg	- 31.804	- 33.515	- 31.630	- 31.390	- 31.344	- 31.485
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	- 1.041	- 1.225	- 1.125	- 1.141	- 1.158	- 1.175
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 2.384	- 2.638	- 353	- 353	- 353	- 353
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	- 2.308	- 1.093	-	-	-	-
6.2 Wijkteams	- 60	-	-	-	-	-
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorziening Wmo	-	-	- 1.188	- 1.188	- 1.148	- 1.148
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorziening Jeugd	-	- 1.345	- 1.432	- 1.432	- 1.432	- 1.432
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorziening Integraal	-	- 100	- 107	- 107	- 107	- 107
6.3 Inkomensregelingen	- 9.427	- 9.705	- 9.214	- 9.000	- 9.001	- 9.001
6.4 WSW en beschut werk	- 3.215	- 3.038	- 2.857	- 2.721	- 2.591	- 2.584
6.5 Arbeidsparticipatie	- 542	- 795	- 714	- 694	- 725	- 748
6.60 Hulpmiddelen en diensten Wmo	- 1.215	- 1.103	- 1.114	- 1.125	- 1.135	- 1.146
6.71a Hulp bij het huishouden (WMO)	- 2.712	-	-	-	-	-
6.71b Begeleiding (WMO)	- 1.136	-	-	-	-	-
6.71c Dagbesteding (WMO)	- 263	-	-	-	-	-
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-	- 2.595	- 2.801	- 2.905	- 3.010	- 3.107
6.712 Begeleiding (Wmo)	-	- 908	- 945	- 945	- 945	- 945
6.713 Dagbesteding (Wmo)	-	- 260	- 270	- 270	- 270	- 270
6.72 Maatwerkdienstverlening 18-	-	-	-	-	-	-
6.72a Jeugdhulp begeleiding	- 824	-	-	-	-	-
6.72b Jeugdhulp behandeling	- 1.091	-	-	-	-	-
6.72c Jeugdhulp dagbesteding	- 680	-	-	-	-	-
6.73a Pleegzorg	- 454	-	-	-	-	-
6.73b Gezinsgericht	- 112	-	-	-	-	-
6.73c Jeugdhulp met verblijf overig	- 762	-	-	-	-	-
6.74a Jeugdhulp behandeling GGZ zonder verblijf	- 1.635	-	-	-	-	-
6.74b Jeugdhulp crisis/LTA/GGZ-verblijf	- 1.104	-	-	-	-	-
6.74c Gesloten plaatsing	- 12	-	-	-	-	-
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	-	- 3.386	- 4.038	- 4.038	- 4.038	- 4.038
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	-	- 262	- 317	- 317	- 317	- 317
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-	- 2.209	- 2.553	- 2.553	- 2.553	- 2.553
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-	- 514	- 138	- 138	- 138	- 138
6.791 PGB Wmo	-	- 345	- 345	- 345	- 345	- 345
6.792 PGB Jeugd	-	- 218	- 255	- 255	- 255	- 255
6.81 Geëscaleerde zorg 18+	-	-	-	-	-	-
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	- 33	-	-	-	-	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-	- 21	- 36	- 36	- 36	- 36
6.812 Maatschappelijk- en vrouwenopvang (Wmo)	-	- 40	- 87	- 87	- 87	- 87
6.82 Geëscaleerde zorg 18-	-	-	-	-	-	-
6.82a Jeugdbescherming	- 621	-	-	-	-	-
6.82b Jeugdreclassering	- 45	-	-	-	-	-
6.821 Jeugdbescherming	-	- 595	- 657	- 657	- 657	- 657
6.822 Jeugdreclassering	-	- 52	- 63	- 63	- 63	- 63
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-	- 460	- 436	- 436	- 436	- 436
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	- 403	- 357	- 357	- 357	- 357
7.1 Volksgezondheid	- 131	- 205	- 225	- 225	- 185	- 185

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening 2024	Begroting 2025	Begroting 2026	MJR 2027	MJR 2028	MJR 2029
3. Veilige dorpen	- 2.593	- 2.510	- 2.937	- 2.938	- 2.739	- 2.739
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	- 1.783	- 1.923	- 2.213	- 2.215	- 2.041	- 2.041
1.2 Openbare orde en veiligheid	- 784	- 558	- 694	- 693	- 668	- 668
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	- 25	- 29	- 29	- 29	- 29	- 29
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	- 2.813	- 3.229	- 3.197	- 2.486	- 2.301	- 2.302
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	- 516	- 282	- 263	- 263	- 263	- 263
3.4 Economische promotie	- 599	- 550	- 712	- 691	- 439	- 439
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	- 56	- 51	- 50	- 50	- 50	- 50
5.5 Cultureel erfgoed	- 49	- 55	- 41	- 49	- 49	- 49
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 54	- 47	- 48	- 48	- 48	- 48
7.4 Milieubeheer	- 873	- 963	- 717	- 715	- 782	- 783
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 622	- 780	- 969	- 669	- 669	- 669
8.3 Wonen en bouwen	- 44	- 500	- 396	-	-	-
5. Woonomgeving	- 6.519	- 7.100	- 6.508	- 6.573	- 6.660	- 6.749
7.3 Afval	- 2.753	- 3.153	- 3.267	- 3.315	- 3.366	- 3.420
7.4 Milieubeheer	- 166	- 165	- 365	- 461	- 501	- 538
8.1 Ruimte en leefomgeving	- 53	- 244	- 50	- 50	- 50	- 50
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	- 921	- 115	- 102	- 102	- 102	- 102
8.3 Wonen en bouwen	- 2.626	- 3.422	- 2.725	- 2.645	- 2.641	- 2.639
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	- 9.295	- 10.214	- 10.469	- 10.574	- 10.615	- 11.236
0.4 Overhead	- 748	- 1.018	- 994	- 1.044	- 1.044	- 1.179
2.1 Verkeer en vervoer	- 4.714	- 4.824	- 4.837	- 4.862	- 4.884	- 5.093
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	- 2.161	- 2.408	- 2.616	- 2.611	- 2.606	- 2.606
7.2 Riolering	- 1.514	- 1.752	- 1.845	- 1.864	- 1.887	- 2.165
7.4 Milieubeheer	-	- 43	- 44	- 44	- 44	- 44
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	- 159	- 169	- 134	- 149	- 149	- 149
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	- 13.360	- 13.645	- 13.413	- 13.378	- 13.377	- 13.369
0.1 Bestuur	- 2.614	- 2.108	- 2.123	- 1.924	- 1.754	- 1.754
0.2 Burgerzaken	- 1.154	- 1.134	- 1.201	- 1.240	- 1.186	- 1.151
0.4 Overhead	- 8.995	- 9.652	- 8.851	- 8.813	- 8.808	- 8.823
0.5 Treasury	- 500	- 657	- 954	- 1.043	- 1.132	- 1.132
0.8 Overige baten en lasten	- 93	- 84	- 275	- 348	- 487	- 499
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	- 4	- 10	- 10	- 10	- 10	- 10
8. Algemene middelen	- 328	- 210	- 236	- 241	- 248	- 257
0.4 Overhead	- 3	- 1	- 1	- 1	- 1	- 1
0.5 Treasury	- 47	- 40	- 28	- 28	- 28	- 28
0.61 OZB woningen	- 278	- 132	- 181	- 186	- 193	- 202
0.8 Overige baten en lasten	-	- 25	- 26	- 26	- 26	- 26
3.4 Economische promotie	-	- 12	-	-	-	-
Totaal Lasten	- 73.096	- 76.826	- 74.371	- 74.065	- 73.756	- 74.512
Baten						
1. Krachtige dorpen	700	651	556	505	506	506
4.2 Onderwijshuisvesting	100	65	149	149	150	150
5.1 Sportbeleid en activering	21	17	13	13	13	13
5.2 Sportaccommodaties	72	44	44	44	44	44
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	131	118	110	110	110	110
5.6 Media	21	21	-	-	-	-
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	192	251	151	100	100	100
7.1 Volksgezondheid	165	135	89	89	89	89
2. Participatie, ondersteuning en zorg	10.356	10.412	6.925	6.715	6.754	6.718
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	438	464	367	367	367	367
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	3.716	3.493	-	-	-	-
6.2 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen	142	5.346	-	-	-	-
6.3 Inkomensregelingen	4.824	2	5.421	5.025	5.025	5.025
6.4 WSW en beschut werk	-	36	-	-	-	-
6.5 Arbeidsparticipatie	67	-	-	-	-	-

bedragen x € 1.000

Taakvelden per programma	Rekening	Begroting	Begroting	MJR	MJR	MJR
	2024	2025	2026	2027	2028	2029
6.60 Hulpmiddelen en diensten Wmo	239	-	39	40	42	44
6.711 Huishoudelijke hulp (Wmo)	-	200	225	410	410	410
6.72a Jeugdhulp begeleiding	18	-	-	-	-	-
6.81b Maatschappelijke- en vrouwenopvang (WMO)	877	-	-	-	-	-
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-	834	848	848	848	848
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-	-	-	-	37	-
7.1 Volksgezondheid	36	36	25	25	25	25
3. Veilige dorpen	30	37	37	37	37	37
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	29	34	35	35	35	35
1.2 Openbare orde en veiligheid	1	3	3	3	3	3
4. Economie, natuur, toerisme en cultuur	1.267	1.567	1.500	1.104	1.104	1.104
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	555	602	663	663	663	663
3.4 Economische promotie	25	3	3	3	3	3
5.5 Cultureel erfgoed	5	3	5	5	5	5
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	25	25	25	25	25	25
7.4 Milieubeheer	445	434	408	408	408	408
8.1 Ruimte en leefomgeving	169	-	-	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	44	500	396	-	-	-
5. Woonomgeving	6.433	4.825	4.983	5.031	5.082	5.136
0.2 Burgerzaken	7	1	1	1	1	1
7.3 Afval	3.801	3.837	4.004	4.052	4.103	4.157
7.4 Milieubeheer	-	-	-	-	-	-
8.1 Ruimte en leefomgeving	1.062	253	32	32	32	32
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-	11	-	-	-	-
8.3 Wonen en bouwen	1.564	723	945	945	945	945
6. Mobiliteit, infrastructuur en openbaar groen	3.411	3.109	2.938	2.957	2.981	3.306
0.4 Overhead	5	-	-	-	-	-
2.1 Verkeer en vervoer	667	298	186	186	186	186
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-	-	-	-	-	-
7.2 Riolering	2.677	2.731	2.669	2.689	2.712	3.038
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	61	80	82	82	82	82
7. Bestuur, organisatie en dienstverlening	4.896	3.679	1.858	2.006	1.899	1.965
0.1 Bestuur	9	30	-	-	-	-
0.2 Burgerzaken	460	446	402	468	351	351
0.4 Overhead	236	339	335	335	335	335
0.5 Treasury	303	771	1.122	1.204	1.214	1.279
0.8 Overige baten en lasten	3.887	2.093	-	-	-	-
8. Algemene middelen	49.821	53.963	54.429	54.893	53.927	54.929
0.4 Overhead	3	23	44	44	44	44
0.5 Treasury	348	643	272	272	272	272
0.61 OZB woningen	3.095	3.814	4.046	4.230	4.252	4.322
0.62 OZB niet-woningen	843	1.072	1.134	1.177	1.177	1.177
0.64 Belastingen overig	108	-	-	-	-	-
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	44.857	47.702	48.101	48.337	47.349	48.282
3.4 Economische promotie	568	709	833	833	833	833
Totaal Baten	76.914	78.243	73.226	73.248	72.290	73.702
Saldo van baten en lasten	3.818	1.418	- 1.145	- 817	- 1.466	- 810
Mutatie reserves						
Onttrekkingen	- 9.097	- 417	- 40	- 40	- 77	- 40
Toevoegingen	9.557	3.745	2.036	1.216	536	536
Mutatie reserves	460	3.328	1.996	1.176	459	496
Resultaat	4.278	4.746	851	359	- 1.007	- 314

Overzicht baten en lasten 2025 per (hoofd)taakveld

bedragen x € 1.000

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo
Saldo van baten en lasten			
0. Bestuur en ondersteuning	-14.643	55.456	40.813
0.1 Bestuur	-2.123	0	-2.123
0.2 Burgerzaken	-1.201	403	-798
0.4 Overhead	-9.846	379	-9.467
0.5 Treasury	-982	1.394	412
0.61 OZB woningen	-181	4.046	3.865
0.62 OZB niet-woningen	0	1.134	1.134
0.7 Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds	0	48.101	48.101
0.8 Overige baten en lasten	-300	0	-300
0.9 Vennootschapsbelasting (VpB)	-10	0	-10
1. Veiligheid	-2.907	37	-2.870
1.1 Crisisbeheersing en brandweer	-2.213	35	-2.179
1.2 Openbare orde en veiligheid	-694	3	-691
2. Verkeer, vervoer en waterstaat	-4.837	186	-4.651
2.1 Verkeer en vervoer	-4.837	186	-4.651
3. Economie	-975	1.499	524
3.3 Bedrijvenloket en bedrijfsregelingen	-263	663	400
3.4 Economische promotie	-712	836	124
4. Onderwijs	-2.122	515	-1.607
4.2 Onderwijshuisvesting	-957	149	-808
4.3 Onderwijsbeleid en leerlingenzaken	-1.165	367	-798
5. Sport, cultuur en recreatie	-5.365	197	-5.168
5.1 Sportbeleid en activering	-188	13	-175
5.2 Sportaccommodaties	-1.531	44	-1.487
5.3 Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie	-578	110	-468
5.5 Cultureel erfgoed	-41	5	-37
5.6 Media	-362	0	-362
5.7 Openbaar groen en (openlucht) recreatie	-2.664	25	-2.639
6. Sociaal domein	-31.425	6.684	-24.741
6.1 Samenkracht en burgerparticipatie	-1.468	151	-1.317
6.21 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen WMO	-1.188	0	-1.188
6.22 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Jeugd	-1.432	0	-1.432
6.23 Toegang en eerstelijnsvoorzieningen Integraal	-107	0	-107
6.3 Inkomensregelingen	-9.214	5.421	-3.793
6.4 WSW en beschut werk	-2.857	0	-2.857
6.5 Arbeidsparticipatie	-714	0	-714
6.6 Hulpmiddelen en diensten (WMO)	-1.114	39	-1.076
6.711 Hulp bij het huishouden (WMO)	-2.801	225	-2.576
6.712 Begeleiding (WMO)	-945	0	-945
6.713 Dagbesteding (WMO)	-270	0	-270
6.752 Jeugdhulp ambulante regionaal	-4.038	0	-4.038
6.753 Jeugdhulp ambulante landelijk	-317	0	-317
6.762 Jeugdhulp met verblijf regionaal	-2.553	0	-2.553

bedragen x € 1.000

Taakvelden per hoofdtaakveld	Begroting 2026		
	Lasten	Baten	Saldo
6.763 Jeugdhulp met verblijf landelijk	-138	0	-138
6.791 PGB Wmo	-345	0	-345
6.792 PGB Jeugd	-255	0	-255
6.811 Beschermd wonen (Wmo)	-36	848	812
6.812 Maatschappelijke vrouwenopvang (Wmo)	-117	0	-117
6.821 Jeugdbescherming	-657	0	-657
6.822 Jeugdreclassering	-63	0	-63
6.91 Coördinatie en beleid Wmo	-436	0	-436
6.92 Coördinatie en beleid Jeugd	-357	0	-357
7. Volksgezondheid en milieu	-7.855	7.278	-577
7.1 Volksgezondheid	-1.485	114	-1.371
7.2 Riolering	-1.845	2.669	825
7.3 Afval	-3.267	4.004	737
7.4 Milieubeheer	-1.126	408	-717
7.5 Begraafplaatsen en crematoria	-134	82	-52
8. Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing	-4.243	1.374	-2.868
8.1 Ruimte en leefomgeving	-1.019	32	-986
8.2 Grondexploitatie (niet bedrijventerreinen)	-102	0	-102
8.3 Wonen en bouwen	-3.121	1.342	-1.780
Saldo van baten en lasten	-74.371	73.226	-1.145
Mutatie reserves			
0. Bestuur en ondersteuning	-40	2.036	1.996
0.10 Mutaties reserves	-40	2.036	1.996
Mutatie reserves	-40	2.036	1.996
Resultaat	-74.411	75.262	851

Overzicht beleidsindicatoren

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Verwijzingen Halt [per 1.000 jongeren]	4	8	5	8	9	9	4	9		
Winkeldiefstallen [per 1.000 inwoners]	0,2	0,6	0,5	0,7	0,5	1	0,5	0,8		
Geweldsmisdrijven [per 1.000 inwoners]	1,9	2,5	2,2	2,7	2,4	2,6	2,9	2,6		
Diefstallen uit woning [per 1.000 inwoners]	1,2	1,2	0,5	1,2	0,7	1,1	1,7	1,1		
Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte) [per 1.000 inwoners]	3,2	4,5	3,2	4,3	3,1	4	3,1	3,6		
Functiemenging [%]	36,4	49	36,6	49,4	36,9	49,8				
Vestigingen (van bedrijven) [per 1.000 inwoners van 15 t/m 64 jaar]	144,3	171,7	150,4	179,9	158,3	187,3				
Absoluut verzuim [per 1.000 leerlingen]	-	2,9	2,6	4,5	10,2	6,1	6,4	8,5		
Relatief verzuim [per 1.000 leerlingen]	19	14	39	18	24	21	21	21		
Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers) [%]	1,3%	1,5%	2,2%	1,8%	1,7%	1,9%	2,2%	1,8%		
Niet-sporters [%]			54,4%	47,9%			47,7%	44,1%		
Banen [per 1.000 inwoners van 15-64 jaar]	443,4	678,9	452,8	695,8	468,2	708,1				
Jongeren met een delict voor de rechter [%]	1%	1%		1%	1%	1%				
Kinderen in uitkeringsgezin [%]	5%	3%	6%	3%	6%	3%				
Netto arbeidsparticipatie [%]	67,7%	71,6%	68,3%	72,9%	68,8%	73,7%	68%	73,8%		
Werkloze jongeren [%]	1%	1%	1%	1%	1%	1%				
Personen met een bijstandsuitkering [per 10.000 inwoners]	240,6	215,6	206,6	179,7	211,3	173,7	215,8	176		
Lopende re-integratievoorzieningen [per 10.000 inwoners van 15-64 jaar]	178,3	142,6	188	142,1	230,8	146,7	256,4	156,6		
Jongeren met jeugdhulp [%]	16,2%	12,3%	14,5%	12,4%	15,7%	12,9%	16,3%	13,1%		
Jongeren met jeugdbescherming [%]	1,2%	1,1%	1%	0,9%	1,4%	0,9%	1,5%	0,9%		

	2021		2022		2023		2024		2025	
	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners	Roerdalen	<25.000 inwoners
Jongeren met jeugdreclassering [%]		0,4%		0,3%		0,3%		0,4%		
Cliënten met een maatwerkarrangement WMO [per 10.000 inwoners]	670	636	700	644	750	653	770	669		
Omvang huishoudelijk restafval [kg per inwoner]	152	116	83	109	89	106				
Hernieuwbare elektriciteit [%]	22,9%		32,2%	45,7%						
Gemiddelde WOZ waarde [x €1.000]	245	313	261	342	306	393	306	408	325	428
Nieuw gebouwde woningen [per 1.000 woningen]	6,3	8,6	10,5	8,9	3	7,5	10	8,6		
Demografische druk [%]	81,7%	79,6%	82,7%	80,1%	85%	80,5%	86,5%	81,1%	87,8%	82%
Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden [€]	714	776	778		788	897	857	947	969	996
Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden [€]	756	861	861		876	985	922	1037	1037	1091

Afkortingen

AFKORTING	OMSCHRIJVING
A&O-fonds	Stichting Arbeidsmarkt & Opleidingsfonds Gemeenten
AB	Algemeen Bestuur
ADV	Anti-discriminatievoorziening
AED	Automatische externe defibrillator
AI	Kunstmatige Intelligentie
AMWAPV	Algemeen plaatselijke verordening Algemeen Maatschappelijk Werk
AMR	Arbeidsmarktregio
AOW	Algemene Ouderdomswet
AP	Autoriteit Persoonsgegevens
APV	Algemeen plaatselijke verordening
ASV	Algemene Subsidieverordening
AVG	Algemene verordening gegevensbescherming
BBP	Bruto Binnenlands Product
B&W	Burgemeester en Wethouders
B&P	Bemoeizorg & Preventie
Babs	Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen
BBV	Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten
BBZ	Bijzondere bijstand zelfstandigen
BGT	Basisregistratie grootschalige topografie
BIBOB	Bevordering Integriteitsbeoordelingen door het Openbaar Bestuur
BIG	Baseline Informatiebeveiliging Gemeente
BIZ	Bedrijven Investeringszone
BLP	Productie- en Levering Bedrijf
BNG	Bank Nederlandse Gemeenten
BOA	Buitengewoon Opsporingsambtenaar
BRO	Basisregistratie ondergrond
BRP	Basisadministratie Personen
BsGW	Belastingsamenwerking Gemeenten en Waterschappen
BTW	Belasting Toegevoegde Waarde
BUIG	Bundeling Uitkeringen Inkomensvoorziening gemeenten
BV	Besloten Vennootschap
BW	Beschermd Wonen
CAK	Centraal Administratiekantoor
CAO	Collectieve arbeidsovereenkomst
CBS	Centraal bureau voor de statistiek
CBW	Cyberbeveiligingswet
CIZ	Centrum Indicatieorgaan Zorg
CJG	Centrum voor Jeugd en Gezin
Coelo	Centrum voor Onderzoek van de Economie van de Lagere Overheden
CPB	Centraal Plan Bureau
CROW	Centrum voor Regelgeving en Onderzoek in de Grond-, Water- en Wegenbouw en de Verkeerstechniek
CVV	Collectief Vraagafhankelijk Vervoer
DB	Dagelijks Bestuur
DHZ	Doe Het Zelf
DIFTAR	Gedifferentieerde tarieven
DIGID	Digitale Identiteit
DIV	Digitale Informatie Voorziening
DSO	Digitaal stelsel omgevingswet
DUO	Dienst Uitvoering Onderwijs
ECB	Europese Centrale Bank

AFKORTING	OMSCHRIJVING
EMU	Europese Monetaire Unie
ENSIA	Eenduidige normatief single information audit
EU	Europese Unie
Euregio	Europese-regio
EVP	Employer Value Proposition
FIDO	Financiën Decentrale Overheden
FLO	Functioneel Leeftijdsontslag
FSC	Forest Stewardship Council
Fte	Fulltime-equivalent
GALA	Gezond en Actief Leven Akkoord
GFT	Groente, Fruit, Tuin
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst
GGOR	Gewenst Grond en Oppervlakte Regime (Nieuw Limburgs Peil)
GGZ	Geestelijke gezondheidszorg
GI	Gecertificeerde Instelling (in het kader van jeugdzorg)
GIP	Grens Info Punt
GOED	Geduld, Openheid, Eerlijk en Discipline
GOML	Gebiedsontwikkeling Midden-Limburg
GR	Gemeenschappelijke regeling
GREX	Grondexploitatie
GR-MER	Gemeenschappelijke regelingen Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
GR	Gemeentelijke Regio's
GR RUD LN	Gemeenschappelijke regeling Regionale Uitvoeringdienst Limburg-Noord
GRP	Gemeentelijk Rioleringsplan
GVR	Gemeentelijke VerduurzamingsRegeling
GVVP	Gemeentelijk Verkeers- en Vervoersplan
Hof	Houdbare overheidsfinanciën
HRM	Human Resource Management / Personeel & Organisatie
ICT	Informatie- en Communicatietechnologie
I&A	Informatie & Automatisering
IBD	Informatie Beveiligingsdienst
IKC	Integraal kind centrum
INTERREG	Europese subsidieregeling voor ruimtelijke en regionale ontwikkeling
IOAW	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers
IOAZ	Inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte zelfstandigen
IPO	Interprovinciaal Overleg
IVP	Integraal veiligheidsplan
IZA	Integraal Zorg Akkoord
JIM	Jouw Ingebrachte Mentor
KBO	Katholieke Bond van Ouderen
KCC	Klant Contact Center
KPI	Kwalitatieve Prestatie Indicatoren
KRW	Kaderrichtlijn Water
LKM	Limburgs Kwaliteits-Menu
LLTB	Limburgse Land- en Tuinbouwbond
LOG	Landbouw Ontwikkelingsgebied
LPLG	Limburgs Programma Landelijk Gebied
LTA	Landelijk Transitie Arrangement
LV-WOZ	Landelijke voorziening Wet Onroerend Zaakbelasting
ME	Mobile Eenheid
(SC) MER	(Servicecentrum) Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen
MER OD	Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen Omgevingsdienst
MER SD	Maasgouw, Echt-Susteren en Roerdalen Sociaal Domein

AFKORTING	OMSCHRIJVING
MGR	Modulaire Gemeenschappelijke Regeling
MKB	Midden- en kleinbedrijf
M&O	Misbruik en oneigenlijk gebruik
MO	Maatschappelijke Opvang
MOB	Mensontwikkelbedrijf
MJOP	Meerjarige onderhoudsplannen
MSN (grenspark)	Maas-Swalm-Nette
MT	Management Team
MTD	Maatschappelijke diensttijd
NARIS	NAR Risicomanagement Informatie Systeem
NCNP	No cure no pay
NCTV	Nationaal Coördinator Terrorismebestrijding en Veiligheid
NIP	Nationaal Isolatieprogramma
NML (zorggroep)	Noord- en Midden-Limburg
NNN	Natuurnetwerk Nederland
NV	Naamloze Vennootschap
OD	Omgevingsdienst
OLS	Oud Limburgs Schuttersfeest
OML	Ontwikkelingsmaatschappij Midden Limburg
Ons WCL	Ons Waardevol Cultuurlandschap Midden-Limburg
OOM	Overheids Ontwikkel Model
OTS	Onder toezichtstelling
OV	Openbaar Vervoer
OZB	Onroerende Zaak Belasting
P&O	Personeel en organisatie
PAGO	Periodiek Arbeidsgezondheidskundig Onderzoek
PAS	Programma Aanpak Stikstof
PFAS	Poly- en perfluoralkylstoffen
PDC	Producten & Diensten Catalogus
PGB	Persoonsgebonden budget
PMO	Preventief Medisch Onderzoek
PNIK	zelfevaluatie paspoorten en Nederlandse identiteitskaarten
POC	percentage of completion (berekennmethode winstneming bij bouwgrondexploitatie)
POH	Praktijkondersteuner Huisarts
PR	Public Relations
PUN	Paspoortuitvoeringsregeling Nederland
PW	Participatiewet
RD	Reinigingsdienst
RDM	RD Maasland
REO	Ruimtelijke Economie & Ontwikkeling
RES	Regionale Energie Strategie
RI&E	Risico-Inventarisatie en Evaluatie
RIB	Raadsinformatiebrief
RIEC	Regionale Informatie- en Expertise Centra (bestrijding ondermijnende criminaliteit)
RO	Ruimtelijke Ordening
ROC	Regionaal Opleidingscentrum
RON	Reanimatie Oproep Netwerk
RMN	Rijn-Maas-Noord
RMT	Regionaal mobiliteitsteam
RMV	Rechtmatigheidsverantwoording
RUD LN	Regionale Uitvoeringdienst Limburg-Noord
RUDDO	Regeling Uitzettingen en Derivaten Decentrale Overheden
SD	Sociaal Domein

AFKORTING	OMSCHRIJVING
SIA	Strategische Investeringsagenda
SISA	Single Information, Single Audit
SML	Samenwerking Midden Limburg
SMP	Soorten Management Plan
SNF	Stichting Normering Flexwonen
SOR	Samenhangende Objectenadministratie
SoZa	Sociale Zaken
SPUK Sport	Regeling Specifieke Uitkering stimulering sport
SPUKIJZ	Regeling Specifieke Uitkering ijsbanen en zwembaden
ST	Sociaal Team
SUWI	Structuur Uitvoeringsorganisatie Werk en Inkomen
TAM	Tijdelijke Alternatieve Maatregelen
TGW	Toekomstgericht Werkgeverschap
TOZO	Tijdelijke Overbruggingsregeling zelfstandig ondernemers
TOP's	Toeristische overstap punten
TVW	TransitieVisie Warmte
UP	Uitvoeringsplan
UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemers Verzekeringen
VAB	Vrijkomende agrarische bedrijfsbebouwing
VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
VPB	Vennootschapsbelasting
URLN	Veiligheidsregio Limburg-Noord
VTH	Vergunningverlening, toezicht en handhaving
VVE	Voor en vroegschoolse educatie
VVGB	Verklaring van geen bedenkingen
VVV	Vereniging voor Vreemdelingen Verkeer
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WAMS	Wet Aanpak Samenhangende Meervoudige Problematiek in het Sociaal Domein
WCL	Waardevol Cultuurlandschap
WGR	Wet Gemeenschappelijke Regeling
WIZ	Werkorganisatie Informatieberaad Zorg
WML	Waterleiding Maatschappij Limburg
WMO	Wet maatschappelijke ondersteuning
WNT	Wet Normering van topinkomens
WOB	Wet Openbaarheid van Bestuur
WON	Wet Onafhankelijk Netbeheer
WOO	Wet Open Overheid
WOZ	Wet Onroerend Zaakbelasting
WPG	Wet Publieke Gezondheid
WSP	Werkgevers servicepunt
WSW	Waarborgfonds Sociale Woningbouw
WSW	Wet Sociale Werkvoorziening
WVGGZ	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg
WWB	Wet Werk en Bijstand
WWNV	Wet Werken naar Vermogen
ZIP	Zorg- en innovatieplatform
ZZP	Zelfstandige zonder personeel